Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Kw 182 M10

DEMOCRITUS RIDENS.

SIVE

CAMPUS RECREATIONUM HONESTARUM.

Cum

EXORCISMO Melancholiæ.



AMSTELODAMI,
Apud JODOCVM JANSSONIVM,

Anno MDC LV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

DEMOCRITUS

LECTORI.

QUONIAM *vidi, & ſcio multos ſibi ſapientes videri, & tamen inſipientia ſua oleum & operam plerumq; perdere: ideo ex latebris meis redire in conſpectum aliquando volui, & mei non ſimilibus ſuam oſtendere ſapientiam: ut videant me non fruſtra ridere, ſed ridenda proponere, non nugas illicitas, ſed docentia veritatem & ſinceritatem, ad cavendum vanitatem attendite qui lepidi: & lepidis honeſte utimini; qui vero melancholici eſtis ex iis à me adductis, recreationem capientes, mentem ſanam ſequimini, quoniam ſemper verum eſt:* ridentem dicere verum, quis vetat? *Vale.*

Oleum & opera perdita.

MERCATOR quidam judici vas oleo plenum donaverat, demerendæ gratiæ cauſa, quod cum adverſarius ejus reſciviſſet, eandem ob cauſam porcum bene pinguem Judici offert, atque hoc munere litem vincit, conquerenti ea ſuper re priori, & donum ſuum objicienti, reſpondit Judex, meminiſſe ſe liberalitatis ipſius, ſed ſuem irrupiſſe in domum ſuam, & vas fre-

giſſe, atque ita cum oleo operam quoque perdidiſſe.

Gratia Principum inſtabilis.

DIdacus Arias, Cubicularius Joannis Regis Caſtiliæ, magna apud Dominum gratia, in familiari ſermone, aliis aliud eligentibus ſemper ſolitus eſt clavum optare, quo inſtabilem magnorum principum gratiam affigeret, ne facile poſſet avolare.

Pulvinar debitoris.

QUidam multo ære alieno gravatus, nihilominus quiete, & hilariter vivebat, rogatus tandem ab aliquo creditorum ut ſibi pulvinar donaret, in quo tam placide, ſine omni moleſtia quieſceret; *Ego*, inquit, *quovis in lecto ſecure dormio: curam enim & vigilias pignoris loco relinquo iis, à quibus nummos mutuos ſumo.*

Novus Orpheus.

QUidam cum ad oſtium nobilis puellæ fidibus luderet, ingruente jam nocte ut fieri ab amatoribus ſolet; petitus eſt lapidibus à famulis domeſticis juſſu virginis amores ejuſmodi aſpernantis, itaque fuga ſalutem quærere coactus, cum poſtridie in corrivales harum rerum conſcios incidiſſet, ut jocum joco elideret, Orpheum, inquit, egi, in nocturna comœdia, nam lapides & ſaxa ſequuntur ludentem.

Purga-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Purgatio luculorum.

QUidam taxillos luſorios, non inelegan-ter comparabat pilulis medicis, nam quemadmodum per has purgatur ſtomachus & inteſtina, ita per illos evacuantur loculi, & arcæ etiam pleniſſimæ.

Pictura probroſa.

IN Clementis VII. Summi Pontificis ſa-cellum Michaël Angelus celeberrimus pictor extremum judicium, atque inter damnatos neſcio quem Cardinalem ſibi in-viſum depinxerat. Papa rem aut non ani-madverterat, aut artis cauſa diſſimulabat, itaque adit Pontificem Cardinalis, rogat-que ut probroſam in ſe picturam tolli jube-at, cui mox Pontifex, ſi in purgatorio fo-ret habere ſe remedium, ex inferno nemi-nem poſſe liberare.

Hæreſis pilæ.

CArolus V. Cæſar apud Cardinalem Granvellanum in familiari ſermone ſo-litus eſt hæreſin Germanicam comparare pilæ, quam ſi putes in terra conquieſcere, mox alio atque alio loco reſilit in ſublime, nuſquam quieta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Ingenium Pictoris.

ANtverpiæ mercator quidam depingi ſe curaverat, duodecim aureos Magiſtro pollicitus, ſi picturam ex arte, & ſibi quam ſimillimam confeciſſet, opere diligenter perfecto cum Mercatorem promiſſi pœniteret, negat picturam ſibi ſimilem, atque adeo aureos non numeraturum, advertit dolum Pictor. Recepta igitur tabula hunc aſtum excogitat: Capiti mercatoris quem in tabella expreſſerat cucullum & nolas morionis inſtar appingit. Atque ita in officina ſua cum hoc fatui habitu loco primario venalem exponit. Itaque in eo ſchemate agnitus facile à tranſeuntibus Mercator, (ut erat per urbem notiſſimus) redimendo ludibrio coactus eſt non modo picturam conſtituto pretio, ſed inſuper appictum morionis habitum nova pecunia emere, ita dolus dolo eluſus.

Qualis Uxor ducenda.

DEmoſthenes rogatus aliquando qualem Uxorem ducere oporteret. Reſpondit *divitem*, ut te ſuſtentet, *Nobilem*, ut ornet; *Juvenem*, ut ſerviat; *Formoſam*, ut placeat: *Pudicam*, ne te fallat.

Quam ſis ducturus teneat P. Quinq; puella,
Sit pia, ſit prudens, pulchra, pudica, potens.

Uti-

Vtilitas ſtudiorum.

JUlius II. ſolitus eſt dicere Doctrinam in homine ignobili, eſſe argentum, aurum in Nobili, in Principibus margaritas & gemmas præſtantiſſimas.

Quæ ad bellum neceſſaria.

CArolus V. Imperator tria ad bellum gerendum requirebat, pecuniam, commeatum, milites, & ſi quo eorum carendum foret, ante omnia bonos milites optabat, cum quibus cætera ſperabat facile ſe inventurum.

Pecunia potior fide.

SImon Kronach Florentinus Mercator, loco ſigni quo officinæ & ædes dignoſcuntur; ignem, & in eo libros aliquot ardentes pingi juſſerat; idque eo conſilio ut ſi quis emptor adveniſſet ſine præſenti pecunia, mox reſponderet, libros ſuos, in quos débita referret, igne abſumptos ut pictura oſtenderet, atque adeo nihil poſſe niſi pretio præſenti vendere.

Quæ maxima felicitas.

AUguſtinus Nyſſus vir celeberrimus & doctiſſimus, cum in ædes ipſius milites aliquot Hiſpani collocati eſſent; atque illi, ut in præſidiis fit, militari licentia ſuſde-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

que omnia raperent, agerentque tandem in-ſermone familiari apud Carolum V. rogatus quæ maxima eſſet in hoc mundo felicitas; nullos, inquit, domi milites Hiſpanicos habere. Cujus reſponſi libertas ita placuit Cæſari, ut mox eum inviſis Hoſpitibus liberaret. Nullus dubito quin Noſtrates Ruſtici & Cives qui omnium nationum militibus hodié plus nimio gravantur, idem cum Auguſtino ſentiant.

Qui in hoc mundo fortunatiſſimi.

REges & Moriones in hoc mundo neſcio quis feliciſſimos eſſe affirmabat; illos propterea, quod quidquid animo collibitum eſſet id etiam conſequi poſſent, hos quoniam miſeriarum & periculorum hujus vitæ ſenſum nullum haberent, atque ideo ſine cura & anxietate viverent: Meo ſane judicio is erit feliciſſimus qualiſcunque is tandem ſit, qui ſe infelicem eſſe aut neſcit aut non credit: nam talis quiſque eſt, qualem ſe eſſe putat.

Pedes in lingua.

ALphonſus Rex rogatus aliquando, cur qui podagra laborarent, eſſent ut plurimum loquaciſſimi, *nihil mirum*, inquit, *quoniam celeritas quæ antea in pedibus conſiſtebat, vi morbi pulſa ſe recepit in linguam,*

guam, ita cum pedibus non poſſunt, linguæ deinceps ambulant.

Scopuli poculorum.

DOminicus Incognitus non minus celebris profeſſor, quam potator, in more poſitum habebat, ut antequam exiret domo hauſtum faceret, hunc in finem diſpoſita erant per menſam, quam neceſſario tranſibat, pocula aliquot mero plena, Tranſiens ergo Incognitus, *quis*, inquit, *tot ſcopulos ſine naufragio prætereat*, mox omnia ſiccabat.

Honorarium Alchimiſtæ.

LEoni X. Alchimiſta quidam librum dedicaverat de arte aurum conficiendi, cum ergo honorarium ampliſſimum ſperaret, & eam ob cauſam Papam continuo aſſectaretur, tandem Pontifex crumenam ſatis magnam homini donat, nempe ut quoniam aurum ipſe ſibi poſſet conficere haberet quo illud reconderet, ita hic ſpe ſua utrobique fruſtratus eſt.

Epitaphium Semiramidis.

REgina Semiramis ſepulchro ſuo inſcribi juſſerat hunc in modum: Si quis Regum pecunia indiget, aperiat hunc tumulum, & capiat quod ſatis eſt, hac epigraphe lecta. Rex Darius aperiri ſepulchrum jubet, ſed loco theſauri quem ſe repentu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

rum ſperaverat, hæc verba, inciſa reperit, niſi te inſatiabilis avaritia adegiſſet, certe mortuos non turbares.

Par pari.

CArolus V. Cæſar rogabatur aliquando ab Hiſpano, ut Germanis militibus gravi edicto crebras compotationes prohiberet, cui reſpondit Cæſar, hoc quidem interdicto tantum efficiam, atque illo quo Hiſpanos meos jam dudum à furtis & rapinis conor abſterrere, innuens utrobique ſe operam perdere.

Verba adulatorum.

REx Demetrius dicere ſolebat, detractorum & adulatorum verba, ventris flatui, (Venia ſit verbo) ſibi perſimilia videri, nam nihil referre quo oſtio, per poſticum, aut anticum ſpurcities effluat.

Cruces Palatinæ.

CUm Spinola Anno 1622. in Palatinatum duceret, eſſentque in exercitium ipſius complura vexilla crucibus Burgundicis inſignita, ait non nemo, Palatinos hactenus in Crucem non credidiſſe utpote bonos Calvini & Bezæ diſcipulos, at jam ſenſuros Crucis contemptæ vindictam, adeo ut ne Cruciatum quidem (nummi id genus eſt) id arcis ſuis retenturi ſint.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Majus periculum à Vulpe quam Leone.

CArbo, Dux Romanus, in eo bello quod contra Sullam geſſit, ſolitus eſt dicere, ſibi rem eſſe nou modò cum ferociſſimo Leone, ſed multo magis cum callida vulpe, atque hanc ſe magis timere quam Leonem, nam hujus omnis vis in aperto eſt, ac proinde facile caveas, vulpinas fraudes difficile deprehendas.

Uxorem duxi, libertatem vendidi.

QUidam magnopere gloriabatur, quod uxorem admodum opulentam duxiſſet, cui alter, An tu ignoras fatue, inquit, quod per idem oſtium quo dotem pretioſam intromiſiſti, libertatem emiſeris. Magna dote libertas venditur, & pretium dotis putat mulier, ut imperet.

Quomodo fugienda paupertas.

QUatuor ſunt quibus evitatis facile egeſtatem vitabis, familiaritas puellarum, frequentia convivia, Luſus alearum, & ante omnia ocium, nam Dii laboribus omnia vendunt.

Unum plus quam Septem.

A Fabro ferrario aliquando eleëmoſynam petebat ſtudioſus quidam, non ita pridem Magiſter artium promotus, rogatus

tus igitur à Fabro, qualis eſſet, & cur non etiam artem aliquam, uti ipſe, addiſceret, unde victum honeſte quærere poſſet; Quin imo, inquit alter, jam Septem artium magiſter factus ſum; O te miſerum, reſpondit Faber, qui cum Septem artibus mendicare debeas, unam ego didici, hanc quam vides ferrariam, cum hac me, uxorem, liberos & totam familiam ſuſtento.

Imperium Romanum comparatum Teſtudini.

LEgatus quidam Turcicus cum in aula Regis Galliarum quendam vidiſſet teſtudine optime ludentem, animadvertiſſet interim eundem multum temporis adhibere, priuſquam chordas in concordiam componeret, ſæpe quoque frangi aliquas aut reſilire, induxit ille turcicum fidicinem qui novo inſtrumento duarum tantum chordarum, concentum Mauricum & Symphoniam non inelegantem edebat. Cantu abſoluto ait Legatus Teſtudini ſibi ſimile videri Chriſtianum imperium, in quo totidem capita ſint quot chordæ, & ſane plurimum temporis ad componendam concordiam requiri, hæc ubi inventa ſit, periculum eſſe, ne chorda aliqua aut frangatur aut reſiliat, atque ita tota melodia perturbetur.

Petitio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Petitio argute eluſa.

THemiſtocles Princeps Athenienſium ab Andriis pecuniam petebat, futuri belli ſubſidium, concluſuruſque petitionem omnino ajebat ſe confidere numerandam pecuniam cum duo validiſſima adferret numina *Suadelam & neceſſitatem*, negant nummos Andrii, nec poſſe ſane refragantibus maximis item ejus Inſulæ numinibus *Inopia & Impotentia.*

Octo virtutes Cardinales, & totidem vitia capitalia.

ANdreas Mantineus nobilis in Italia pictor juſſu Innocentii VII. ſeptem virtutes Cardinales, & his oppoſita totidem vitia depinxit, opere abſoluto, ut pungeret Pontificem non ſatis hactenus largum laborum remuneratorem, ſi placeret, ajebat Pontifici, habere ſe octavum quod appingeret *Ingratitudinem*; Ictum ſe ſentiens Papa, placet, inquit, ſed memineris & virtutibus octavam adjungere *Patientiam.*

Quinta eſsentia boni Principis.

CAroli V. Imperatoris vulgatiſſimum fuit Apothegma; cunctatio anima eſt conſilii, celeritas executionis, utraque ſimul juncta, Quinta eſſentia boni Principis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Rex hoſpes villici.

PHilippus II. Rex Hiſp. ex itinere in domum Ruſtici diverterat, atque ibidem, ingruente maxima tempeſtate, pernoctare coactus eſt; apponit Villicus in cœnam quæ habebat admodum ſolicitus quomodo tantum hoſpitem tractaret. Mane Rex advocato villico & actis gratiis jubet ut à ſe aliquid viciſſim petat, libenter ſe ei gratificaturum. Tum Charaſcus, id erat villico nomen, Deum, inquit, precor, ut te quidem diu in hac vita incolumen conſervet, mihi vero eam det gratiam, ut alter alterum poſt hac amplius non videamus.

Temeritas Juvenilis.

ROmæ nobilis adoleſcens & non vulgaris doctrinæ, hoc vitio laborabat, ut quacunque de re ſententiam ſuam ſubito, ut mos eſt ejus ætatis, & ſine conſideratione proferret; id cum multi reprehenderent, Cardinalis Polus, non vos intelligitis, inquit, eruditionis etiam pauxillæ in juvenum animis eam vim eſſe, quæ muſti in doleo, cum fervet ebullitque ut niſi ſpiramenta laxes vaſa omnia fragat.

Ridicula conſolatio.

SCripſerat neſcio quis amicus ad Cardinalem Polum conſolatorias, multis præter

ter rationem inepte congeſtis rarionibus, quas perlegens Cardinalis, ſane, inquit, aptiſſimæ ſunt ad conſolandum hæ literæ, quas nemo ſine riſu facile legerit.

Quid in hac vita optimum.

CAtharina Hiſpaniæ Princeps, & uxor Henrici VIII. Angliæ Regis, poſtea ab ipſo per injuriam matrimonio expulſa, ſæpe ſolita eſt ad amicos dicere, nec nimis adverſam, in hac vita fortunam, nec nimis proſperam à Deo immortali petendam. Si tamen alterutrum eligendum ſit malle ſe fortunam miſerrimam quam feliciſſimam, afflictis enim ut ſæpe non adeſſent ſolatia, ita ſemper fere felicibus deſit bona mens, & recta ratio.

Spes in Deo.

IN eo prœlio quo Sebaſtianus Luſitaniæ Rex à Mulei Moluco Mauritaniæ rege profligatus atque occiſus fuit, perditis jam rebus cum Chriſtophorus Tavora Architribunus quaſi deſperabundus exclamaſſet, ô Rex? ô Domine mi, quid jam auxilii ſupereſt. Rex ſolita in Deum confidentia plenus, *cœleſte*, inquit, *ſi digni ſumus*.

Haud paulo poſt cum idem Tavora Mauritanos confeſtim in Regem irruentes videret; rogaretque ut ſibi enſem traderet, ne de eo erepto barbari gloriarentur. Non eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

eſt, inquit, regis libertatem niſi cum ipſa vita amittere.

Fraterni amoris exemplum.

ANno Domini 1579. navis Hiſpana ad promontorium bonæ ſpei naufragium fecerat, ſupererat lembus unus quinquaginta fere hominum capax, in hunc præfectus illico deſiliens, jubet cæteros inter ſe de lembo ſortiri, erant autem naufragorum quingenti circiter, inter cæteros quibus ſors faverat erat juvenis quidam cælebs, habebat is in eadem navi fratrem natu majorem & aliquot jam librorum patrem, huic ſortem defert, rogatque ſe lembum conſcendere, diu cunctatus, tandem amori fratris obſequitur; interim naufraga navis in conſpectu reliquorum dehiſcit, arripit in eo periculo quiſque quod potuit, & ecce admirabilem Dei providentiam, Juvenis ille dolium nactus, eique placide inſidens divina haud dubie manu, primus omnium in portum feliciter invevectus eſt.

Rara avis bona mulier.

MEſſinæ in Sicilia quidam conjectus erat in vincula quod quinque Uxores omnes vivas adhuc duxiſſet in matrimonium, interrogatus eo ſuper ſcelere à Judice; Ego, inquit, experiri volui an inter tot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

tot unam bonam reperire poſſim, cum qua reliquum vitæ exigerem. Certe, reſpondit Judex, vereor ego ne tu talem in hac vita reperias, itaq; ſuadeo tibi ut eam quæras in altera, atque ita hominem capite plecti juſſit.

Imitari facilius quam invenire.

CHriſtophoro columbo, qui primus admirabili audacia ſolertiaque orbem terrarum circumnavigavit, quidam ſuper cœnam objecerat, non ita ſibi magnum videri id factum, potuiſſe & alios idem præſtare, ſi rebus ad id iter neceſſariis inſtructi fuiſſent; Columbus diſſimulato hoc ſermone accipit ovum è patina, rogatque num id aliquis ſuper menſam erectum ſine omni fulcimento poſſit ſtatuere. Negantibus reliquis, columbus alliſo ad menſam Ovi acumine ut modice & æqualiter frangeretur, ovum ipſum in menſa collocat. Riſere circumſtantes, tum Columbus, nemo, inquit, veſtrum jam eſt qui hanc artem neſciat, cum ego docuerim, certe & multi poſt me Oceanum tentaturi ſunt, & fortaſſe etiam me felicius, nunquam tamen id facturi niſi ego præceſſiſſem, ita facilius eſt inventa imitari, quam invenire quod alii imitentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Lis de Uxore.

MArtinus Guerre Toloſanus uxorem duxerat juvenculam, deinde in militiam profectus, ea domi relicta, abfuit fere per decennium, Elapſis annis octo circiter, quidam Arnoldus Tibius Martino per omnia ſimilis, ejuſque commilito, atque adeo arcanorum ipſius conſcius, ad uxorem ejus adit ac ſe pro Martino venditat; facile mulier decepta eſt viri ſimilitudine; poſtquam ergo biennium circiter ſimul vixiſſent & proles etiam ſuſcepiſſent, revertitur Martinus Guerre, & uxorem repetit; Re diu coram Judicibus ventilata, tandem Martinus agnitus uxori reſtituitur, aler in furcam actus dignum impoſturæ ſuæ præmium recipit. Acta res eſt in Curia Toloſona.

ANNO M. D. LIX.

Virgilii Jocus in Cæſarem.

VIrgilius poëta cum apud Cæſarem Auguſtum in magno honore eſſet, atque ei quotidie juſſu principis panes præberentur gratis, tandem in familiari apud Cæſarem ſermone, cum rogaret Auguſtus qua ſe familia, & quibus majoribus ortum arbitraretur; Piſtoribus reſpondit Maro, ut qui à te hactenus nihil niſi panes acceperim, placuit Jocus Cæſari, atque ideo liberalior deinceps in Virgilium fuit.

Par

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Par pari.

TAbellio quidam iter per pagum faciens, canem hianti in ſe rictu irruentem præferrato ſcipione per jugulum transfixit, accuſatus ea de re à Villico apud prætorem, objurgatuſque cur non potius inverſa ſcipionis parte canem à ſe amoviſſet, non ſane inquit, nam & ille præparato morſu atque exertis dentibus me invadebat.

Luna Dimidiata.

ALvarus de Luna inter Magnates Hiſpaniæ haud poſtremus pro inſignibus utebatur Luna dimidiata, his apud parietem pendentibus quidam ſubſcripſit hæc verba: *Nunquam plena.* Alvarus non intellecto ſenſu hominem ad ſe vocat, & rogat quid ſibi verba illa ſubſcripta vellent, Reſpondit alter, nlhil eſt quod tu magis optaveris; An tu neſcis Lunam cum plena eſt ſtatim decreſcere, ita ego te ſemper creſcere, nunquam decreſcere volui.

Homo vitreus.

THomas Rotarius à puella quadam philtro amatorio ita intoxicatus eſt, ut cætera, rationis & mentis bene compos, uno phantaſiæ vitio corriperetur ut ſe totum vitreum putaret, itaque cum ſibi neceſſario

foras

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

foras prodeundem eſſet, incedebat per medios vicos ne tegulæ aut prætereuntis alterius incurſu frangeretur, tandem cum à Magnate quodam Hiſpaniæ poſtularetur, neque modum ſciret, quomodo perduci eo ſine læſione poſſet, ipſe enim erat in Gallia, excogitatus eſt modus ab amicis, ut videlicet una cum vaſis vitreis & Chriſtallinis ſtramine & fœno circumvolutus, ut fieri ſolet, in Hiſpaniam veheretur, totum fere biennium laboravit eo morbo, atque interea multa prodidit acute ſane & ingenioſe dicta, donec tandem à religioſo Hieronymiano curatus eſt.

Phantaſiæ abſurdæ.

INcredibile eſt quid non ſibi perſuadeat Phantaſia hominis corrupta, fuit quidam qui ſe mortuum crederet, ac propterea ab omni cibo potuque abſtinebat; tandem cum nulla ratione cibum vellet ſumere perſuaſum eſt homini etiam mortuos comedere, Eam in rem apparatur mortuale convivium occluſis circa feneſtris, panno nigro veſtiuntur parietes, menſa in medio triclinii opiparis dapibus inſtruitur, mox prodeunt perſonata cadavera, ſervi & famuli domeſtici, omnes longo linteo amictu in ſimilitudinem defunctorum compoſiti; diſcumbitur, eſtur, potatur ſtrenue, ſed cuncta

cuncta ſummo ſilentio transacta ut vera cadavera crederes; Hæc conſpicatus ex angulo alter ille non jam amplius dubitabat quin mortui comederent, itaque, ut erat famelicus, adjungit ſe ſodalibus, atque una cum ipſis cibum capit, & haud multo poſt ex morbo convaluit.

Mendicus glorioſus.

MAuritius quidam, qui humili loco natus virtute & doctrina ad Pariſienſem poſtea Epiſcopatum evectus eſt, cum literis adhuc operam daret, & victum mendicando colligeret, nunquam voluit ſtipem accipere à prætereuntibus eo pacto ut ne Epiſcopus unquam Pariſienſis fieret, nam ita nonnunquam ob ſummam diligentiam vexabatur à conſodalibus; Igitur hac addita conditione ſtipem quantumvis liberalem generoſe reſpuebat; Res hæc tum quidem deriſa, procedente tempore in Præſagium vertit, ubi revera ad Epiſcopatum provectus fuit.

Cicero ambiguus.

IN bello civili quod Cæſar & Pompejus uterque contra Rempublicam pro principatu geſſit, cum ſe cives in partes dividerent, prout quiſquis Pompejo vel Cæſari amicus erat, diu Cicero ambiguus hæſit, cumque ea ſuper re rogaretur ab amicis,

Quem

Quem fugiam, inquit, ſcio, quem ſequar, neſcio, quaſi diceret utriuſque victoriam Reipublicæ pernicioſam fore, neque magis Cæſarem quam Pompejum contra libertatem Patriæ pugnare.

Juriſperitus indoctus.

IDem Cicero cum C. Popilium qui Juriſperitus haberi volebat cum eſſet indoctiſſimus, in controverſia quadam teſtem citaſſet, atque is reſpondiſſet, ſe nihil ſcire, tum Cicero, certe, inquit, non puta quod te de jure interrogem.

Probrum retortum.

METellus Patricius ut ignobilitatem Ciceroni homini novo objiceret rogavit cum aliquando quis pater ipſius fuiſſet, tum Cicero, hoc tu, ait, matrem tuam interroga. Tunc enim Pater incertus eſt cum mater eſt proſtitutæ pudicitiæ, qua infamia non parum laborabat Mater Metelli, ſic convicium regeſtum in Authorem.

Victor Victus, & Victus Victor.

DEmoſthenes ſummus Græciæ Orator cum à quodam conviciis peteretur, in publico foro; committor, inquit ad circumſtantem populum, in certamen in quo ſi victus fuero, vicero, ſin vicero victus ſim,

innuens eum in convitiis victoriam reportare qui in ſpeciem victi tacuerit.

Pœnitentia pretioſa.

DEmoſthenes cum aliquando Laidis nobilis ſcorti amore captus Corinthum navigaſſet; atque illa pro unica nocte magnam auri vim videlicet decem dragmatum millia (ſunt fere mille aurei noſtrates) ſtipularetur, deterritus magnitudine pretii, dixiſſe fertur, *Non tanti imo pœnitere.*

Sponſus ſenex.

CIcero jam ſenex objurgatus ab amicis quod homo ſexagenarius puellam virginem duxiſſet in matrimonium, exſpectate, inquit, cras enim erit matrona.

Conſul unius diei.

CAninius Revilius cum uno tantum die Conſul fuiſſet, jocatus & Cicero vigilantiorem Conſulem Romam non habuiſſe, nempe qui toto ſuo conſulatu ſomnum non vidiſſet.

Medium majus quam totum.

QUintus Cicero Marci frater in provincia quam rexerat, imaginem ſuam à capite ad pectus ingentibus lineamentis efformari curaverat, erat autem ſtaturæ pu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſillæ; id cum forte præteriens vidiſſet M. Tullius frater, inquit, meus dimidius major eſt quam totus.

Idem cum Lentulum generum ſuum exiguæ ſtaturæ hominem prælongo gladio videret accinctum, Quis, inquit, alligavit generum meum gladio?

Arcanum gubernationis.

DIonyſius Siciliæ Tyrannus reprehenſus ab amicis quod honore dignaretur, cæteriſque præferret hominem improbum, populoque inviſum, Satius eſt, inquit, ut populus illum quam me oderit, ita & hodie multi principes inter inſtrumenta gubernationis., & Munera odioſa libenter adhibent miniſtros ſubditis inviſos, ut odia ipſis principibus debita, in Miniſtris expirent.

Sacrilegium joco excuſatum.

IDem magni ponderis aureum amictum Jovi Olympio detraxerat, quo eum Hieron ex manubiis Carthaginienſibus ornaverat, proque detracto auro, Laneum illi pallium injecit cum hoc cavillo: aureum amiculum æſtate grave eſt, hyeme frigidum, laneum ad utrumque anni tempus accommodatius eſt.

Epidauri cum Æſculapio barbam auream

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ream detraxiſſet, negavit decorum eſſe, filium barbatum videri, cum pater Apollo imberbis ſit.

Idem cum ex fanis pene omnibus, aureas pateras, coronas & cætera deorum ornamenta abſtuliſſet, per abſurdum ait videri, nolle accipere dona à Diis ultro porrigentibus, à quibus quotidie bona flagitamus, alluſit ad ſimulacra quæ manibus, in modum offerentium, dona iſta tenebant.

Vindicta Regia.

IN Artaxerxem Regem quidam ex infima plebe multa licenter & contumelioſe effuderat, quem Rex ita ultus eſt ut ei per tribunum militum denunciaret, licere ei in Regem quæ vellet, dicere: ſibi vero in illum licere quæ vellet, & dicere & facere.

Etiam hoſti non maledicendum.

MEmnon præfectus exercitus Darii Regis in eo bello quod geſſit contra Alexandrum Magnum, militem quendam mercenarium multa convitia petulanter jacientem in Alexandrum haſta percuſſit, dicens, ego te alo, ut pugnes adverſus Alexandrum, non ut illi maledicas, maledicere enim ſcurrarum eſt, militum pugnare.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Nimia loquacitas.

CRates Philoſophus cum haberet Ariſtonem diſcipulum multa temere & futiliter garrientem; fieri, inquit, non poteſt quin ebrius ebrio patre natus ſis. Ebriorum enim eſt ſine ratione de omni re fabulari.

Par pari.

ZEno Phyloſophus Cynico cuidam oleum ab ipſo petenti negavit ſe quicquam daturum, rogatus cauſam, ait, impudentiam impudentia retundendam eſſe, cum enim proſtet venale petere, eſſe pari factum ejus qui cum poſſit nolit credere.

Ex infortunio infœlicitas.

CRates mercator cum juxta Pyreum naufragium faceret omniũ bonorum, relicta mercatura contulit ſe ad Philoſophiam, itaque ſolitus eſt dicere, nunquam ſe melius navigaſſe quam cum naufragium feciſſet, ſiquidem unâ illâ curis innumeris erat expeditus: Zeno cum conſuluiſſet oraculum quo modo, vitam optime inſtitueret, reſpondit oraculum, *Si mortuis concolor fueris.* Eo dicto ad ſtudia Philoſophiæ remiſſum autumant, ſtudium enim & inedia pallorem conciliant.

Victoria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Victoria damnoſa.

PYrrhus Epirotarum Rex, bis commiſſo cum Romanis prælio victor, ſed deſideratis compluribus viris ſtrenuis amiciſque, ſi adhuc ſemel, inquit, ita vincimus: periimus. innuens nimis damnoſam eſſe victoctoriam aut potius cladem nominandam, quæ ſtrenuiſſimi cujuſque cæde conſtaret.

Sic fuit in fatis.

CRates Thebanus cum ſervum in furto deprehenſum cædi juſſiſſet, atque is excuſaret ſe ut diceret, in fatis ſibi fuiſſe ut furaretur. Quid ni, ait Crates, etiam in fatis fuerit, ut jam cædereris, ſapienter innuens ſtulte admodum malitiam noſtram in fatorum neceſſitatem conferri. Simillimum eſt illi quod Calvinianis in Anglia accidit.

Moderatio luxus.

IDem, cum reprehenderet quoſdam luxurioſe admodum & magnis impenſis viventes, atque illi ita ſe excuſarent, ſumptum ſe facere ex eo quod abundabat Quin imo, inquit, ne coquo quidem ignoſcendum eſt, ſi ſalem aut piper immodice cibo inſpergat propterea quod dicat ſe ejuſmodi condimentis abundare. Nempe non ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

rerum copia, ſed ex uſu & neceſſitate naturæ victus æſtimandus eſt.

Solitarius.

CLeanthes conſpicatus quendam ex amicis ſolum obambulare, & neſcio quid intra ſe muſſitare, acceſſit hominem, interrogavitque cum quo loqueretur? mecum, inquit alter. Tum Cleanthes; vide, ait, ne cum homine improbo loquaris.

Præſtat ſtulte quam male agere.

PYthagoras rogatus ab Agrigentinis ut una cum ipſis Rempublicam eorum adminiſtraret, & novas leges conderet; ſed ille eam, ut deploratam, contemnens, ſeceſſit in templum Dianæ, ibique cum pueris ludebat talis. Circumſtanti & admiranti populo. Hic, inquit, præſtat tempus, quam vobiſcum Rempublicam perdere.

Fortitudo Zenonis.

ZEno accuſatus quod conjuraſſet in perniciem Nearchi Tyranni, cum in quæſtionibus juberetur edere nomina conjuratorum, nominavit pleroſque illi amiciſſimos, de his cum Tyrannus ſumpſiſſet ſupplicium, rogaretque num quis ſupereſſet? tu ſolus, inquit, & cum dicto abſciſſam dentibus linguam in os tyranni expuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Concordia.

LEo byzantius Sophiſta cum veniſſet Athenas ut populo tumultuanti concordiam ſuaderet, adſcendit in ſuggeſtum, mox ipſa corporis ſpecie riſum populo movit, erat enim obeſus ac ventre prægrandi, at ille nihil turbatus riſu multitudinis, quin arrepta occaſione; quid ridetis, inquit, Viri Athenienſes, Uxor mihi eſt, me multo obeſior, & tamen concordes unus capit lectulus, diſcordes ne tota quidem domus.

Judex ſit ſobrius.

MUlier quædam apud Philippum Regem cauſam egerat, cum ergo Rex temulentus ſententiam tuliſſet adverſus fœminam, atque illa animadverteret non Regis ſed vini errorem eſſe: Provoco, inquit, mirantibus cæteris cum è conſiliariis quidam interrogaret, ad quem ergo provocaret, cum Rex ipſe judicaſſet, qui ſuperiorem Judicem non agnoſceret. Provoco, inquit, ad Regem ſobrium. Excuſſit Regi muliebre convicium temulentiam, effecitque ut Rex præſentiore animo cauſam cognoſceret. Mirari ſic liceat non magis mulieris libertatem, quam patientiam Regis etiam in ebrietate tantam linguæ libertatem æquo animo ferentis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Diſtantia veritatis à mendacio.

THales Mileſius interrogatus quantum diſtaret à mendacio veritas, quantum, inquit, oculi ab auribus, ſentiens ea demum eſſe indubitatę fidei quæ oculis cernimus, rumoribus ac fabulis hominum haud tuto credi.

De umbra Aſini.

DE gravibus Reipublicæ Negociis diſſerebat Demoſthenes coram populo, ſed is tædio, ſeu rerum, ſeu temporis cæpit faſtidere perorantem atque obſtrepere, tum Demoſthenes facto ſilentio, hanc fabulam exorſus eſt: Adoleſcens, inquit, quidam æſtate aſinum conduxerat ab Athenis Megaram uſque. Sole vero circa meridiem vehementer æſtuante, uterque volebat ſubire umbram aſini, ſed alter alterum repellebat, hic dicebat, Aſinum quidem conductum eſſe non umbram, alter contendebat, per conductionem & Aſini & Umbræ jus ſibi factum atque hæc locutus deſcendit è ſuggeſto, ſed populus retinere abeuntem, & narrationis finem ſummopere flagitare, tum Demoſthenes ſubiturus: De Aſini, inquit, umbra audire cupitis, de Republica diſſerentem faſtiditis, atque ita ſe domum proripuit.

Pluvia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Pluvia Socratica.

XAntippe Uxor Socratis, neſcio qua de cauſa multis verborum contumeliis, & clamoribus Socratem domo ejecerat, ſed is nihilo turbatior adſedit ante oſtium quietus dum tempeſtas illa præteriiſſet, Xantippe igitur cum videret virum ſuum non magnopere triſtari, adſcendit in cubiculum arreptaque matula omne lotium in caput infra ſedentis effundit. Mirantibus iis qui tranſibant impudentiam mulieris, Nihil mirum, inquit, Socrates, ſi cum tonuerit, etiam pluat.

Impudentia caſtigata.

ALexander Sophiſta pro Seuleucia ad Antonium primum Legatus, cum peroraret, videretque Cæſarem non ſatis attentum ad ea quæ dicebat, clariore voce dixit: Auſculta me Cæſar, Cæſar autem acrimonia reprehenſionis exaſperatus Auſcúlto, inquit, intelligoque te oppido bene, Tu enim ille es Alexander qui colis comam, qui ſemper oles unguentum.

Ficta lacrymæ.

IN pago quodam ducatus Juliacenſis vir deceſſerat, ejus Uxor etſi virum in matrimonio peſſime habuerat, poſt mortem ejus cepit vehementiſſime plorare, & palam vicinis conteſtari ſeſe pati non poſſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ut à tam caro ſibi capite divelleretur. Nemo erat cui non fictus mœror appareret, Quid fit? die ad ſepeliendum conſtituta vicini qui funus efferre debebant, quaſi per oblivionem relicto cadavere, vacuum capulum domo efferunt, ducitur funus, & jam aliquantum proceſſerant, cum mulier animadverſo errore, magna voce revocat abeuntes, jubetque ut una virum efferrent, ita, quod paulo ante nolle videbatur, jam jubebat.

Conſilia clam habenda.

METellum Romani exercitus Imperatorem fortiſſimum juxta & prudentiſſimum tribunus quidam militum interrogaverat, quo duceret? cui Metellus, ſi ejus rei, inquit, ſcirem tunicam mihi conſciam, mox exutam in ignem conjicerem, prudens vox maxime in belli duce quibus nihil periculoſius quam conſiliorum propalatio.

Hircus arietans.

COloniæ Agrippinæ, ſub concione ſacra pomeridiana, mulier quædam dormitabat, & uti fieri ſolet moto identidem capite hirci inſtar conquiniſcebat, viderat id forte illac de latus hircus è vicinia, is ergo ſe ad duellum provocari ratus, cum ter quaterve hoſti ſuo bellum annuiſſet neque illa abnueret, capto impetu toto corpore & capite-

pite in mulierem arietat ita ut è ſede ſua in terram prolaberetur, riſit effuſe tota concio, & didicit mulier cautius deinceps dormitare.

Injuriæ ferendæ.

DÆmonax Philoſophus Athletam quendam reprehenderat, quod cultu molli floridoque in Olympiis uteretur, is ergo ira incenſus jacto lapide caput Philoſopho convulnerat ut ſanguis copioſe proflueret, id factum indigne ferentes qui aderant, hortati ſunt ut adiret proconſulem. Nequaquam, inquit, O viri ad proconſulem ſed ad Medicum potius, Idem navigaturus in Aſiam pro Legato, rogatus ab amico num etiam metueret, ne naufagio ejectus à piſcibus devoraretur, Quid, inquit, metuam à piſcibus qui tot piſces devoraverim.

Aſinus emit Aſinum.

HErus quidam famulum ad forum miſerat, ut equum emeret, ille ſeu ſtoliditate ſeu errore ductus emit Aſinum, Itaque domum revertens Hero expoſtulanti, quod tam fœdum & parvum animal, pro equo emiſſet, imo, inquit famulus, ſi hinnulus iſte pro magnitudine & proportione aurium creverit, nullum tu equum in tota

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

provincia & pulchriorem, & eo majorem reperies.

Homo Platonicus.

JUlius Cæſar Scaliger, cum in Platone legiſſet, animam hominis, eſſe verum hominem, corpus vero nihil eſſe aliud quam domum in qua anima habitaret, cibum ſumpturus, ſolebat ad ſodales dicere, Eamus ad fabricandum murum homini Platonico.

Umbra Leonidæ.

LEonidas inter Græcos fortiſſimus belli Dux, cum quidam hoſtium multitudinem deprædicando, diceret cras ſolem Græcos non viſuros propter barbarorum ſagittas: imo, inquit, nihil nobis accidet jucundius, ſiquidem ſub umbra pugnabimus.

Remedium oculorum.

NArrat Author fide dignus fuiſſe vetulam quæ gravi oculorum infirmitate laboravit, à qua cum nullis remediis liberari poſſet, acceſſit ſtudioſum qui forte ejus hoſpitio utebatur, rogavitque auxilium, Quid ſit? ille ſpe lucri ſimulat ſe habere morbi ejus præſtantiſſimum amuletum, accipit ergo ſchedam, pingitque in ea characteres novos & inſolitos, deinde ad-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſcribit literis majuſculis hæc fere verba: *Dæmon eruat oculos huic vetulæ, & foramina ſtercoribus repleat.* hanc chartam bene conſignatam pannoque ſerico involutam jubet anum ad collum appendere, prohibetque nemini mortalium det reſerandam legendamque alioquin ipſi majorem morbi vim atque adeo cœcitatem ipſam imminere, Credidit ſuperſtioſa vetula, & diligenter obſequitur; Itaque non multo poſt morbo ex cauſis naturalibus recedente, aut certe ope dæmonis mulierem in ſuperſtitione ſua confirmantis, ſanatur, ac priori oculorum valetùdini redditur. Fides ſit penes authorem. Id certe non eſt dubitandum Dæmonem ejſumodi artibus ſæpiſſime ſimplicioribus illudere.

Quot ſint mundi.

IN Academia quadam celebri Germaniæ theſes erant Phyſicæ propoſitæ, & inter cæteras illa, non eſſe niſi mundum unicum. Hanc quidam ex ſcholaribus oppugnaturus. Propoſuit illud ex Evangelio de leproſis decem ſanatis, ubi uno reverſo ac gratias agente, Chriſtus Dominus quaſi expoſtulans, inquit, *Nonne decem mundi facti ſunt.* Cum ergo inquit argumentans decem mundi facti ſunt falſa eſt theſis. Præſes diſputationis cum ſtolido argumento

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

mento facile poſſet reſpondere, quandoquidem, ait, ex ſacris literis argumentaris ex iiſdem tibi reſpondeo: ubi mox poſt ea verba quæ tu jam recitaſti hæc invenies. *Sed novem ubi ſunt, non eſt inventus niſi hic unus.* Ita ſtulto juxta ſtultitiam ſuam reſponſum.

Crabrones non imitandi.

WOlfgangus Archiepiſcopus & Elector Moguntinus habebat in familia ſua & recreationibus hominem facetum ac ſemifatuum, linguæ etiam latinæ non nihil peritum, Wicelium vocabant, hunc præſente principe, Nobilis quidam exagitandum ſuſceperat, & maxime in ignorantiam ipſius invectus, negavit ipſum ſcire ex regulis grammatices cujus generis eſſet mater, tum Wicelius enim vero, inquit Generoſe Domine, magna me injuria afficis qui me tam ſtupidum arbitraris ut iſtud neſciam, teſtor itaque præſentes omnes me iſtud ſcire ajoque matrem meam eſſe generis fœminini, tuam vero generis communis. Ita Nobilis maximo riſu à circumſtantibus exceptus, didicit deinde cautius cum fatuis converſari.

Remiſſio injuriarum.

COncionator quidam magnopere aliquando commendabat ſuis auditoribus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

amorem proximi & quæ huc ſpectat remiſſionem injuriarum, tandem concludens ſermonem, quis autem eſt, hodie auditores, qui libenti & prompto animo ignoſcat? quis inquam? mox reſpondens ex auditoribus muliercula quædam quæ jam diu Cœlum viro optabat; Ego inquit, Pater, ex intimo corde ignoſco omnibus, etiam virum meum trucidaturis.

Cancellarius ineptus.

PRinceps quidam Germaniæ cum in demortui Cancellarii locum, novum aliquem ſed inidonium ſuffeciſſet, & propterea oblique nonnunquam perſtringeretur ruſticos ſe imitari, ait, qui ſi caſu cultrum amiſerint aut perfregerit, bacillum tamdiu in vaginam, ne corrumpatur recondunt, donec cultrum novum & meliorem recipiant.

Quinque plus ſunt quam Septem.

PAradoxon eſt apud Arithmeticos quinque plus eſſe quam Septem, ſed effecit illud ut crederent non Arithmetici modo ſed tota Europa, Carolus QUINTUS Cæſar, quando occupata Clementem Papam SEPTIMUM obſedit devicitque.

Septimus à Quinto ſuperatur Cæſare Papa;
Nonne minus Septem; quinque fuere magis.

Advo-

Advocatus converſus.

ADvocatus quidam magni nominis, ſed qui per fas nefaſque magnas opes corraſerat, & complures ſuis fraudibus fortunis omnibus exuerat tandem ad vitæ finem pertingens, cœpit ſerio ſecum diſpicere quo tandem modo opes male partas bene collocaret, cum exitum cogitationum ſuarum nullum reperiret, adhibet in conſilium amicum, Is cœpit ſuadere, recte facturum ſi ingens Xenodochium extrui curaret, illudque amplis reditibus inſtrueret, id enim fore perfugium, viduis, pupilis, & Orphanis, quos ille hactenus per omnem injuriam ad extremam inopiam compuliſſet. dictum factum. Idem hodie rectius fecerint, præfecti militum, & Quæſtores contributionum.

Quarta Luna nati.

SIgiſmundo Imperatore per flumen equitante, equus cui inſedebat, in flumen minxit. Id ex aulicis quidam conſpicatus. En eandem, inquit, equi & heri ſeſſoris indolem. Cauſſam hujus dicti exquirenti Imperatori, idem ait: ut Equus hic flumen immeiit, ubi tamen ante ſatis aquæ eſt; ſic Imperator in eos potiſſimum liberalis eſt qui ſatis habent. Non multo poſt Imperator dicti hujus memor, duas pyxides

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

des ejuſdem formæ & magnitudinis, unam quidem auro, alteram plumbo implet, & illum ad ſe vocatum, utram vellet, eligere jubet. Quum infelix ille eam in qua plumbum inerat, ſumſiſſet, Imperator, Vides, inquit, non mea culpa, ſed ſiniſtro quodam tuo fato meam liberalitatem tibi nihil prodeſſe.

Faceta artificis excuſatio.

QUum Joannellus de Trezzo in opere quodam, quod Philippus II. Hiſpaniæ Rex quam primum ſibi fieri juſſerat elaborando ſegniter admodum procederet, Rex officinam (quod alias quoque ſepæ factitabat) ingreſſus, Cedo, inquit, Joannelle, ſi miniſtrum aut famulum haberes, qui quod juſſus eſſet facere, non faceret tamen: quid nam tali homine faceres? Equidem, inquit Joannellus, numerata illi mercede, quamprimum faceſſere eum jubeam, Rex quid reſponſum hoc ſibi vellet intelligens, Joannello quod debebatur, ſtatim ſolvi juſſit. Quum vero ne ſic quidem Joannellus opus maturaret, Rex ad eum rurſus veniens, Quid jam, inquit, Joannelle, ei miniſtro faceres qui accepta mercede, tamen in mora eſſet? Ego, ait Joannellus, ei jubeam, ne plus facere velit quam poſſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Suam quiſque artem exerceat.

EPiſcopum Ebroicenſem Rex Franciæ Ludovicus VI. ad recenſendos milites Lutetiam miſerat. Id equitum magiſter Chabanus ægerrime ferens, Regem adit, & provinciam reformandi Ebroicenſis Eccleſiæ Canonicos à Rege petit. Hoc, inquit Rex, munus à perſona & conditione tua alienum eſt. Tum Chabanus, qui minus inquit, mihi convenit clericos in ordinem cogere quàm Epiſcopo milites recenſere? *Ne falcem in alienam meſſem.*

Idem Rex quum Epiſcopum Carnutenſem mulo inſidentem, & frænum deauratum manu tenentem vidiſſet, Olim, ajebat, Epiſcopis aſinum aut aſinam, cum ſimpli capiſtro, ad equitandi uſum habere, ſatis erat. Id, inquit Epiſcopus, eo tempore fuit quo Reges ovium erant paſtores.

Monachis intra regularum ſuarum cancellos manendum.

MOnachus quidam (ut eſt apud eundem Fulgoſum) Benedictinæ familiæ à Pontifice ad Cardinalitiam dignitatem evectus & legati nomine in Germaniam miſſus fuerat. Sic igitur adſcitis in comitatum fratribus aliquot ejuſdem ordinis, iter ingreditur. Erat inter ceteros quidam

frater

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

frater lacius, ut vocant, qui tam ab ipſo Cardinali quam reliquis comitibus rogatus, & coactus fere, ut aliquid diceret, quod tam ad animi recreationem quam emendationem pertineret, quum modeſte provinciam, aliquantulum, deprecatus, eſſet tandem ita exorſus eſt. Ubi ex hac vita exceſſerimus (quod propediem forſan futurum eſt) & ad paradiſi oſtium parvenerimus, S. ibi Benedictus ordinis noſtri auctor, ad deducendi in paradiſum officium nobis occurret. Ubi vero te, Domine, ita mitratum & Cardinalitio petaſo tectum viderit, Equidem, dicet, tam habitum hunc quam faciem ignoro: quis tu es? Si è familia ipſius monachum te eſſe dixeris, ſtatim objicet, cornua iſta monachos non decere. Tandem multa excuſantem janitori mandabit, ut humi proſternat, & ad rem certo explorandam, ſtomachum tibi aperiat: in quo olera, piſa, fabæ, & ejuſmodi cibi reperti, facile te ipſius domeſticum & regulę ſocium fuiſſe, fidem facient: at ſi cupediarum delicatorum ciborum reliquiæ ſeſe oſtenderint, dubium non eſt quin monachum te ſuæ familiæ fuiſſe negaturus ſtatimque abdicaturus ſit. Ecquid in his anguſtis conſtituti reſpondebimus aut faciemus?

Memoria-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Memorabilia quædam dicta.

In hoc mundo qui non patitur, non vincit. Numus eſt humanæ potentiæ compendium. Veritas intellectus ſive ingenii paſtus eſt. In hac vita omne *quid*, habet ſuum *Sed.*

Qui in virtutis ſtudio parvum parvi facit, nec magnum magni faciet.

Facile ei quidquid incœperit perficere, cui pecuniæ ſatis eſt.

Principum conſultationes impudicarum mulierum ſunt ſimiles, quæ quanto frequentius amantibus ſeſe applicant, tanto minus concipiunt ac pariunt.

Qui parce laudat, vituperat.

Bonum eſt intra aut etiam duos pedes citra metam ſeſe continere. ſic enim citius promoveberis quam removeberis.

Satisfacere omnibus longe omnium rerum eſt difficillimum.

Ambitio honoratum malum eſt.

Æquiori animo damnum quam contumeliam plerique ferunt.

Nihil durius eſt aut moleſtius, quam ſi quis iis quibus nec animo nec ingenio cedat, illis ipſis in rebus quibus illi inferiores ſunt, cedere cogatur.

Quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Quæ prudentem faciant.

UT perfecte quis ea quæ mundi hujus ſunt ſciat & ſapiat, tria requiruntur. Primo ut aliquando Amaverit: ſecundo, ut dimicaverit: tertio ut in judicio litigarit Hæc qui expertus fuerit, aut etiamnum experitur, niſi quotidie prudentior evadat, fungus ſit oportet.

Optimum litiũ in matrimonio remedium.

ALphonſus Aragoniæ Rex dicere ſolebat, Tum demum pleriſque moleſtiis liberum fore matrimonium, ſi maritus ſurdus, uxor cœca fiat.

Cui tempus, eidem vita ſuppetit.

MAhometus Granatæ Rex fratrem ſuum Abulem Hejex, ob tentatam ab eo ſeditionem, diu captivum detinuerat. Morti vicinus, ne idem filium regno expelleret, veritus, unum è miniſtris ad ſumendum de eo in carcere ſupplicium mittit. Is eo profectus, Abulem latrunculis ludentem invenit, & Regis expoſito mandato, ad ſupplicium ſeſe parare jubet. Abul rogans ut duas tantum horas ſupplicium differretur, quum nihil impetrare poſſet, tandem multis precibus & obſecrationibus id ſaltem impetravit, ut cœptum ludum finire ſibi liceret. Vix cœperat, quum ecce ſubitus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

advolat unicus, Mahometum mortuum, & in ejus locum ab univerſo populo Granatenſi unanimi conſenſu Abulem Hejex Regem eſſe electum.

Antonius Martinus à Turcis captus, ut vitam redimeret Sultano rem admirabilem ſeſe effecturum, nempe elephantem intra decennium humanam ſe docturum linguam promiſit. Mirantibus amicis, & ne plus promittendo quam præſtare poſſet, ſupplicium multo acerbius ſibi adſciſceret, monentibus, Sinite hoc, inquit, meo modo me facere. Intra decem illos annos aut ego, aut elephas deceſſerit.

Vita longa unde.

ITalus quidam centum & quindecim annos natus, & illa ipſa ætate mirum in modum ſanus adhuc & vegetus, à Cardinali quodam rogatus, quibus remediis vitam ad tam multos annos produxiſſet, reſpondit:

Col mangiar broccoli,
Portar à ipiedi zoccoli,
In teſto capello,
Pochi penſieri in cervollo, id eſt,
Cibum bonum manducando,
Pedes ſocculis velando.
Caput ſedulo tegendo,
Curas omnes fugiendo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Quis ſtultus dicendus.

CHriſtophorus Madrutius Cardinalis illud in ſermone frequenter uſurpabat; Non eum ſtultum dicendum, qui ſtulte quid faciat, ſed qui, quæ ſtulte fecerit, tacere ipſe non poſſit.

Ridiculum Epitaphium.

MArtinus Ianes Barbuda Alcantaranæ militiæ in Hiſpania magiſter, ſepulchro ſuo hæc verba incidi juſſit: *Hic ſitus eſt Martinus Ianes, in cujus pectus nullus unquam metus intravit.* Hoc Epitaphium quum ad Carolum V. Imperatorem relatum eſſet, facete, Credo, inquit, Equitem hunc nunquam candelam ardentem digito attigiſſe.

An prælio confligendum.

QUum inter homines militares quidam Principis mentionem feciſſet, qui ſupremo militiæ ſuæ Duci ditionem ita tuendam commiſerat, ne in prœlium cum hoſte deſcenderet: Marchio Savornianus, Hoc, inquit, nihil aliud eſt quam poteſtatem alicui facere ut vincatur, non vero ut vincat. Quum enim victoriæ momenta ſæpe magis in occaſione quam viribus poſita ſint, qui ad prædictum modum ducis imperium circum ſcribit, quid aliud facit, quam quod ipſum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ipſum, quaſi ligatis manibus, adverſario occaſione recte utenti, ad vim ac ludibrium objicit atque exponit?

Quis optimus comes.

EJuſdem & hoc eſt: *In magnis periculis meliorem comitem haberi non poſſe, quam animum fortem & audacem.*

Quanti faciendū Ducis in bello imperium.

BElli ad Tunetum contra Turcas adminiſtrandi ſummam Carolus V. Imperator Alphonſo Vaſtio demandarat: qui quum Turcas ſigna propius inferentes conſpexiſſet, Imperatori, qui inter primos provolaverat, inquit: Quandoquidem Veſtra Majeſtas me ſummo hujus belli hodie præfecit imperio, pro eo volo ac jubeo ut hinc ad mediam aciem te recipias, ne forte unius globi ictus non victoriam tantum & omnia noſtra conſilia corrumpat, ſed etiam certam nobis omnibus pernicem afferat. Ad hæc ſubridens Imperator, Tuum quidem, inquit, imperium lubens accipio; à globo aliquo mortifero non eſt, ut mihi metuas, æquidem hoc teli genere nullus Imperatorum eſt exſtinctus.

Non tergum ſed frons hoſti obvertenda.

COnſalvus ille, qui *magni Capitanei* nomen meruit, quum Gallorum impetum & fero-

& ferociam cunctatione & quorumvis laborum tolerantia vincere decreviſſet, citra flumen Garilianum ad pagum Cinturam caſtris poſitis, exercitu continuis pluviis & fluminis eluvione vehementer vexato, quibuſdam ut Capuam caſtra transferret ſuadentibus, præſertim quum hoſtis pleriſque rebus jam ſuperior eſſet, Ne hoc Deus umquam ſitit, inquit, ut hoſtem ego fugiam. Immo jam nunc unum pedem propius hoſtem, ſepultum me malim, quam paucos paſſus retrocedendo, vitam vel ad centum annos prorogare. Et hac quidem conſtantia hoſtem tandem Conſalvus fregit & victor diſceſſit.

In bello nihil procraſtinandum.

SElimus I. Turcarum Imperator, eum ſapientem eſſe negabat, qui rei deliberatæ exſequutionem differet: quum morâ plerumque occaſiones corrumpantur, & impedimenta accumulentur. Tempus quidem acerbis fructibus maturitatem, at maturis petrudinem affert.

Cum ætate fortuna mutatur.

JOannes Jacobus Medices Marchio Marinianus, quum in Metenſi obſidione Carolum V. Imperatorem, ob exiguam boni ſucceſſus ſpem, cogitabundum ac triſtem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

vidiſſet, Quare, inquit, ô Imperator, tantopere te affligis? An neſcis, *Fortunam malas & laſcivas mulieres imitari, quæ deſertis ſenibus, juvenibus ſeſe applicare ſolent?* Idem illis ipſis annis Joannes Andreas Doria, fruſtra tentato Algerio, expertus eſt.

Non multum ſapiendum in bello.

RAdigeri Bellagardæ E. M. illud celebratur: *In bello non valde ſapientem eſſe oportere.* Cujus dicti hęc forte ratio eſt, quod qui caute admodum procedunt, omniaque momenta diligenter excutiunt, tantas ſæpius inveniunt difficultates ut ab incæpto deſiſtant, quas ſtrenui & cordati ut plurimum vincunt.

Bella quibus modis conficiantur.

ALphonſus Rex duobus modis bella confici ajebat, Præveniendo & Divertendo: quorum illo hoſtis confunditur, hoc vero ejuſdem vires diſtrahuntur, ſi iis incommodis quæ alter a ſe divertit, objiciantur.

Qualia pleraque hodie bella.

MOnlucius Valentiæ Epiſcopus Conſtantinopoli revertens, per Budam facto itinere, Baſſam ſiue Præfectum de induciis certiorem fecit, & ut eas fideliter ſervaret, monuit. Ad hæc Baſſa, Equidem

ſi me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſi me vero cum hoſtibus bello occupatum offendiſſes, fateor nuncium hoc mihi, qui armis quidquid ſum debeo, valde ingratum futurum: at ut verum dicam, hactenus nec Romanorum Regis vicarius, nec ego, nec utriuſque noſtrum milites ullum bellum, niſi cum armentis, gregibus, & miſerorum ruſticorum fortunis geſſimus, cujus jam ſane dudum me piget ac pudet: eoque nomine multum me tibi & aliis quorum opera pax hæc conciliata eſt, debere profiteor, quod tandem latrocinio huic (ſic enim potius quam bellum nominem) tam à religione quam conditione mea plane alieno, honeſte finem imponere licet. Verba non Turca, ſed Chriſtianiſmo milite digna.

A Deo victoria.

CArolus V. Imperator, diſſipatis Proteſtantium copiis, & capto Saxone, Julius Cæſar, ait, celeriter ex ſententia confecto bello, dixiſſe fertur, *Veni, Vidi, Vici*, ego vero ſic dicam: *Veni, Vidi, Deus Vicit*. Modeſtam profecto, & Chriſtiano Imperatore dignam vocem.

Homines fortunam ſequuntur.

IDem Imperator jam ſenex, regnis omnibus Philippo Filio traditis, in Hiſpaniam nauigare, & quietam ibi ac quaſi monaſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

cam agere vitam conſtituerat. Dum Fliſſingæ in Selandia commodum ventum exſpectat. Seldius ad eum venit, à Ferdinando fratre legatus. Cum eo multam in noctem producto ſermone, Imperator tandem ſignum ſuis nola dat, ut ſcil. facem aliquis, dum ille digreditur, præferret. Nemine comparente (alii enim cubitum, alii aliò conceſſerant) Imperator arrepto cereo, Seldium quamvis reluctantem, per ſcalas ipſe deducit, ac digrediens. Hoc, inquit, Seldi, olim meminiſſe te velim, eum Imperatorem qui tot ſatellitibus quondam ſtipatus, immo tot legionibus cinctus fuerat, jam ſolitarium relinqui, & à domeſticis quoque deſeri, eumque cui tot annos tu ſervieras, jam tibi ſervire ac cereum præferre Ita nimirum comparatum eſt, *Ut plures orientē ſolem adorent quã occidentē.*

Idem jam digredienti Seldio *Sentio*, inquit, *Dei manũ ſuper me, cui reluctari nolo.* Potuit hic Imperacor cum Ovidio dicere :

En ego paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura ſecunda meis,
Ut fera nimboſo tumuerunt equora vento.
In mediis lacera nave relinquor aquis.

Caroli V. Imperatoris dicta quædam.

EJuſdem dicta quædam ſapientiſſimè ab iis qui vitam ipſius deſcripſerunt, celebran-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

lebrantur: quorum præcipua hæc ſunt.

Quemadmodum Saturnus planetarum ſupremus omnium tardiſſime circum vertitur, ita Principibus convenit nihil præcipitanter aut inconſiderate agere.

Quemadmodum Sol tam egenis quam divitibus æquali modo ac menſura lumen diſpenſat, ſic Principum eſt, ſine ullo perſonarum reſpectu ſubditorum cauſſas examinare, & æquabili juſtitiæ & clementiæ temperatione judicare.

Sicut pleraſque Solis eclipſes magnæ rerum mutationes & ſeditiones ſequuntur, ita ex Principum vitiis etiam non maximis, multa & maxima incommoda ad ſubditos redundant.

Quemadmodum idem Sol ceram liquefacit, lutum vero indurat: ſic Principum clementia & manſuetudo quoſdam meliores, quoſdam vero deteriores facit.

Quemadmodum Luna quanto ſoli eſt proprior tanto minus irradiatur, ſic nonnulli quanto magis Principibus ſunt familiares, tanto minus locupletantur.

Sicut Luna res inferiores, non quod major ejus vis ſit quam Solis aut reliquorum planetarum, ſed quod à terra propius abſit, præcipue movet ac mutat: ſic tam belli quam pacis tempore multum intereſt utrum Princeps præſens ſit vel abſens.

Quemadmodum fulmina quædam æs &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ferrum liquefaciunt, non tamen ceram, aut mollia: ſic Dei & Regis manus ſuperbos ac feroces domat, humilibus vero & ſubjectis parcit.

Tantus hic quantum pauca retro ſæcula viderunt Imperator, en quam ignobili Epitaphio, & cum ſymbolo ipſius *Plus ultra*, parum congruenti decoratus ſit! quod quidem uti alii adſcripſerunt, ex ſcribo.

Carolus Quintus hic jacet intus,
Ora pro eo bis aut ter Ave Maria & Pater noſter.

Humanæ vitæ miſeria.

SAladinus innumeris fere potitus victoriis, quum jam vitæ metam attigiſſe ſe animadverteret, poſt mortem ſuam, linteum haſtæ impoſitum per univerſa caſtra circumferri juſſit, proclamante præcone *Saladino, Syriæ, Judææ & Ægypti, &c. Regi ex omnibus victoriis, tropæis, opibus, theſauris, nihil niſi hoc reliquum manſit.*

Omnia initia tenuia.

AD Maximilianum II. Imperatorem quidam venerat, rogans ut veteres ſcripturas & archiva, ut vocant, domus Auſtriacæ inſpiciendi ſibi copiam facere vellet; quippe qui illius originem ab antiquiſſi-

quiſſimis uſque temporibus deducere conſtituiſſet. Quæ cauſſa, inquit Imperator, ad hoc inſtitutum te impellit? Deſiderium, ait alter, Veſtræ Majeſtati & univerſæ Sereniſſimæ Auſtriacæ familiæ inſerviendi. Tum tibi, inquit Imperator, laboris hujus & ſervitii gratiam lubens facio: ſiquidem periculum eſt, ne nimis accurata illa diligentia, tandem ſutorum aut ejuſmodi aliquem familiæ noſtræ conditorem exterebres. Quo quidem reſponſo manſuetiſſimus Imperator eorum vanitatem irriſit, qui à Trojanis & neſcio quibus originem ſuam repetere volunt.

Natalium obſcuritas nemini probro eſt.

ISaac humili loco natus, ſub Bajaſite Turcarum Imperatore militari virtute ſummos honores conſequutus, tantum abeſt ut natalium obſcuritatem ſibi probro duxerit, ut etiam in atrio, ubi cauſſis audiendis operam dabat, ligonem ſuſpenſum ſemper præ oculis habuerit, eundemque filiis ſuis crebro commonſtrarit, hæc verba inculcans: Ecce prima ſtirpis veſtra arma & inſignia, quæ quoties adſpicitis, & gentis meæ ignobilitatem cum ſumma quo jam fungi me videtis, muneris dignitate comparatis, toties calcaria vobis addi putate, ut & ipſi veſtra virtute vos Imperatoris no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſtri liberalitate & beneficentia dignos exhibeatis.

Nobilitas an doctrinæ præferenda.

SIgiſmundus Imperator, Conſiliario uſus eſt Juriſconſulto quodam Georgio Fiſcello, quem & equeſtri dignitate ornavit. Is una cum Imperatore ad Concilium Baſileenſe profectus, quum aliquamdiu dubitaſſet, utrum Doctorum ſive Juriſconſultorum, an vero Equitum collegio ſeſe aggregaret, tandem cum Nobilibus ut honoratioribus conſedit. Imperator ibi hominem conſpicatus, ô te ſtultum, inquit, qui Milites ſive nobiles Doctis præferendos cenſes! mihi quidem è gregariis militibus vel mille Nobiles & Equites uno die creare facile eſt; at vel mille annis unum Doctorem non fecero.

Par pari.

POëtices Leo X. Pontifex & ipſe ſtudioſus, & liberalis fuit Mæcenas. Erat tum Romæ inter cæteros quidam Andreas Maro, qui ob expromptam condendi carminis vel potius verſificandi facilitatem, quum ſtans pede in uno flueret lutulentus, & multos ex tempore verſus recitaret, Archipoëtæ nomen conſequutus fuerat, Is quum ad Pontificem veniſſet, ab eo invitatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

tatus, ſequentem verſum gloriabundus, nihil arroſis unguibus effudit:

Archipoëta facit verſus pro mille poëtis.

ibi pontifex non minus facili vena ſequens Pentametrum ſubjunxit:

Et pro mille aliis Archipoëta bibit.

Titulorum inſolentia:

Villargeus non minus nobilis quam doctus & facetus Eques, Emanuelis Philiberti Sabaudiæ Ducis nomine apud Maximilianum II. Imperatorem Legati munere aliquamdiu cum laude functus, à Principe ſuo domum revocatus, Imperatorem die pluvioſo & nubilo valedicendi cauſa acceſſerat. Imperator, Quæ te, inquit, neceſſitas tam obſcuro & nubilo die iter ingredi cogit? Tum Villargeus, Nubes, inquit, iſtas obſcuras nihil metuo, quum tam Germaniam quam Italiam Majeſtas Veſtra multiplici Serenitate impleverit. Indicans eorum Principum multitudinem qui titulum hunc uſurpant.

Alphonſi Ferrariæ Ducis Secretarius ejuſdem Ducis juſſu ad dominum quendam in Italia litteras ſcripſerat. Non ignarus vero quam vane ea in re quidam curioſi ſint, adeo ut ſi vel apex à titulo, quem ipſi ſibi vindicant abſit, ipſas ſtatim litteras rejiciant & remittant, vel certe tamquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

inſignem injuriam ſibi factam interpretentur: Ducem adit & de titulo literis inſcribendo rogat, Dux, *Magnifico*, ait inſcribe. At ille: hoc inferius hominis hujus conditione aliquantum videtur. Ergo, *Illuſtri*. Et hoc, ait Secretarius, parum conveniens eſt. Tum Dux indignabundus, Quin cenſeo, inquit, ut ei Domini Dei titulum adſcribas.

Sixtus V. Pontifex ex obſcuris natalibus ad Pontificatum evectus, per jocum ex illuſtriſſima domo originem ſe ducere ajebat. Eam enim in qua ipſe natus ſit (in Monte alto ignobili oppidulo) per mille rimas & fiſſuras admiſſo ſolis lumine, totam uno momento colluſtrari.

Facetum cujuſdam factum.

REx quidam in aula ſua hominem alebat, eum tantum in finem, ut ſi quid rediculeaut ſtulte factum eſſet, in Commentarios referret. Incidit negocium, ut Regi nuncio opus eſſet, qui literas quam citiſſime Romam perferret. Pleriſque ob nimis breve tempus præſtitutum, tergiverſantibus, ac nihil certi promittentibus, tandem quidam prodit qui intra præfinitum tempus id facturum ſe recepit. Rex lætus, continuo homini mille ducatos numerari, & quantoties eum expediri juſſit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ea conditione ut ſi promiſſa non impleret, pecuniam omnem redderet. Factum hoc quum Commentator ille in librum ſuum retuliſſet, Rex accerſit hominem, cur ita fecerit rogat, Eam ob cauſſam inquit ille quod ut intrà tempus conſtitutum Romam quis perveniat, fieri non poteſt: tum quod mille ducati numerati ſunt, ubi centum ſatis fuiſſent. Tum Rex, ſi ille quod promiſit non præſtiterit, & pecuniam uti conventum eſt, mihi reddiderit, æquum erit ut totum hoc quod ſcripſiſti inducas, & è libro deleas. Equidem, ait alter, veſtrum hoc factum ſcriptum manebit, quod ille pecuniam vobis reddiderit, quod ſi fecerit, inducto veſtro, ſtultum illius factum adſcribam.

Ars arte deluſa.

PAtavinam præfecturam Fabio Grimano Sereniſſimæ Venetæ Reipublicæ nomine adminiſtrante, Studioſi quidam tenebrionem pannoſum & famelicum decem ſcutatis conductum, ſubornarunt, ut dicto præfecto è templo exeunti occurreret, cum oſculo manibus impreſſo ſalutaret, ac tandem fratrem appellaret. Hac ſalutatione & verbis nihil omnino commotus Grimanus, comiter eundem reſalutat, & ſecum in prætorium ducit: ubi intellecta totius rei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſerie, portas urbis ſtatim obſerari jubet, & Studioſos omnes quorum conſenſus ad hanc rem intervenerat ad ſe vocat. Quum illi comparuiſſent, ſereno vultu, Ipſorum, ait, comitate & diligentia ſibi hodie fratrem repertum, ſed adeo egenum & nudum, ut ad eum, uti fratre dignum ſit, ornandum, non paucis nummis opus ſit. Velle igitur, ut quandoquidem ipſi in fratre reperiendo non levem adhibuerint diligentiam, jam quoque in eo exornando pari utantur liberalitate, ac ſinguli certam pecuniæ ſummam ſtatim dependant. Excuſare illi ſe, deprecari, obſecrare denique, ut quod joco & juvenili laſcivia commiſſum eſſet, indulgeret: at ille pertendere, opus eſſet fratri veſte, ſumptu, nec prius abeundi illis copia facta, eſt, quam centenos ſcutatos nudo illi ſinguli numeraſſent.

Optimum conſilium Turcam oppugnandi.

BOnonienſis quidam è plebe Vaneſio Adriano VI. Pontificis domeſtico nunciari juſſerat, habere ſe rem ſecretam ad Chriſtianæ Reipublicæ utilitatem in primis pertinentem, quam Pontifici coram indicare ſtatuerit, ſi viatico juvaretur. Quid fit? Accepto viatico, Romam venit: ad Pontificem introducitur. Secretum exſpectans? Id fuit: ad evertendum Turcarum imperium,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

rium, & magno terreſtri exercitu, & claſſe quam optime inſtructa ſimul opus eſſe. Joco dictum hoc putabis; at perfecto ea in re nemo quiſquam melius conſilium dederit, aut majus ſecretum revelarit.

Fures non facile defendendi.

THoma Moro in Anglia pro tribunali ſedente, crumeniſecæ aliquot & id genus furtifici homines producti ſunt & accuſati. Ibi aſſeſſorum unus, vir gravis & ſenex eos qui reos illos accuſabant graviter reprehendit, quod in cuſtodiendis crumenis & aliis ſuis rebus tam negligentes fuiſſent; atque ita furto occaſionem ipſi præbuiſſent Hujus importunitate offenſus tum Morus, judices admiſit, ſequenti vero nocte unum excerptis illis ad ſe adduci juſſit & quid fieri vellet, commonſtravit, impunitate, ſi id feciſſet, promiſſa.. Sequenti die Morus iterum pro tribunali ſedens, primum eum quocum ante egerat, produci jubet. Multorum furtorum accuſatus, facilem ait ſibi purgationem, modo vel ipſe Judex, vel Aſſeſſorum aliquis ſecreto aures ſibi præbere vellet, revelaturum enim aliquid quod ipſorum omnium intereſſet. Tum Morus unum ex Aſſeſſoribus eligendi poteſtatem fecit; ille vero ſeni illi heſterno ſuo Advocato, rem omnem aperturum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

turum ſe dixit. Sic igitur cum illo ſeorſim abſcedens, auri neſcio quid inſuſurrat, interim vero marſupium ejus quærit, & inventam aufert. Illo jam ad ſubſellium reverſo Morus hominem in carcere attineri ait, qui fame periret: ei rogare uti Aſſeſſores parva ſtipe ſubveniant. Sic igitur ſingulis manum ad crumenam admoventibus, ſenex quoque ille marſupium ſuum quærit eoque non invento, vehementer commotus, rem indignam exclamat, crumenam ſibi neſcio quomodo periiſſe, & eo ipſo in loco ubi jus dicitur, furto ereptam. Tandem Morus rem omnem ei exponit, monens ne poſthactam accerbe reprehenderet eos quibus tale aliquid contingeret? neve furum & crumeniſecarum ſuſciperet patrocinium.

Et ſtulti ſapiens ſæpe verbum.

FRranciſco I. Franciæ Rege (aliis etiam idem adſcribi non neſcio) ad Italicam expeditionem ſeſe accingente, inter duces &conſiliarios diu diſceptatum fuit, quæna m potiſſimum via eſſet ingredienda. Id deliberari audiens quidam Amaril nomine, quo Rex pro morione utebatur, Mihi, ait, ô Rex, conſilia hæc veſtra minime placent: Cur ita? Rex inquit. Eò, reſpondit ille, quod omnes conſultant quomodo Italiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

liam ingredi; at nemo quomodo rurſum inde egredi queamus. Periculum ergo eſt ne manendum ibi nobis ſit. Si verum hoc eſt, augurium ſane fuit, Rege eo in bello ad Ticinum capto. Nimirum *non olitores tantum ſed & ſtulti ſæpe opportuna loquuntur.*

Quantum proſit ſæpe argutum commentum.

APud Parvanos moris eſt, ut defuncto principe è miniſtris quidam tanquam comites addantur, qui ſcilicet in altero illo Mundo eidem ſerviant & conſueta exhibeant miniſteria. Luſitanus quidam, altero oculo orbatus, & à barbaris captus, hero ſuo aliquamdiu diligenter miniſtraverat: quo mortuo, ſummo erat in periculo, ne eum comitari cogerent. quod tamen arguto commento diſcuſſit & evaſit. Ajebat, eos qui in altero illo Mundo ſunt, ubi herum ſuum viderint tam deformi miniſtro comitatum, minus honorifice de eo ejuſque ſtatu & conditione ſenſuros: melius ergo fore ſi miniſtrum ei addant omnibus membris integrum. Quæ ratio quum barbaris juſta videretur alia veluti ſuccidanea hoſtia defuncto data fuit.

Ita & damnum ſæpe prodeſt.

Non facile fidendum

QUum neſcio quis Laurentio Medici dixiſſet, Hieronymum Riarum Comitem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

mitem Imolam Regi, Regem vero eidem Ducatum in regno ſuo dare conſtituiſſe, Videat ille, inquit, ne falſum Ducatum accipiat.

Eadem argutia Bartholomæus Colionus Venetæ militiæ Præfectus adverſus Franciſcum Sfortiam uſus eſt, Quum enim hic miſſo Simonetto eum ut ad ſe redire vellet, invitaſſet, Colionus vero quietam deinceps vitam agere ſibi conſtiturum dixiſſet: Simonetta, At ſcintu, inquit, quid herus meus dicturus ſit? Te nimirum magnum eſſe & fortem hominem, at qui millenis aliquot Ducatis vinci ſe paſſus ſit. Dicat ille, inquit, quod vult. hoc ſi dixerit, tu ei meo nomine dicas, multo turpius feciſſe, qui non millenis aliquot, ſed uno Ducatu vinci ſe paſſus ſit. Alluſit ad Ducatum Mediolanenſem, cui inhians Sfortia, ad defenſionem ejus adſcitus, medio bello contra eos quos tuendos ſuſceperat, arma convertit. *Si dices quæ vis, audies quæ non vis.*

A ſacris manus abſtinendæ.

CAmeracum negocii cujuſdam cauſſa Maruſinum hominem militarem Ludovicus XI. Franciæ Rex ablegarat. Quum inde Maruſinus inſigni torque aureo, qui ex ſacro auro Eccleſiæ Cameracenſis reli-

quiis

quiis detracto confectus dicebatur, donatus revertiſſet, & quidam Maruſini ſodalis ejus inſpiciundi gratia manus admoveret, Rex, Cave, inquit, attingas: res enim ſacra eſt.

Idem Bennienſis monaſterii Abbatem rogaverat: ut Abbatia ſua cederet. At ille, Quadraginta, inquit, annos primis duobus Alphabeti litteris A. B. (Galli enim ſua lingua *Abbe* Abbatem dicunt) dicendis inſumſi, quæſo ut duabus ſequentibus, nimirum C. D. (*Cede*) dicendis, totidem annos mihi concedere velis.

Nimia familiaritas Principi indecora.

FRidericus Urbini Comes tam carus erat ſubditis ſuis, ut quacunque iter faceret, ab effuſa undique utriuſque ſexus & omnis ætatis multitudine, cum plauſu & lætitia exciperetur: quam quidem ille bene volentiam ſingulari ac pœne indecora Principi comitate alebat, non modo neminem à colloquio ſuo excludens, verum etiam ultro obvios compellans, & pileum quaſi continuo manu tenens. Hinc Octavianus Ubaldinus, Comiti familiaritate & neceſſitudine conjunctus, ſi quando hominem valde negotioſum & feſtinantem conſpiceret, eum Comitis Friderici pileo occupatiorem eſſe dicebat. *Nimia familiaritas parit contemptum.*

Vis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Vis Juvenum, conſilia ſenum.

LUdovico XII. de bello Venetis inferendo deliberanti, quidam negocii difficultatem proponens dixerat, Rempublicam illam à multis prudentiſſimis Senatoribus adminiſtrari, eoque non facile contra eos bellum ſuſcipiendum. Ludovicus, Habeant illi, inquit, ſenes ſuos prudentes, ego vero tot ſtultos adoleſcentes cum illis committam, ut parum in ſapientia ſua præſidii ſint habituri.

Libere dictum libere acceptum.

FLorentiæ civis fuit, opulentus quidem, ſed in victu, veſtitu & omnibus rebus perparcus. In eum quum Coſmus Medices aliquando incidiſſet, & quod tam parce ac pæne ſordide viveret, reprehendiſſet, rogans, Quem in uſum tantas opes congereret; ſi uti iis nollet? Ille mordaciter, Eò inquit, ut quando tributum à Veſtra Excellentia imperatum fuerit, habeam unde id ſolvam. Hujus dicti libertate nequaquam offenſus eſt Coſmus, ſed quod tributum aliquando civibus imperaret, id non niſi ſumma neceſſitate ſe coactum facere excuſavit.

Libera-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Liberalitas hoc tempore inuſitata.

EObani Heſſi quum magnum fuit ingenium, tum inſignis in Poëtica arte facultas. Ei aliquando Nobilis Gualterus nomine, duos boves promiſit, ſi dum equum ipſe aſcenderet, verſum ex tempore componeret. Tum Eobanus ſine ulla mora in ipſo veſtigio verſum hunc protulit:

Aſcendat Gualter, veniat bos unus & alter. atque non multo poſt promiſſos ſibi boves accepit.

Facilis Principibus eſt excuſatio.

IN Italia Princeps domino ſive toparchæ vicino magnam ditionis partem eripuerat: hocque ſuum factum circummiſſis undique ad reliquos Principes literis, & proceſſu contra miſerum illum formato, excuſaverat. Quum inter alios idem ad Ferdinandum Medicem magnum Hetruriæ Ducem eo nomine legatum cum literis miſiſſet: Dux legatum per dies aliquot honorifice tractavit, ac tandem cum literis demiſit, in quibus nihil præter verba, ut inter Principes moris eſt, benevolentiæ & officii plena, perſcriptum erat: iiſdem vero literis adjunctus erat contra Legatum illum proceſſus, ut vocant, quo is homicidii Florentiæ commiſſi arguebatur.

Voca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Vocatus hic ad Principem, inſpecta ſcriptura, teſtimoniis & quæ eo pertinent, primum admiratione obſtupuit, mox per omnia ſacra pejeravit, falſo ſe ejus criminis inæmulari, immo nihil tale umquam ſibi in mentem veniſſe. Tum Princeps de Legati innocentia nihil dubitans, ſtatim Ferdinando reſcripſit, mirum ſibi videri inquies, quod miniſtrum ſuum tam enormis, ſed conficti criminis, inſimulare non dubitaret. Ad hæc Ferdinandus ita reſpondit: *Facile eſſe cuivis Principi in ſuo imperio, quemcunque, etiam bonum & innocentem, non accuſare ſolum ſed etiam condemnare.*

Non impediendum Judicis officium.

JAcobo Caviceo Ferrarienſi Eques quidam magnæ auctoritatis obſtitit, quo minus libere exercere munus ſuum in requadam poſſet. Caviceus palatium, ac deinde Princeps cubiculum ingreſſus, etſi Principem cum multis aliis adſtantibus præſentem videret, nilominus ubi princeps eſſet, quæſiit. Tum Hercules, Non ego ſum Princeps? Non pol, inquit Caviceus, ſed is arbitror, qui juſtitiam & iuriſdictionem impedire poteſt, Princeps eſt. Subriſit Dux, ac ſtatim ne quis ullum ei impedimentum in munere ſuo exercendo adferret, edicit.

Idem

Idem duobus de re nihili litigantibus, ad circumſtantes, Numquid horum alter inquit, hircum mulgere, alter cribrum ſupponere videtur?

Querenti cuidam, pluresne vivi eſſent an mortui; Vivi, inquit, mortui enim non ſunt.

Alii de rebus inviſibilibus multa blateranti, Dic mihi, inquit, quid illud ſit quod non videt? & ſi videat, non amplius futurum ſit. Illo hærenti, Cœcus eſt, ait qualis tu es, qui non videt: ac ſi videret, non amplius cœcus futurus ſit. Sic tu ſi mores tuos pervideres teque ipſum noſceres, ſine dubio operam daturus eſſes, ut quaſi in alium hominem te transformares.

Cuidam artem ſuam jactanti, & in ea ſe Primum & quaſi Solum eſſe dicenti, Tu inquit, ſi primus ſis, ſolus eſſe non potes: ſin ſolus, jam non es primus.

Amamus etiam loca, ob beneficium.

LAdislaus Rex Neapolis, amiſſo regno Cajetam ſe recipit, ibique communi civium ſumptu aliquandiu fuit ſuſtentatus. Recuperato deinde regno, idem Cajetanos tanto amore & benevolentia proſequebatur ut nemini qui ab ipſo aliquid peteret, quidquam negaret. Hinc agaſonis cujuſdam jocus, Felicem aſinum ſuum fore dicentis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

centis, ſi Cajetæ natus fuiſſet, ſiquidem Rex vel oppidi vel arcis præfecturam ei ſit demandaturus.

Periculum reſponſo diſcuſſum.

RIxa inter Gabrielem Zapatam & alium nobilem inter ludendum orta, alter ſequenti mane Zapatam ad duellum provocavit, utque ad ſextam horam conſtitúto loco præſto eſſet, nunciari ei juſſit. Quid, inquit Zapata, hoc rei ſit? Dic ei qui te miſit, me more meo ante undecimam raró è lecto ſurgere: inde cogita, an tam mature nidum relinquere velim, ut corpus & membra mihi mutilari ſinam? Sicque iram in riſum vertit.

Duellum alio modo vitatum.

GAllus Genuatem, quod in familiæ ſuæ ut dicebat, injuriam, eadem inſignia, uſurparet, ad duellum provocavit: nec detrectavit Genuenſis, ſed ad condictum locum venit: deinde Gallum rogans quid illud eſſet quod in clypeo oſtentaret? quum Gallus bovis caput dixiſſet. Nihil, inquit, opus eſt ut armis dimicemus. Mea enim inſignia non bovis, ſed vaccæ caput præferunt.

Quæ ab amicis petenda.

P Ublius Rutilius ab amico ut in re pa-
rum honeſta adjuvare ſe vellet rogatus ; atim id facturum ſe negavit. Illo dicente, uid ergo tua mihi opus eſt amicitia, ſi mici officium mihi præſtare nolis ? Im- no, inquit Rutilius, quid tua mihi opus ſt ſi meis moribus parum digna, à me etere velis ? *Amicus uſque ad aras :* à quo *Honeſta tantum petenda.*

Stultorum plena ſunt omnia.

I Ulius Neapolitanus miniſtrum habuit, quem ob ingenii tarditatem Stultorum egem appellare ſolebat. Hic iratus regem liquando hero, Utinam, inquit, quem ne dicis Stultorum rex eſſem ! Scio equi- em totius orbis Monarchas me potentia onge ſuperaturum. Immo tu ipſe inter ubditos meos non poſtremus futurus ſis.

Reus argute defenſus.

I N capitis judicio Advocatus quidam reo datus, judices rogaverat, Annè bonum il- um hominem ſibi defendere per ipſos lice- et. Annuentibus illis, ad regium Procura- orem converſus idem rogat. Quo & ipſo ſſentiente, Facere profecto aliter non po- eſtis, inquit, quin hominem hunc abſolva- is, utpote quem bonum eſſe, ipſi ultro con-
feſſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

feſſi eſtis. Atqui boni in furacm ut agantur, minime permitt.ndum eſt.

Qui totum habere cupit, totum ſæpe perdit.

BOnam argenti ſummam quis certo loco in terram deforderat, nemine conſcio, præterquam vicino quodam, intima familiaritate ipſi conjuncto, qui fidem non ſervans, noctu theſaurum effoſſum ſecum aſportavit. Alter ille ſpoliatum ſe videns, illumque ipſum, uti erat, furti auctorem eſſe ſuſpicatus, nullo triſtitiæ ſigno oſtenſo, ſed vultu ad hilaritatem compoſito, vicinum adit, inquies. Fortunam quotidie ſibi magis magiſque eſſe propitiam, utpote quæ novas ſibi divitias objecerit: eoque ſe ſtatuiſſe ſequenti nocte illo ipſo in loco ubi ante theſaurum defoderat, alteros mille ducatos recondere. Vicinus tamquam vulturius prædæ huic omni inhians, quam primum ad locum illum proficiſcitur, & theſaurum ablatum reponit, poſtridie unà cum alteris illis mille ducatis, & cum omni pulviſculo, ut ita dicam, converriturus & abliturus. At ille argentum illud prius ſecum domum aſportavit; atque ita vulturium hunc vicinum ſuum lepide deluſit.

Iudicia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Judicia muneribus corrupta.

JUdex quidam à litigante cadum oleo plenum dono acceperat, paulo poſt adverſarius ejus eidem judici porcum præpinguem dono mittit. Lata contra priorem ſententia, quum ille judicem tamquam ingratum & promiſſi parum memorem accuſaret, judex, Ne, inquit, id mirum tibi videatur. In meas enim ædes porcus irrupit, qui everſo cado, oleum mihi omne perdidit: ex quo factum eſt, ut doni tui plane fuerim oblitus, Ita hic vere *oleum*, quod dicitur, *perdidit.*

Coſmi Medicis ingenium.

COſmi Medicis, ejus qui primus familiam ſuam ad pene regium faſtigium extulit, ut multa prudenter atque etiam aſtute facta, ita multa quoque ſapienter & argute dicta celebrantur. Ei quum proſcriptus quidam ſive exſul Florentinus nunciari juſſiſſet, Gallinam jam ovis incubare, conſilia innuens quæ contra Coſmum à ſe & aliis cuderentur: Atqui, inquit Coſmus, extra nidum pullos illa non facile excluſerit.

Aliis nequaquam ſe dormire ſignificantibus. Facile, inquit, hoc credidero, quippe, quibus ſomnum ego & quietem jamdudum interpellavi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Ejuſdem & hoc eſt, Imperia Pater noſtris non adminiſtrari.

Quum morti vicinus oculos fere aſſidue clauſos teneret, uxori cauſſam roganti, Ideo facere dixit, ut quod poſt hoc ſemper faciendum eſſet, illud jam facere conſueſceret.

Mendacium quod & in quibus ferendum.

PLato omne mendacium deteſtandum, in Medio tamen aliquo modo ferendum dicebat. Notum eſt illud:

Quod medicorum eſt,
Promittunt medici.

Æneas tamen Sylvius, qui poſtea Pontifex Pius II. nomine fuit, jam morti vicinus, medicis ſemper meliora promittentibus, *Hæc etiam* inquit, *Principibus miſeria eſt, ut ne in morte quidem aſſentatoribus careant.*

Paci quæ maximæ infeſta.

PEtrarcha dicere ſolebat, Pacis hoſtes quinque infeſſimos apud nos habitare, Avaritiam nempe, Invidiam, Iram, Ambitionem, & Faſtum ſive Superbiam, quibus tamquam ſeditioſis civibus è civitate ejectis, ſine ulla interpellatione Pax perpetua Mundo futura ſit.

Hono-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Honores mutant mores.

BEnedictus Albizius tam nobilitate quam doctrina juvenis clariſſimus, amicum Cardinalitia nuper dignitate ornatum gratulationis ergo aceſſerat. Quum vero ſuperbus ille homo Albizium ſe non agnoſcere ſimularet, Albizius pro gratulatione talem orationem exorſus eſt. Pro amicitia quæ olim inter nos fuit, huc veni ut de fortuna tua quæ ad tantum te honorem evexit, condolerem potius quam congratularer. Video enim quamprimum veſtrum aliquis ad tam altum locum aſcendit, malam quandam fortunam & viſum, & auditum & omnes fere ſenſus vobis eripere, ſic ut tantum priſtinos amicos, verum etiam vos ipſos agnoſcere nequeatis.

Sumtus male collocati.

FLorentino quodam ſe venditante quod multa ſcutotarum millia literis diſcendis comſumpſiſſet, Alphonſus Pazzius, Si inquit quem reperias qui centum tibi pro eo quod didiciſti reddere velit, ſine omni cunctatione argentum accipito: innuens, doctrinam ſumptibus minime reſpondere.

Paupertas ſecura eſt.

NObilis quidam Placentinus, conſumptis fere omnibus fortunis, in magna

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

paupertate vitam ſuſtentabat. Is noctu fures quoſdam in domo ſua deprehendens, Quid vos, inquit, ſtulti homines hic noctu aliquid inventuros putatis, ubi ego interdiu nihil invenire poſſum?

Amoris remedium.

PAupertatem optimum eſſe Amoris remedium quidam dixit; aut certe Tempus. De vi quidem amoris Virgilius:

Omnia vincit amor, &c.

Quam quidem Merlinus Cocalius facete, ut omnia, his verſibus deſcribit:

Heu quia troppus amor ſavios matteſcere cogit.
Et quis erit tantus qui hunc prendere poſſit aſellum?
Cui paniæ nullæ, cui trappola nulla repugnat.
Cæſar erat tam bravus homo, qui ſubdidit orbem:
At mulier ſcanfarda illum ſubjecit amori.
Aloides validus qui ſpallis more pilaſtri
Caſcatura ſuſum tenuit ſolaria cœli.
Femineam ſoccam, rejecta pelle leonis,
Induit, & mazzam poſuit, fuſumque piavit,
Fortem Samſonem qui ungui ſpaccare ſolebat,
Dentatos porcos, tigres magnoſq; leones;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Tandem imbriagum vilis putanella toſavit.

Jocus circa titulum.

GUlielmus Mantuæ Dux facetiis & jocis multum delectabatur. Is ad D. Benedicti aliquando ſtans, forte fortuna clericum vidit, equo prætervehentem: ad quem ſtatim uno è miniſtris ablegato, utrum clericus eſſet, exquiri juſſit. Tum clericus ad miniſtrum, Dicas, inquit, *Illuſtriſſimæ* ſuæ Dominationi me eſſe. Dux audiens, Propere ait, rurſus hominem roga, quis ſit, unde veniat, & an neſciat quis titulus mihi tribui ſoleat & debeat. Ibi clericus, Dicas *multum illuſtri* ſuæ Dominationi, me Curatum eſſe ſive parochum Guaſtellanum. Tum Dux, Abi iterum, & cur *Altitudinis* titulum (*Altezza* Itali, *Alteſſe* Gallis) mihi non tribuat, roga. Reſpondit clericus: Dic *Suæ Dominationi* me in libris meis legere, *Tu ſolus Dominus, tu ſolus Altiſſimus.* Tum Dux ridens, Abeat in malam rem, cum omnibus ſuis titulis.

Malum Caput.

AD Urbanum V. Pontificem legatus neſcio cujus in Romana ditione oppidi introductus, tanta pervicacia res quaſdam poſtulabat, ut Pontifex tandem in hæc ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ba erupuerit: *Malum profecto habetis caput*, quod Italica & noſtrati etiam lingua in homines cerebroſos & iracundos dici ſolet, Tum legatus, *Fateor*, inquit: *& ſane ſi melius haberemus caput, melius aliquanto nobiſcum ageretur.*

Garrulitas odioſa.

AD eundem Avinione (quo tunc Pontifices ſedem tranſtulerant) ægrum decumbentem, tres legati Peruſini venerant. Admiſſi, quam fieri poſſet, pauciſſimis verbis mandata exponere jubentur. Tum eorum unus qui meditatus venerat, ne labor ſuus, credo, periret, longam admodum orationem exorſus, quamvis Pontificis aures ac animum vehementer defatigatum animadverteret, ad finem nihilominus perduxit. Poſtquam peroraſſet, Pontifex an quid aliud in mandatis haberent, rogat. Ibi aliter, qui Pontificis faſtidium diligenter notaverat, Sanctiſſime Pater, inquit mandatum nobis eſt, ut niſi quamprimum quale volumus reſponſum accipiamus, collega hic meus longe prolixiori oratione priora illa repetat. Audiens hoc Pontifex legatos quam primum dato reſponſo dimiſit.

Imaginarii ſupplicii irriſio.

IDem Rudolphus cum Florentinis capitales inimicitias exercebat. Quare irati Floren-

Florentini quum ipſum nanciſci non poſſent, effigiem ejus tamquam latronis, publico loco ſuſpenderunt. Paulò poſt nihilominus idem belli calamitatum pertæſi, legatos ad Rudolphum de pace vel induciis faciendis miſerunt. Rudolphus qua hora legatos venturos ſciebat, luculentum focum, quamvis, utpote Auguſto menſe, maximus eſſet æſtus, & prope eum lectum ſibi inſtrui, atque in eo multa ſtragula veſte & pellibus, ſe contegi juſſit. Ad lectum introductis legatis, & de morbo percunctantibus, Rudolphus ait, Mirum in modum ſe algere, ut qui tanto tempore jam noctu atque interdiu in ipſorum mœnibus nudus pendeat. Florentini irrideri ſe animadvertentes, ſtatim illam Rudolphi effigiem patibulo detrahi juſſerunt.

Irriſio in auctorem.

QUeraldus Petri Aragoniç Regis conſiliarus ad Feſſarum Regem legatus ab eodem ad convivium invitatus fuit. Juſſerat vero Rex feſſanus ſuis, ut eum in locum ubi legatus ſedebat, ad pedes ejus oſſa carnibus nudata abjicerent. Finito prandio ſubornatus quidam, amota menſa & oſſium commonſtrato acervo, Quiſnam lupus, inquit, hoc in loco ſedit? Tum Queraldus ad Regem converſus, Equidem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ait, ô Rex, me lupis aſſediſſe jam video, quippe qui carnes & oſſa ſimul deglutierint: at ego, ut hominem & hoſpitem decebat. carnes quidem comedi, at oſſa canibus rodenda reliqui.

Paulò impudentius, Cynico tamen non valde indignum eſt illud Diogenis factum: cui quum convivantes quidam oſſa, tamquam cani (profeſſionem Cynicæ Philoſophiæ irridentes) objeciſſent, ille accedens, eos comminuit, & hoc canum eſſe dictitans.

Quæ facta, facilia factu videntur.

IN convivio quodam, præſente Chriſtophoro Columbo, eo qui primus Novum Orbem nobis detexit atque aperuit, Hiſpani quidam Equites, peregrino, credo (Ligur enim Columbus fuerat) tantam laudem invidentes, nihil ſingulare ab eo præſtitum dixere, &, quod non quivis, rebus ad hoc neceſſariis inſtructus, præſtare potuiſſet. Subridens Columbus, ovum è patina ſumit, & depoſito, inquit, pignore, vobiſcum certare auſim, neminem inter vos eſſe, qui ovum hoc ut ſine ullo fulcimento rectum ſtet, efficere poſſit. Fruſtra ab omnibus facto periculo, idem ovi mucronem leniter menſæ impingit, eoque ſubſidente, ovum rectum ſtatuit: hacque ratione omnes piſce magis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

magis mutos in ruborem dedit. Ῥᾷον μωμεῖσθαι ἢ μιμεῖσθαι *Facilius eſt carpere, quam imitari.*

Miniſtri magiſtri.

MErcurius Cattinara, magnus Caroli V. Imperatoris Cancellarius, nec precibus nec ullo certæ indignationis metu induci potuit, ut tranſactioni inter dominum ſuum & Franciæ Regem ſubſcriberet; auctoritate ab Imperatore ſibi conceſſa, minime ad res eidem damnoſas abuſurum ſe dicens.

Eadem & magis juſta conſtantia Antonius Pratenſis, magnus Franciæ Cancellarius, fœderis inter Regem ſuum & Solimanum Turcarum Imperatorem inita capita, manus ſuæ ſubſcriptione confirmare recuſavit, quod totum hoc negocium & ad Regis & ad univerſæ Reipublicæ Chriſtianæ ignominiam & damnum pertinere judicaret. *Ita* ſcilicet *Regi inſerviendum, ut ne Regno noceas.*

Quis optimus miniſtrorum Advocatus.

JOviano Pontano Ferdinandus Neapolis Rex, Alphonſo Calabriæ Duce, Regis filio, multum diſſuadente, munus aliquod arduum demandarat; & non minus invitum, ut illud ſuſciperet, tandem perpulit.

Tum Pontanus, Munus, inquit, ô Rex, quandoquidem ita omnino vis, non detrecto; id tamen ita geſturum me profiteor, ut nec tuam indignationem, nec adverſus filium indulgentiam valde ſim reformidaturus: ſiquidem contra utrumque, & quaſvis obtrectationes optimum Advocatum mihi adducam. Sermonis inſolentiam miratus Rex, Quiſnam ille Advocatus eſſet, quærit. Paupertas, ô Rex, Pontanus inquit. Et ſane in magiſtratu incorrupti animi & puræ manus non leve argumentum eſt inopia, & contra quoſvis columniæ ictus ſcutum optimum: contra vix video quomodo ii qui in officiis conſtituti, parvo temporis ſpacio (quales multi paſſim ſunt) ingentes divitias congerunt, à rapinæ, vel ut levius dicam, δωροδοκίας crimine ſeſe vindicare poſſint.

Vir officio, non officium viro quærendum.

ALexander Severus Imperator non ultro ambientes, ſed invitos & reluctantes publicis officiis præficere ſolebat, tantum abeſt, ut quod hodie peſſimo more nonnullis in locis uſitatur, plus offerenti vendiderit. Ajebat enim, nihil mirum ſi qui munus aliquod emerint, idem rurſus vendant, id eſt, venalem Juſtitiam habeant, Notus eſt ille verſiculus.

Eme-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Emerat ipſe prius, vendere jure poteſt.

Munerum acceptatores & impoſtores quomodo puniendi.

IDem Vetronium Turrium operam ſuam acceptis muneribus iis qui à Cæſare aliquid petere volebant, large promittentem, ſed pleroſque inani ſpe decipientem, palo alligatum fumo necari juſſit, cum elogio: *Fumo punitur qui fumos vendidit.*

Severum hoc, illud Gallieni Imperatoris ridiculum, qui Mangonem, ab uxore accuſatum quod vitreos ei globulos pro gemmis vendidiſſet, in arenam includi juſſit, ut cum beſtis, ſicut videbatur, committeretur. Jam tam ab ipſo damnato quam omnibus ſpectatoribus horribilis aliquis leo aut aliud ferum animal exſpectabatur; quum ecce cavea emiſſus gallus gallinaceus prodit. Omnibus non ſine admiratione in riſum effuſis, præco Imperatoris juſſu proclamat: *Impoſturam fecit; & paſſus eſt.*

Faceta homicidii, fortuito caſu commiſſi vindicandi ratio.

E Præcelſa domo faber decidens, prætereuntem caſu ſuo exanimaverat, & ſic alterius morte vitam ſervarat. Eum mox in judicium vocant mortui illius agnati,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

homicidii accuſant, & damnari petunt. Utriuſque cauſam magna contentione agentibus, judices tandem ejuſmodi pronunciarunt ſententiam: ut nimirum agnatorum aliquis in eum, unde ille delapſus erat locum aſcenderet, ſeque ſimili ſaltu in reum infra ſtantem, præcipitaret. At nemine conditionem hanc accipiente, ille abſolutus eſt, *Culpam præſtare, non caſum, homo debet.*

Lites reſecandæ.

RUdolpho Habſpurgenſis Comiti, qui primus Imperialem dignitatem in Auſtriacam familiam intulit, cum Abbate Sangalenſis Cœnobii valde tum potente, & aliis vincinis lis intercedebat. Captato prandii tempore, Comes Abbatem accedit, & ultroneum ſe convivam exhibet, magna cum omnium admiratione. Sublatis menſis, cum Abbate aliquamdiu collocutus, tandem pacem facit, ac diſcedens, ſuis, *Cui tres*, inquit, *lites, meo judicio recte fecerit, ſi duabus compoſitis, tertiam tanto diligentius proſequatur.* Hoc conſilium eidem utile fuiſſe eventus docuit: ut cui poſtea prædictus Abbas bonam adverſos hoſtes operam navarit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Sententiarum amputanda diverſitas.

IN Italiam ac Inſubriam occupandum profecturus Franciſcus I. Franciæ Rex, quum cõſilium hoc ſuum multis diſplicere non ignoraret, Ego, inquit ad Senatores, in Italiam ire planiſſime conſtitutum habeo. Quicunque vero ab hoc propoſito retrahere me auſus fuerit, non ſolum fruſtra erit, ſed etiam malam à me gratiam inibit. Et hoc quidem uno ictu Rex dubia omnia & ſententiarum varietatem tamquam Gordium nodum ſolvit, & ad expeditionem ſe quamprimum accinxit. *Mature deliberandum, ſed deliberata cito exſequenda.*

Camillus Urſinus, nobilis militiæ dux, Nihil ajebat in bello rebus feliciter gerendis magis adverſari quam tarditatem, ſive cunctationem: quam barbaro quidem, apto tamen vocabulo, Irreſolutionem dicunt.

Idem nihil minus conſultum ſibi videri dixit, quam ut res hodie deliberata, in ſequentem diem differatur: quod interim multa accidere poſſint, quæ, utpote improviſa, omnem rei gerendæ ordinem pervertant.

Negocia quomodo tractanda.

PEriphanus Ribeira Alcalæ Dux dicere ſolebat, Negocia Difficilia tamquam facilia;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

cilia; & è contra facilia tamquam difficilia tractanda eſſe: quo ſcilicet nec facilitas negligentiam, nec difficultas deſperationem adducat.

Humanæ ſapientiæ modus.

DIvina Julii Cæſaris Scaligeri, viri incomparabilis, vox eſt: *Sapientis eſt: quædam neſcire velle.*

Quinam optimi Conſiliarii.

ALphonſus Aragoniæ Rex, quinam optimi eſſent Conſiliarii, rogatus, Mortuos reſpondit, libros ſcilicet innuens; ut qui ſine ullo affectu verum promunt.

Idem, ſi ſtante Romanorum Republica, naſci ſibi contigiſſet, ante Curiam Iovi Poſitorio templum ſe ædificaturum dixit, ut in eo Patres Conſcripti, antequam in Senatum venirent, odium, amorem & ſimiles affectus deponerent.

Fridericus Imperator, convocatis aliquando Senatoribus, Utinam, inquit, mei Conſiliarii duas res ſecum in palatium ne adferrent, ut & illi bene conſulere, & tanto ego facilius bona conſilia à malis diſcernere poſſim. Rogatus quænam duæ illæ res eſſent, Simulationem & Diſſimulationem eſſe, reſpondit.

Sigiſmundus Imperator tum demum Princi-

Principes in hac terra beati victuros dixit, ſi procul habitis ſuperbis & crudelibus Conſiliariis, mitibus & manſuetis morigeros ſeſe præbeant

Franciſcus Almeida nihil ſceleratius ſibi videri ait, quam eos Conſiliarios qui non ex animi ſententia loquerentur: quippe qui & contra Deum & contra Principem graviſſime peccent. Contra Deum quidem, quod conſcientiæ à Deo ſibi datæ refragarentur, quod quidem *peccatum in Spiritum ſanctum* dici poſſit: contra Principem vero, quod hac diſſimulatione vel ſimulatione ſæpius res ejus in extremum diſcrimen, atque etiam exitium adducerent.

Quanta vero officii hujus dignitas ſit, idem inde oſtendit, quod Principes ad conſilium paucos, eoſque lectos & probatos admittant; à prælio vero neminem rejiciant aut excludant.

Superbia, ſtultitiæ index.

EQues quidam Mediolanenſis, certis de cauſis ad Florentinam Rempublicam legati nomine miſſus, catenam collo appenſam, ſubinde mutabat ſive variabat. Hanc oſtentationem irridens Nicolaus Nicolinus, homo non minus nobilis, quam facetus, Aliis, inquit, ſtultis vinciendis una catena ſufficit; huic vix plures ſatis ſunt.

Veſtitus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Veſtitus neceſſitati, non ſuperbiæ ſerviat.

HEnricus II. Imperator cognomento Claudus, ſi quando hominem adſpiceret veſtitu ſuperbientem, Te, inquit, vermes, veſtimenta vero tua tineæ comedunt.

Rudolphus Habſpurgenſis Comes tam omnis in veſtibus ornatûs erat negligens, ut laceras etiam non abjiceret, ſed reſartas in publico geſtare non erubeſceret.

Solon à Crœſo ſuperbiſſime amicto, & regio throno inſidente rogatus, An ſimilem ornatum umquam vidiſſet: Immo, inquit, ô Rex Pavonum enim, & pſittacorum, utpote nativus, multò mihi pulcrior videtur.

Auguſtus Imperator filiarum in viſtutu luxum acriter ſæpe reprehendere ſolebat, inquiens: *Veſtitum mollem ac inſignem, ſuperbiæ eſſe vexillum, nidumque luxuriæ.*

Præclare Bernardus: *Cur carnem tuam,* inquit, *precioſis rebus impinguas & adornas, quam poſt paucos dies vermes in ſepulcro ſunt devoraturi? & animam tuam bonis fidei operibus non adornas, quæ Deo & Angelis ejus præſentanda eſt in judicio? Cur animam tuam vilipendis, & ei carnem præponis? Dominam ancillari, & ancillam dominari, magna equidem abuſio eſt.*

Quam-

Quamvis autem omnes homines vana ſuperbi veſtitûs oſtentatio dedeceat; viros tamen & juvenes maxime. Unde Ovidius:

Sint procul à nobis juvenes utfœmina culti.

Mulieres vero illud Plauti in animo habeant:

Mulier nequidquam exornata eſt bene, ſi morata eſt male.

Quibusnam Principes potiſſimum fidere debeant.

HEnricus Caſtiliæ Rex, cognomento nothus, Cruento admodum contra Petrum Regem bello geſto, & morti vicinus, filio ſucceſſori per Epiſcopum mandaſſe dicitur in regno tria hominum eſſe genera, quorum hi ſuam, illi Petri Regis, tertii vero neutram partem aut factionem ſequuti ſint. Primis quidem velle ut dona & quidquid à ſe collatum, ratum eſſe jubeat, nec tamen plane ipſis fidat: ſecundos monere ut quibus poſſet rationibus, ſibi ad jungat, eorumque conſiliis & opera utatur, quam enim adverſario conſtantiam, eandem ſibi præſtituros, & ad priorem offenſam officio, fide & diligentia delendam ſedulo incubituros. Tertiis vero, in rebus ad imperium pertinentibus nihilum quidem accredat: ut qui publicum ſervitium privatis commodis ſemper ſint poſtpoſituri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

poſituri. Tanto hoc præceptum eſt admirabilius, quanto longius à communi hominum opinione & ſenſu diſcedit.

Neutralitas, ut vocant, damnoſa.

DE Senenſibus, qui bello quodam, dum neutram partem ſequi vellent, utrique prædæ fuerant. Alphonſus Neapolis Rex dixiſſe fertur. Idem eis accidere, quod iis qui in media ædium parte habitant, ut quibus inferiores fumo, ſuperiores urinâ moleſti ſunt.

Maledici contemnendi.

FRidericus III. Imperator quum accepiſſet multos paſſim eſſe, qui male de ipſo loquerentur, Quid vos neſcitis, ait, Principum actiones tamquam ſcopum, venenatis linguarum telis eſſe propoſitas? Nobis quidem, qui omnibus ſatisfacere non poſſumus.

Hic murus aheneus eſto,
Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.

Simili animi magnitudine Franciſcus I. Franciæ, Rex, quum ob grave tributum ſubditis impoſitum, multorum voculis palam proſcindi ſe audiviſſet, quibuſdam ad læſæ hoc Majeſtatis crimen pertinere & acerrime vindicandum dicentibus, Sinite illos, inquit ſubridens, pro argento ſuo quod volunt, loqui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Notum eſt Themiſtoclis, factum qui eum à quo per totum diem convitiis oneratus fuerat, noctu à ſuis cum lucerna deduci juſſit.

Vita Principum qualis.

PHilippus II. Hiſpaniarum Rex, Principum vitam, Textorum vitæ ſimilem eſſe dicebat. Quemadmodum enim Textoris officium valde laborioſum eſt, & non aſſiduitatem tantum continuam, ſed & totum hominem requirit, indefeſſum ſcilicet manum ac pedum motum, defixos in telam oculos, quæ ut innumeris pœne conſtat filis, ita facile ſolvitur, rupto hic filo, alibi intricato; atque ad omnia reconcinnanda tam oculi quam manus ſine ulla mora præſto eſſe debent: ita Reges & oculos & manus, adeoque totum animum pluribus negociis ſimul intentum habere, & mature incommodis quibuſvis occurrere oportet. Experto crede Ruperto.

Qui Principum conſortio indigni.

JAcobus Almanſor paraſitos, ſanniones, ludiones, hiſtriones, & id genus homines vehementer deteſtabatur, tamquam inutilia terræ pondera, & fruges tantum conſumere natos: fucis eos ſimiles eſſe dictitans, qui alieno labore partis opibus inſidientur.

Qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Quæ Principibus maxime pernicioſa.

BAjardus ſtrenuus militiæ ductor, nullam rem apud Principes pernicioſiorem eſſe dixit, quam audaciam & potentiam, cum ignorantia conjunctam.

Aulicorum vita.

COrdatus quidam & multæ experientiæ homo, illud ſe obſervaſſe dicebat, tam Principes quam eorum aſſeclas quaſi per tranſennam hunc mundum inſpicere, vitæque bona extremis tantum labiis degustare. Ob continuas enim & graviſſimas occupationes cibum eos non manducare, ſed truncare, nec vinum bibere, ſed infundere: atque ita fieri ut ad integri menſis, aut etiam anni finem prius perveniant, quam initum ſenſerint. Quomodo enim ullam ſinceram vitæ hujus voluptatem illi percipiant, qui eam aut continue diſcurſando, aut ſimulando ac diſſimulando, aut ſuam fortunam deplorando: & aliorum in videndo, aut mille injurias devorando, præſentia deteſtando, futura metuendo, & infinitis aliis tam corporis quam animi miſeriis traducunt? Non injuria Hiſpani vulgari proverbio illum Regem eſſe dicunt, qui Regem numquam viderit; & Franciſcus Hetruriæ Dux, civis aut ruſtici opulenti

enti conditionem, omnibus aliis præfere-
at. Sed quidquid alii ſentiant, equidem
tteratos tantum homines, eos præſertim
uibus neceſſaria non deſunt, vita hac ve-
e & quaſi in ſolidum frui, exiſtimo: ut
ui tempus quiete & honeſtis occupationi-
us, tranſigendo, uitam hanc ‘ non ut au-
ici, negotiatores, & alii veluti raptim
urrendo, ſed pedetentim ambulando tran-
eunt: nonnunquam ad dulcem leniter de-
urrentium rivulorum ſtrepitum conſiſten-
es, alibi viridantium & pulcerrimi fera-
um fructibus arborum; vallium amœniſ-
imarum, colliculorum & præcelſarum al-
pium mira varietate inter ſe diſtinctarum
ucundiſſimo aſpectu oculos paſcentes, è
variis, denique tàm Naturæ & doctrinæ
quam pietatis floſculis immarceſſibilem Sa-
pientæ ſibi corollam textentes: atque ita
ſuaviter in Dei gratia melioris vitæ ſpe ac-
quieſcentes.

In aulis Principum hodie fere ſanniones, ludiones & aſſentatores primas tenent. His licet intrare, ſedere, loqui: his cibus de Principis menſa datur, his cubicula, & arca etiam Principis patet, his creditur, his geritur. His bene aut male, prout voluerint, de unoquoque loqui licet: grata ſunt denique omnia quæ dicunt aut faciunt.

Adula-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Adulatores quomodo excipiendi.

QUidam Sigiſmundum Imperatorem ad cœlum laudibus efferebat, ac Deo pœne æqualem faciebat. Iratus Imperator homini colaphum impingit. Exclamanti, *Cur me verberas.* reſpondit, *Cur tu me mordes?*

Huic congruit illud Græcorum: τὰ πρῶτα ὁ κόλαξ τὰ δεύτερα ὁ συκοφάντης. In aulis Principum primas tenet adulator; ſecundas, ſycophanta.

Eodem Sigiſmundo, Adulatores cane pejus & angue ſe odiſſe dicente, Brunorus Veronenſis, At hoc genus, inquit, homines longe omnium vobis cariſſimos eſſe video. Qua enim alia arte plerique omnes tantam gratiam & favorem acquiſiverunt? Ibi Imperator, Verum dicis, mi Brunore: ea enim eſt naturæ noſtræ imbecillitas, ut quamvis Adulatores fugiendos eſſe dicamus, eorum nihilominus conſuetudine delectemur. Et tu ipſe profecto ſi nihil omnino umquam eſſes aſſentatus, jam dudum; credo, aula mea exjiſſes. Innuens non ſemper *Veronenſem*, ſed *Placentinum* nonnunquam fuiſſe.

Præſente Friderico III. Imperator Caſpar Schlickius tam multiplicem aulæ hypocriſim deteſtatus, Ego, inquit, quovis ire potius conſtitui, quam inter ejuſmodi homi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

hominines verſari. Tum Imperator, Ergo ultra mare glaciale proficiſcendum tibi intelligo: & tamen ibi quoque quod fugis invenies, ſiquidem nemo eſt quin hac arte aliquando utatur. Immo, ut præclare Seneca, *Sibi quique maxime aßentatur.*

Ludovico XII. Franciæ Rege aliquando dicente, In aula ſua abunde omnia quibus opus eſſet, & quibus etiam opus non eſſet reperiri, unum tamen abeſſe: familiarum aliquis, id quidnam eſſet rogabat. Veritas, Rex, inquit: quam pater meus animam agere dicere ſolebat; ego vero, & quidem inteſtatam, jam mortuam puto.

Auguſtus mortuo Varo, idcirco ſupra modum ſe dolore ajebat, quod jam non eſſet à quo verum audiret.

Gordianus vero Imperator dicere ſolebat. Miſerum eſſe Imperatorem apud quem vera reticentur.

Non facile fidendum.

ALcibiades ad dicendam cauſſam è Sicilia, quo ſe receperat, Athenas evocatus, quum iturum ſe negaſſet, Siculus quidam, Ecquid tu, inquit, civium tuorum, amicorum & cognatorum judicio diffidis? Quid mirum, inquit Alcibiades? Immo hac in re ne matri quidem meæ fidem habiturus non ſim, Quid enim, ſi

illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

illa nigrum calculum pro albo apprehenderit? Niger enim color damnationis, albus abſolutionis ſignum erat.

Nihil violentum diuturnum.

Dionyſius Siciliæ tyrannus filium ob vim nobili puellæ illatam acerrime objurgans. Quid tu, ait, an umquam ſimile aliquod facinus patris tui audiſti? Cui filius, Non enim pater tuus Rex fuit. Hic Dionyſius: Nec tu profecto filium Regem habiturus es, niſi ab ejuſmodi flagitiis deſiſtas.

De ſuperbia & in quo falſa conſiſtat felicitas.

Chriſtophorus Landinus ſcribit quodam loco, ſuperbiæ ſocias ſive comites eſſe Levitatem, Arrogantiam, Avaritiam, Ambitionem? Lætitiam immoderatam, oneroſam Humilitatem, & peccandi Licentiam: filias vero, Hæreſim, inobedientiam, vanam gloriam, hypocriſim, oſtentationem, pervicaciam, diſcordiam, invidiam.

Idem fallacem hujus Mundi felicitatem ait in quinque rebus conſiſtere, imperio ſcilicet, divitiis, honoribus fama ſive nominis exiſtimatione, & corporis voluptatibus

Ex

Ex inimicis ſalus.

ANthiſtenes (Xenophonti idem nonnulli tribuunt) dicere ſolebat, diligenter nobis attendendum eſſe quid inimici de nobis ſentiant & loquantur, utpote qui vitia noſtra longe melius quam amici perv ideant & notent. Et ut à ſerpentibus remedium, ita ab inimicis utilitatem petendam eſſe, idem monebat.

Fortunæ inſtabilitas.

PEtrus Albizius Florentinus, cives omnes auctoritate, divitiis & potentia longe ſuperans, quodam die complures amicos ad magnificum epulum invitarat. Menſis fecundis illatis, inter bellaria clavus repertus fuit, magna cum omnium admiratione, ex quo convivarum aliquis capta occaſione, monere eum cœpit, ut Fortunam ſuam jam ſummo loco conſiſtentem trabali clavo figat opus eſſe, ne illa more ſuo rurſus ad ima vergat. Et præſagium hoc potius quam interpretationem fuiſſe, eventus docuit, Albizio non fortunis tantum omnibus everſo, ſed ignominioſa quoque morte affecto. *Tutius*, ſcilicet, *eſt ad ſummum, quam in ſummo* Seneca: *Fortunæ magna non caret formidine*, Sexcenta tam exempla quam dicta ad hanc rem paſſim occurrunt.

Luxus excuſatio.

QUum Ariſtippo Philoſopho quidam victum ſplendidum & ſumptuoſum exprobaſſet. Equidem, ait ille, ſi peccatum hoc eſſet, nequaquam deorum feſta tanto luxu & pompa celebrarentur.

Cavendum ab ambiguis verbis

LUdovicus XI. Franciæ Rex, devictis rebellibus, & toto fere pacato regno, Equitum Magriſtro (Comeſtabilem vulgo appellant) qui clanculum rebelles re & conſilio juverat, diligenter ſeſe excuſanti, & ſecurum comeatum petenti renunciari juſſit: Ut tam ſedulo ſeſe purgaret, nihil quidem opus fuiſſe: ſatis enim ſuperque ſibi tam de Comeſtabilis erga ſe animo, quam meritis & officiis conſtare. Veniret ergo quandocunque ipſi videretur. Et hoc quidem certo ‘ inquit Rex ad nuncium, ac ſine ulla fictione tibi affirmo; me ad res meas conſtabiliendas tali capite vehementer opus habere: conſilia à tali capite profecta, ſed caput ejus à cervicibus revulſum intelligens.

Vino multa adſcribenda.

QUum milites quidam apud Pyrrhum Epiri Regem delati eſſent, quod in convivio quodam multa in eum contumelioſe

lioſe dixiſſent; Rex accerſitos utrum res ita ſe haberet, rogat. Ibi unus ceteris audacior, Fatemur inquit, Rex, nos multa id genus dixiſſe, & niſi lagena nos tam cito defeciſſet, multo fortaſſe plura dicturi eramus, Hac tam ſincera confeſſione quam feſtiva excuſatione delectatus Rex, liberos abire permiſit.

Joco matrimonium pacatum.

BErnandus Amideus, filium ſibi ſine opera ſua natum ſuſpicans, dies noctesque multum ſeſe affligebat. Eam rem animadvertens Petrarcha amico vehementer objurgato, Tibi, inquit, Maria Ravennate magiſtra opus eſt, quum uxori, utpote ſoli optime conſciæ fidem habere verearis. Et hanc quidem ad rem audi lepidam fabulam. Ante annos non multos Senis civis quidam illuſtris & opulens habitabat, uxorem Mariam in Ravenna nomine eximia forma in matrimonio habens, quæ tamen adverſa pudicitiæ fama laborabat. Ea quum filium unicum tenellum in ſinu geſtaret, maritus defixis primum in puerum, deinde in matrem oculis, ex intimo pectore ſuſpirium duxit, Cauſſam uxori roganti, Semiſſem, inquit, bonorum meorum dederim, ſi tam certus eſſem filium hunc meum genuinum eſſe, quam tu certa es.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Ibi mulier nihil immutato colore, Tanto, ait, hanc in rem ſumptu opus non eſt: quod ſi mille tantum ducatos mihi donaveris, ſcrupulo omni exempto, hujus rei quam certiſſimum te faciam Conditione à marito accepta, advocantur cognati quidam & amici tamquam arbitri, tum re tota explicata uxor infantem in ulnas ſuſcipit, & ſubridens. Mi marite, inquit, numquid fateris infantem hunc meum eſſe. Certe, inquit maritus: ſed quid tum poſtea? Ibi illa accedens, Age igitur, eundem tu cape, à me tibi donatum: nec quiſquam jam tuum eſſe negaverit. Solutis in riſum omnibus, amici & ſingularem mulieris hujus dexteritatem laudarunt, & ſtultam viri zelotypiam reprehenderunt.

Mercatura Principibus indigna.

THeophilus Imperator Conſtantinopolitanus uxorem habuit admodum avaram, ut quæ mercaturam etiam tam terra quam mari exercuerit. Accidit ut Imperator per feneſtram proſpectans, ingentem onerariam in portum appulſam conſpicatus, miſſo puero, cujanam ea eſſet, unde veniret, & quas merces veheret, percunctari juberet. Ubi vero intellexit ad uxorem tam navim quam merces attinere? nautis mandavit ut ſtatim quæ ſua eſſent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

quiſque exportarent : quo facto, igne injecto navim & quidquid in ea erat comburi juſſit, uxorem quæ hæc ſpectabat auſtero vultu ſic affatus : Me quidem Deus Imperatorem fecit, at tu nauclerum & mercatorem facere me ſatagis. Tu ſcito, ſubditorum noſtrorum eſſe, mercaturam exercere, & victum inde quærere : quod ſi nos totius Imperii reditibus non contenti, etiam mercaturæ utilitates ad nos rapiamus, unde ſubditi noſtri & vitam ſuſtentabunt, & tributa nobis ſolvent? *Princeps ſe regem eſſe, non mercatorem meminerit.*

Non vi, ſed blanditiis Amor gaudet.

LEo byzantinus Platonis diſcipulus nobilis ſophiſta, quum accepiſſet Philippum Macedoniæ Regem magno cum exercitu ad expugnandum Byzantium adventare, obviam ei profectus, cur patriam ſuam oppugnatum veniret, rogavit. Rex, Scias, inquit, me deperire eam, nec facile quieturum donec ea potiar. Tum Leo, At tu etiam hoc ſciaſ, ô Rex, amatores ad amicarum fores non inſtrumenta bellica, ſed Muſica adducere ſolere. Quo dicto, Rex delenitus, omiſſo Byzantio, arma alio convertit.

Pannicus terror.

ARnoldo Imperatore Romam obſidente, forte fortuna ab iis qui foſſas moliebantur, lepus è cubili excitus, & per caſtra diſcurſans, pleriſque, ut fit, inſequentibus, ingentem tumultum excitavit. Eo conſternati qui in muris excubias agebant, rati corona urbem oppugnatum iri, ſubito deſertis ſtationibus diffugere cœperunt. Quo animadverſo; Imperatoris milites, omiſſo fugaci animalculo, per muros nemine reſiſtente enixi, urbem unico aſſulto ceperunt.

Cui mutuo dandum.

AD Tarquinium Abbatonium militum dulcem in lectulo cubantem miles quidam venit, totus ſudans ac triſtis eumque affatus, Quid, inquit, agis, dux optime? an dormis? Cur hoc rogas? inquit ille Tarquinius. Ah, inquit ille, rogare te volui ut decem ducatos mihi commodes, ut iis pecuniam luſu perditam, cum fortuna favente recuperem. Abi, ait Tarquinius, ego dormio.

Primas fert qui plurimum dat.

FLorentiæ quum novus Senatus legendus eſſet, quidam Laurentio Medici hominem vino valde deditum, ut ſuffragio eum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

eum juvare vellet, commendabat, inter cetera hoc addens, uno vini cantharo quocumque vellet, adacturum. Tum Laurentius? Quid me fiet, ſi quis alius binos ei cantharos propinarit?

Datum reddendum.

AB Arlotto Florentino amicus frumenti aliquot modios mutuo acceperat, reddere poſtea oblitus. Quum vero annonæ incidiſſet caritas, eundem adit, & rurſus modios aliquot poſcit. Arlottus homini commonſtrat granarium, & petere inde jubet. Ille nullo, frumento reperto, redit, fruſtra ſe ibi fuiſſe indicans. Tum Arlottus, Nihilne reperiſti; Crediderim ergo id quod ante annum tibi concreditum fuit, nondum à te reportatum. Quod ergo gratificari tibi non poſſum, tibi ipſi imputabis Bonus *condus* bonum *promum* facit.

Talis res frangitur.

FRanciſcus Seminata, magna bonorum parte talorum luſu dilapidata, à prætore in cuſtodiam datus fuit. Hanc ille injuriam, ut putabat, ægre ferens, Prætor hic, ait carceri me incluſit quod mea bona dilapidarim: quid mihi facturus ſi ipſius bona dilapidaſſem? cujus joci feſtivitas Præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

tori tantopere placuit, ut hominem ſtatim cuſtodia liberarit.

Principum ira non provocanda.

A Thenienſibus divinos Alexandro Magno honores, uti ſtulta aſſentatorum perſuaſione inſtatus petierat, decernere recuſantibus, quidam dixit: Cavete Athenienſes, ne dum cœlum nimis ſolicite cuſtoditis, terram amittatis.

An & quando Philoſophis pecunia opus.

A Riſtippo bonam argenti ſummam petenti, Dionyſius Siciliæ tyrannus admirabundus, Quid tu, inquit, Ariſtippe ea petis, quæ vos philoſophi, ut quidem præ vobis fertis, adeo contemnitis, & quibus ſapientem egere negatis? Ariſtippus, prius mihi da, inquit, ad quæſtionem poſtea reſpondebo. Accepto argento, Ariſtippus ait: Numquid vides, Dionyſi, me jam iis rebus quas dicis non egere, nec doctrinam noſtram ſibi repugnare?

Xenocrati Philoſopho Alexander Magnus quinquaginta talenta donarat; quæ tamen ille accipere recuſavit, tanto dono ſibi opus non eſſe dicens Tum Alexander, Ergo nullos amicos habes, quibus aliquo opus ſit? Mihi quidem ad benefaciendum amicis omnes Darii opes vix ſatis fuerunt: & tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

& tu in quos uſus quinquaginta collocare talenta debeas, neſcis.

Miſerior eſt qui patitur, quã qui paſſus eſt.

AD Arlottum Florentinum Eccleſiaſtici quidem ordinis, ſed multi ac liberalis joci hominem, nauta quidam venit ſtipem rogans, ac dicens, Catalaunorum piratarum manus ægre ſe evaſiſſe. Tum Arlottus, Multo ſane juſtior cauſſa mihi à te petendi fuerit. Ego enim in illis manibus ſum, quas tu evaſiſti Calixtum Papam intelligens, qui ex ea natione erat.

Facetum, ſed pium ruſtici dictum.

RUſticus quidam dicere ſolebat, ſe ſuo quotidie labore quinque lucrari panes Interrogatus autem quomodo eos diſtribueret, *Unum*, inquit, *capio, unum projicio, unum reddo, & duos do mutuo.* Ænigma hoc declarare juſſus, Unum, inquit, in meum uſum capio; unum projicio, quem porrigo novercæ meæ; unum patri, quem illi reddo; duos liberis meis mutuando credo.

Mulieres & pueri ſæpe rerum potiuntur.

THemiſtocles quum unum ex liberis ſuis matri ita in delitiis eſſe videret, nihil ut umquam illi negaret, ac plus quam ſeipſum amaret, concludebat filiolum hunc ſuum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Græcis omnibus dominari, ſic argumentans: Athenienſes dominantur Græciæ, Ego dominor Athenienſibus. Mater mea dominatur mihi. At filius meus matris meæ dominus eſt. Ergo toti Græciæ dominatur.

Eandem fere in ſententiam Cato, Nos omnibus, inquit, totius Orbis hominibus imperamus; at uxores noſtræ imperant nobis.

Liberi quatenus amandi.

ARiſtippus quum liberos haberet parum dicto audientes, & vitioſos, domo eos tandem ejecit, ac ſi eos pro ſuis non agnoſceret. Cujus ſeveritatis nomine ab amico reprehenſus, quod ſcilicet liberi utpote ab ipſo generati, corporis ipſius pars eſſent: Etiam pediculi, inquit, & pituita è capite deſtillans meo, à me provenit, quæ tamen quia nullius uſus ſunt, lubenter à me ſeparo & abjicio.

Decore pro ſexu, incedendum.

GEnerum Cicero habuit adeo mollem & delicatum, ut lento & quaſi cribrato gradu incedens, pro femina haberetur; filia vero, virorum inſtar, grandem gradiebatur gradum. Pater igitur eam eundo ita ſuccutientem conſpicatus. *Placide*, inquit,

incede

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

incede filiola, ut maritus incedit tuus. Atque ita uno dicterio ambos perſtrinxit.

Ingenii oſtentatio juvenilis eluſa.

RUſticus quidam filium habuit, qui contritis aliquot in litterario ludo annis, domum reverſus, eruditionem ſuam ubique & ſemper oſtentare geſtiebat. Quum vero aliquando in menſa nihil appoſitum eſſet præter quatuor ova, & filius admirabilis ſuæ eruditionis ſpecimen dare cupiens, diceret, Septem ibi eſſe, quandoquidem numerus quaternarius etiam ternarium complecteretur, & quatuor ac tria ſeptem conficerent; pater, ne pluribus diſputaret, quatuor ova ſibi ſumpſit, dicens. Ego quatuor iſta comedam, reliqua tria tu tibi capito.

Importuna interrogatio eluſa.

QUidam hominem munus quoddam pallio tectum gerentem interrogavit; Ecquid portaret; Annon vides, reſpondit alter, de induſtria id eo tectum eſſe, ne tu ſcires?

Curioſitas.

ANtigonus quum exercitum ſuum luſtrans, Antagoræ poetæ tentorium intraſſet, & piſces eum coquentem inveniſſet, Putaſne, inquit, Homerum quum res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Agamemnonis deſcriberet, coquendis piſcibus, occupatum fuiſſe? Cui reſpondit Poëta: Putaſne & tu Agamemnonem quum præclara illa facinora ederet, curioſum fuiſſe inquirendo an in exercitu piſces coquerentut?

Alexandri M. Exemplum inverſum.

JOannes Gonzaga talis ludens, multam pecuniam perdiderat, adſtante Alexandro ejus filio, ſubtriſti. Tum quidam, Ecce filium tuum avide exſpectantem ut ludo vincas, ut & ipſe de præda partem aliquam habeat: Erras, inquit Gonzaga: neque enim Alexandri eſt tam humilia cogitare. Neſcis tu Magnum illum Alexandrum, quum audiſſet non civitates tantum, ſed multa etiam regna à patre Philippo ſubjugata, flere cœpiſſe, quod diceret, vereri ne ſibi poſt paternas victorias ullum ſpicilegium reſtaret, ſic & meus hic Alexander triſtis adſtat, ſed contrariam ob cauſſam: ſi quidem metuit fortaſſe ne tantum ego ludendo perdam, ut ipſi quod perdat nihil reliquum ſit futurum. Scitum eſt illud cujuſdam de Alexandro dictum: *Alexander Mundo Magnus eſt: at Alexandro Mundus eſt Parvus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Quiſque ſuo genio ducitur.

CRates Philoſophus quum egregia quædam mulier nubere ipſi cuperet, progreſſus, & cogitans ignorare fortaſſis mulierem quod gibboſus ipſe eſſet, & pauper, penulam humeris detraxit, & una cum pera ac baculo in terram projecit, proteſtatus, ſuas has facultates ſuam hanc formam eſſe quam videret, ſecum itaque bene expenderet, ne poſtea hujus pœniteret. Verum ea nihilominus conditionem accepit, affirmans, ſe nec pulchriori nec ditiori marito nubere potuiſſe.

Spartanorum lex de connubiis.

CIrca matrimonium, Spartanorum lex mulctam ſtatuebat, primam, non ducenti uxorem; ſecundam, ſero ducenti.

Quando uxor ducenda.

DIogenes ab amico rogatus: quodnam tempus eſſet uxorem ducendi. Ille, juveni, inquit, qualis tu es, nondum; ſeni nunquam.

Fragilitas muliebris.

PYthagoras dicebat, aurum igni, auro fœminas, viros vero fœminis probari Idem ait: ſi ex argento eſſent fœminæ, ad monetam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

monetam faciendam minime aptas fore, ut quæ mallei ictum minime ferre poſſint.

Arlotti dicta quædam.

TAnti mihi eſt utilitas nihil proficiens
Quanti malum nihil nocens,
Qui vetere relicta, novam viam prendit,
Ad locum quo non vult, ſæpe tendit.
Donator pridem obiit,
Adjutor animam agit.
Ne te poſſit pœnitere,
Secreta tua confitere,
Confeſſario, Advocato,
Medico: reliquos celato
Atrox & periculoſa eſt tempeſtas mala mulier.
Non omne quod ſplendet aurum eſt
Qui calamitates non vult ferre,
Exeat quam primum è terra,
Vita hæc nihil aliud eſt quam aſſidua militia & malitia.
Pecunia, Sapientia, Fides,
Vix hodie ſunt, quacumque vides.
Non eſt ulla virtus quam paupertas non maculat:
Nec ulla ſanctitas quam peccati dulcedo non collutulat.
Abundantia faſtidium gignit,
Qui bene ſedet male cogitat.
Gaudium hujus Mundi breve eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

In cœlo æſtu non calebit,
  Nec frigore quiſquam algebit.
Abit tempus, & omnia ſecum trahit.
Qui præter ſolitum eſt blandus,
  Proditionem molitur infandus,
Qui facit quæ facere non debet,
  Fieri videbit quæ non credet.
Qui unum periculum ſemel evadit,
  Mille evaſurum ſe ſperabit.
Contra timorem omnia arma ſatis non ſunt.
Si ruſtico quis manus det,
  Simul & pedem arripiet.
Fac quod facius.
Equo donato dentes non ſunt inſpiciendi.
Parum is ſcit, qui ſeipſum juvare neſcit.
Qui contentus eſt, lætus eſt.
Tantum creſcit amor, quantum ipſa pecunia creſcit.
Id verum meo dixero,
  Quo utor, quodque Deo dedero.
Nec feminam nec pannum eme.
  Ad candelam; fraudem time.
Qui malus eſt, nec malus putatur,
  Facit malum, ac celatur.

Sequentia à Guicciardino Boccatio adſcribuntur.

QUi ſtatum mutat, ſenſus mutat.
  Neceſſitas caret lege,

Qui

Qui nihil ſcit, ſi tacere ſcit, ſatis ſcit,
Gratus & jucundus homo eſt, qui homo eſt.
Prima pars ſtultitiæ eſt, ſapientem ſe credere.
Homo proponit; Deus diſponit.
Una uncia dominii, æquiparanda eſt libræ Auri.
Si vis bene mori, bene vive.
Qui perſtat, vincit.
Præſentem fuge voluptatem quæ futurum gignit dolorem.
Fœmina amans ocii, cum virtute nil habet negocii.
Paupertas homines ſtrenuos, Lex facit ingenuos.
Omnium dolorum optimum remedium eſt Patientia.
Conſcientia vim habet mille teſtium,
Vera lex Natura eſt.
Omnis timor ſervitus.
Ex præſentibus conjectura fit quæ poſt hæc ſint futura.
Pactis ſive contractibus leges rumpuntur.
Unus homo centum valet, & centum vix unum.
Sententiam & propoſitum mutare ſapienti probro non eſt.
Admiratio Ignorantiæ eſt filia.
Facta viris, verba fœminis.

Diligentia

Diligentia vincitur ſcientia.
Fames Famæ ſæpe obeſt.
Eſt tempus Veritatis pater,
Uſus rerum omnium mater,
Qui virtutem ſerit, bonam famam metit.
Mors omnium, ſed Mortis Fama eſt victrix.

Converſatio quam jucunda.

ARchitas Tarentinus dicere ſolebat, Si cui Deorum immortalium munere conceſſum eſſet ut in cœlum aſcenderet, & mundi hujus naturam ac ſtellarum pulchritudinem contemplaretur, parum id ei gratum futurum ſi non haberet poſtea quicum ea quæ vidiſſet, communicaret.

Nec ego vulgo, nec vulgus mihi.

EXtra reprehenſionem, immo laudabilis eſt illa Epicuri vox dicentis: *Nunquam placere volui populo: quoniam ea quæ ego facio illi non laudant; & quæ illi laudant, ego non facio.* Et Horatius.

Odi profanum vulgus & arceo.

Malorum conſuetudine an & quomodo utendum.

REprehenſus Diogenes, quod cum malis converſaretur, Etiam ſol, inquit, radios

ſuos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſuos in loca immunda ſpargit, nec tamen inquinatur.

Idem alii idem objicienti: Medici, inquit, ægrotis toto die aſſident, nec tamen inde morbum contrahunt.

Vita ſolitaria.

SCipionis illud fuit: Numquam ſe minus ſolum eſſe, quam quum eſſet ſolus; nec minus ociofum, quam quum eſſet ocioſus.

Ruſticus quidam doctum hominem ſolitudinis amantem accedens rogavit, qui ita ſolus vivere poſſet? Tum ille, *Ego*, inquit, *ſolus eſſe cœpi eo temporis momento, quo tu ad me veniſti*, ſignificare volens, doctum hominem tum demum ſolum eſſe, quum inter ignorantes verſatur, à quibus animum disjunctum habet & abſtractum.

Crates juvenem in loco quodam ſecreto ambulantem conſpicatus, quid ſolus ibi ageret, quæſivit. Cui juvenis; *Mecum ego colloquor.* At ille; *Vide ne cum homine nequam colloquaris.*

Secretum alteri non facile committendum.

SErvus veſtem ab hero ſibi donatam, ilico alii cuidam amico ſuo donavit. Ab hero propterea objurgatus, *Quid*, ait, *me tuam ſervare vis, quum nec tu illam ſervare potueris.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Nimiæ laudes quomodo accipiendæ.

NObilis quidam quum diu & patienter impudenti cuidam, mirificos titulos & nimias laudes in ipſum congerenti, auſcultaſſet, tandem inquit: Non ſcio equidem quid tuis iſtis laudibus facere debeam: quas ſi rejicio, te adulatorem arguo; ſi recipio, inanis gloriæ cupidum me oſtendo. Dividamus itaque ut boni commilitones & ſocii, & partem earum mihi concedens, tu alteram partem cape.

Ambitio irriſa.

ALexander Macedo non ſatis eſſe putans & hominem eſſe & Regem, & *Magni* nomen obtinere, Iovis quoque filius nuncupari voluit. Hinc indignata ipſius mater *Cave ſis fili*, inquit, *ne malam Junonis, gratiam tibi & mihi concilies.*

Hanc ipſius divinitatem irridens philoſophus quidam adulari neſcius. videns medicum ægrotanti juſculum præparare, *Dei noſtri ſalus*, inquit, *à juſculo pendet.*

Quænam noxia maxime ſint animalia.

PHiloſophus quidam rogatus, quodnam animal hominibus omniũ maxime eſſet noxium, reſpondit: *Inter Sylveſtria, Maledicus: inter domeſtica, Adulator.*

Malo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Maledici procul habendi.

REx quidam cum altero bellum gerens, quum militem quendam hoſti maledicentem audiſſet, acriter eum caſtigant, inquiens: *Ideo tibi ſtipendium ego numero ut contra hoſtem dimices, non ut ei maledicas.*

Alexander Magnus quum intellexiſſet quoſdam male de ipſo loqui, ſapienter & regia quadam moderatione reſpondit: Regium eſſe bene facere, & male audire.

Modeſtia.

PYrrhus ſubita & felici ab hoſtibus reporrata victoria, quum intellexiſſet *Aquilam* ſe à ſuis militibus nominari: Si ego Aquila ſum, inquit, vos utique in cauſſa eſtis, ſiquidem brachiis & armis veſtris quaſi pennis me ſublevaſtis & ſuſtinuiſtis.

Eleganter Græcus quidam Poëta: *Qui abſenti mihi maledicit, injuriam non facit; qui vero bene mihi præſenti dicit, is maledicit.*

Contentio fugienda.

QUidam ab homine contentioſo & contradicendi cupido rogatus, Utro oculo quam longiſſime proſpiceret; *Quo tu vis*, inquit, Nimirum.

Ferendo

Ferendo vincitur, poteſt qui vincere.

Mundus cui ſimilis.

PYthagoras dicebat, *Mundum eſſe quaſi Mercatum quendam*, in quo tria hominum genera concurrerent: Unum ad emendum: alterum ad vendendum: tertium ad videndum quid in mercatu ageretur. Et poſteriores hos idem ajebat philoſophos eſſe, & ceteris feliciores. Forſan tum non tanta crumeniſecarum & furum multitudo fuit, quanta hodie, quos Pythagoras alioquin fuerat additurus.

Alius Mundum hunc Theatrum eſſe ait, ſive Scenam quandam, nos, hiſtriones; alios, ſpectatores: ſub his forte philoſophos quoque comprehendens.

Et improbis utendum.

PRinceps quidam per juvenem laſcivum & parum laudatæ vitæ, nobiles quaſdam fœminas ad convivium invitarat. Procedente convivio, & omnium animis ad hilaritatem ſolutis, una earum per jocum ex Principe quærit, qui factum eſſet, quod unum in tanta modeſtorum juvenum & miniſtrorum copia, per illum potius vitioſum hominem ipſas invitari curaſſet? Cui Princeps reſpondit. *Cum bonis quidem ſemper ſibi convenire; jam vero periculũ facere voluiſſe, quomodo & cũ improbis agere poſſit.*

Aſtro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Aſtrologiæ vanitas.

ASTrologum de motu ſphærarum cœleſtium & ſtellarum curſu multa diſſerentem, Philoſophus quidam interrupto ſermone, interrogavit: *Quamdiu factum eſt, quod de cœlo deſcendiſti?*

Bona exiſtimatio quomodo comparanda.

SOcrates interrogatus, quæ maxime compendioſa homini via eſſet ad bonam famam & gloriam acquirendam, reſpondit: *Si curarit talis eſſe, qualis videri deſiderat.*

Dicterium in Neronem.

IN Neronem, qui excellens Muſicus, quamvis non eſſet, haberi tamen volebat, ſcitum eſt illud: Eum quilibet potius fuiſſe, quam Muſicum: meliorem tamen Muſicum, quam Principem.

Ne ſutor ultra crepidam.

ALexander Magnus in Apellis ædibus de pictura judicium ferens, quum quædam ab arte plane aliena diſſeruiſſet, Apelles in aurem ipſi inſuſurravit: Aut iſtis de rebus omitte diſputare, ô Rex, aut ſubmiſſius loquere, ne pueri qui colores terunt, te audiant ſimul & rideant.

Ptolemæo Regi de Muſica diſputanti, Muſicus dixit: *Alia res eſt ſceptrum, ô Rex alia plectrum.*

Vera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Vera nobilitas qua.

DIogenes interrogatus quinam mortalium omnium eſſent Nobiliſſimi; Qui ivitias, inquit, gloriam, voluptatem, itam contemnunt; contraria vero, hoc ſt, paupertatem, ignominiam, laborem, nortem præclare ſuſtinent ac vincunt.

Reprehenſio tempeſtiva eſſe debet.

AMicum quidam ebrium conſpicatus acceſſit, & his verbis increpavit: Non te briofitatis tuæ pudet? Tum ille, Non te udet Ebrium reprehendere?

Pulcherrima Converſationis Regula.

SApienter Epictetus, *In Converſatione*, ait, *Majori cedendum eſſe, Minori cum nodeſtia perſuadendũ, Æquali aſſentiendũ.*

Honoris acceptatio lepide excuſata.

NObilis quidam ab amicis & aliis poſt longam contentionem, præcedere & lomum quandam prior ingredi coactus, *Bene*, inquit, *Jam opinor, intelligitis, me veſtri ſtudioſiſſimum eſſe ſervum, quum prompte vobis etiam iis in rebus obediam quæ pudorem mihi incutiant.*

Rex an melior aliis.

QUum Leonidæ objectum à quopiam fuiſſet: *Tu quidẽ excepto regno, nihilo*

me es

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

me es melior. At enim, reſpondit Leonides, *ſi te melior non forem, non utique Rex eſſem.*

Nec infirmi contemnendi.

SCipio ædilitiam dignitatem ambiens, nactus obviam quendam venientem, apprehenſa ejus manu quum duram & callo obductam ſenſiſſet, per jocum interrogavit, *Vtrum manibus an pedibus ambulaſſet.* Quo ille joco tanta indignitate commotus fuit, ut per tribus circumiens, & plebem ludibrio haberi dicens, veluti ſtipulas ignis, multitudinem univerſam ad iram accenderit, idque effecerit ut Scipio repulſam paſſus ſit.

Rex cui ſimilis.

ELegans eſt illa Regis cujuſdam comparatio, qui ſe *platano* aut *nuci* ſimilem eſſe dicere ſolebat: ſub quam pluvioſo cælo multi ſe recipiant: qui poſtea ſerenato cœlo, eidem & ramos decutiant, & ſecurim admoliantur.

Potentia ſobrie utendum.

CAto monebat, *Potentes potentia ſua ſobrie uti debere, ut diu ea uti poſſint.*

Trajanus Imperator Senatores pro veteri more, *Patres*: ſe vero *Miniſtrum* nominabat.

Achilles an Homerus.

QUidam interrogatus, utrum *Achilles* an *Homerus* eſſe mallet? Et tu mihi dic, reſpondit, utrum *buccinator* an *Imperator* eſſe malis!

Aures in pedibus quidam habent.

ARiſtippus à Dionyſio quid petens, quum non exaudiretur, tandem ad pedes illius provolutus, quod petierat impetravit. Ob hanc indignam Philoſopho humilitatem reprehenſus, ajebat, *Culpam hanc non ſuam eſſe, ſed Regis, qui aures in pedibus haberet.*

Qui ab officiis removendi.

PHilippus Macedoniæ Rex quum animadvertiſſet quendam ex officialibus ſuis barbam tinxiſſe, ab officio eum removit, dicens, *eum qui propriis pilis fidus non eſset, in cauſſis publicis multo minus fidum fore.*

Mulieres cui ſimiles.

ARgute quidam *Mulieres morti ſimiles* eſſe dixit, propterea quod fugientem ſequantur, & ſequentem atque vocantem fugiant.

Amor cui ſimilis.

CHimæræ nonnulli Amorem comparant. Sicut enim Chimæra caput habet

Leonis, Capræ ventrem, & caudam Draconis; ita Amor initio feritatem Leonis præ ſe fert, in medio Capræ luxuriam, in fine vero venenum Draconis, quod & ruinam Amanti conciliat, & mortem.

Qui viri probi.

QUidam qui omne tempus ocio & pigritiâ conſumebat, ob inertiam hanc objurgatus, & ut & ipſe laboraret monitus, quatuor, quos habebat, fratrum exemplo, qui ſuo ſibi ſudore victum quærerent: At quatuor, inquit ille, nebulones, facile unum virum probum alere & ſuſtentare poſſint. Quo inferre voluit, laborare, nebulonum eſſe: viri autem probi, in ocio degere. Quid ſi ita eſſet, Deum immortalem, quanta hodie eſſet bonorum virorum copia?

Qui ſapientes.

PHiloſophus quidam eos ſapientes prædicabat, quos voluntas & cupido inceſſeret navigandi, nec navigarent tamen: Rempublicam adminiſtrandi nec adminiſtrarent: uxorem ducendi, nec tamen ducerent.

Occaſio præcidenda.

NObilis quidam in pulcherrimæ cujuſdam fœminæ ædes pictorem miſerat, effigiem

effigiem ejus ut depingeret: ſed illico quum jam depingere cœpiſſet, ſupervenit maritus, & pictorem ex ædibus proturbavit, dicens: Fieri poſſe ut nobilem illum, poſt Copiam ſive exemplar, ipſius etiam Originalis, ut vocant, obtinendi cupiditas inceſſeret.

Quomodo filiæ deſpondendæ.

OLympia Alexandri Magni mater dicebat, *mulieres eum auribus priuſquam cum oculis deſpondendas:* id eſt, non tam aſpectum & ornatum, quam bonam famam in matrimonio contrahendo ſpectandam.

Adſpectus.

VIrum quendam gravem mulier laſcivo paullum obtutu adſpexerat: unde ille indignatus, Quin tu, inquit, terram potius intueris? At illa, Hoc magis, ait, te facere par eſt, utpote quum ex ea viri efformati ſint, at quis nobis viros aſpicere prohibeat, è quorum coſtis factæ ſumus?

Honeſta Vidua.

NObilis quidam apud Romanos matrona de ſecundis nuptiis ſollicitata, reſpondit, *Servium ſuum* (id enim mariti nomen fuerat) *quamvis aliis eſſet mortuus, ſibi tamen adhuc vivere.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Secundæ nuptiæ raro felices.

VIduus viduam duxerat: inter quos quum contentio in prandio exorta eſſet, mulier per contemptum ſemiſſem carnis quæ appoſita erat, reſecutit, & pauperi cuidam cum his verbis porrexit: Hanc tibi in gratiam prioris mei mariti datam volo. Tum maritus eidem alteram ſemiſſem dedit, inquiens: Et ego in gratiam prioris meæ uxoris hanc tibi partem do. Sic utique ſiccum tantum panem reliquum habuerunt.

Noverca & privignus.

QUidam quum canem lapide petens, novercam tetigiſſet, *Vt ne ſic quidem*, inquit, *à ſcopo plane aberravi!*

Gener, uxor, &c.

ARgute quidam dixit, *Eum cui bonus obtigit gener, bonum filium acquirere, cui improbus, filiam perdidiſſe.*

De feminis alius, *Quemadmodũ*, inquit, *præſidiarii ad colloquium vel conditiones ferendas redacti, ab expugnatione parum ab ſunt, ita & femina, cum laſcivo amatore vel conſiſtentis vel colloquentis ſaltem, pudor magno in periculo verſatur.*

Hinc ſapiens quædam & caſta mulier Amanti valde moleſto, ita reſpondit: *Virgo patris, nunc uxor mariti ſubjecta ſum imperito.*

rito. Ideoque ſi placet, ipſum alloqui & intelligere poteris, quid ille à me fieri velit.

Mulierum pertinacia.

MUlier quædam quum marito duos in cœna Turdos appoſuiſſet, Merulas eſſe dixit. Replicanti autem marito, Turdos eſſe, illa triplicavit, eſſe Merulas: unde ira percitus maritus colaphum ipſi impegit. Sed neque ſic deſtitit uxor, Turdos menſæ apponens, Merulas eas dicere: ideoque colaphos ille geminavit. Exacta jam ſeptimana, uxor Merularum ſuarum iterum mentionem injecit: marito autem Turdos tamen fuiſſe dicente, quum illa nihilominus immo Merulas fuiſſe aſſeveraret, coactus fuit maritus Octavam celebrare, plagas & verbera iterando, ſed neque ſic ceſſavit contentio, Novo enim jam exoriente anno, mulier viro objecit, quod ob maledictas Merulas præterito anno vapulaſſet: & reſpondente marito, *ob Turdos*; uxore vero, ob merulas, occinente, non potuit ſe continere maritus, quin veluti anniverſaria celebrans, iterum probe eam depecteret: nec tamen ſic adigere potuit, ut Turdos fuiſſe fateretur.

Vanus mulierum ornatus.

QUidam mulierem ambitioſe ornatam conſpiciens, *Hæ*, inquit, *plumæ pluris*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſunt quam ipſa avis. Atqui *Sat ſunt ornatæ, quæ ornantur minus.* Et *Frœno inaurato equus non redditur melior.*

Ex uno de cæteris.

QUidam maritus primo nuptiarum die uxori faciem totam pugno contudit. Accurrentibus amicis & parentibus & interrogantibus, quid illa commiſiſſet, quod tam male eam tractaret, *Nihil*, reſpondit. Admirantibus & altero alterum intuentibus, ſubjunxit ille: *Quum abſq; cauſſa eam verberarim, cogitate quam male, ſi cauſſam mihi dederit, eam ſim tractaturus.*

Matrimonio non convenit auſteritas.

GRæci in ſacrificio, quo Junoni matrimonii cauſſa operabantur, fel victimis detrahebat, & à tergo aræ rejiciebant: ut eo ſignificarent, à Marito & Uxore omnem removendam eſſe auſteritatem, iram & amaritudinem.

Parentum erga liberos amor.

PTolemæus à quibuſdam reprehenſus, quod Ægypti regnum vivus filio tradidiſſet, *Nihil dulcius eſſe.* reſpondit, *quam Regis patrem eſſe.*

Regem decet liberalitas.

REx quidam filii conclave ingreſſus, multis ibi aureis & argenteis vaſis, quæ jam olim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

olim ipſi donarat, conſpectis, *Satis*, inquit, *video animo generoſo te non eſſe: Tantis enim donariis quæ à me habes, ne unicum quidem, ut video, tibi amicũ conciliare noſti.*

Filii modeſtia.

QUum juveni cuidam exprobraretur, quod pater male de ipſo eſſet loquutus: *Si pater*, inquit, *ejus quod dixit cauſſam* non haberet, utique non diceret.

Mundi hujus abuſus.

DIvinus quidam ſcriptor ſequentia valde deformia, in hoc tamen Mundo valde frequentia eſſe dixit: *Sapientem abſque Religione, juvenem abſq; Obedientia, Divitem abſq; Eleêmoſyna. Fœminam abſq; Honeſtate, Dominum abſq; Virtute, Chriſtianum Litigioſum, Pauperem Superbum, Regem Iniquum.*

Greſſus decorus.

ANgelus Politianus in platea cum amico gradum accelerante incedens, eundem apprehenſa veſtis lacinia, admonuit, ut placide ac pedetentim incederet, ſiquidem Ariſtoteles affirmet, *Greſſum tardum gravitatis eſſe indicium.* Tum ille Politianum intuens. Sane miror te, inquit. Si enim negociorum quæ mihi jam incumbunt, vel dimidiata pars Ariſtoteli fuiſſet expedienda, utique ille undequaque diſcurriſſet, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

tamen vix tertiam eorum peregiſſet partem.

Mundi perverſitas.

GRæcus quidam ſcriptor Mundum omnia perverſe agere cernens, malos videlicet extollendo, bonos vero deprimendo, in hanc tandem venit ſententiam, ut diceret. Si à Deo ſibi hæc conditio ferretur: Tu poſt mortem reſuſcitatus, aut Canis eris, aut Ovis, aut Hircus, aut Equus, aut Homo, aut quodcumque tibi libuerit, ſe quidvis aliud potius quam Hominis formam electurum: quandoquidem inter omnia animalia ſolum hominem aut indignos experiri favores, aut injuſtis odiis expoſitum eſſe videret. Bonæ enim indolis Equum majori cum diligentia & ali & gubernari quam alium, Canem bonum, malo pluris æſtimari; Gallum pulchrum ſingulariter & melius paſci, & generoſum abjecto præferri, &c. at Homini nequaquam prodeſſe, quod vel bonus ſit, vel doctus, vel generoſus. Primum enim honorem haberi Adulatori; ſecundum Calumniatori; tertium Delatori; & conſequenter improbis atque malitioſis locum dari. Inde ſatius fore concludit, ut in Aſinum transformaretur, quam ut in hominis figura ſceleratos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ratos commodius & majori & in dignitate vivere conſpiceret.

Bonus ſemper.

MAncipium quidam empturus, cuidam dixerat, *Si ſervum te aſcivero, eriſne vir bonus? Etiam*, reſpondit ille, *ſi me ſervum non aſciveris.*

De boni Servi officio non inelegans: hoc eſt: *Aut ſerviat ut ſervus: aut fugiat ut Cervus.*

Quæ res male tractentur.

LEpide quidam tria male tractari dixit, Aves in manibus puerorum. Juvenculas in manibus Senum, & Vinum in manibut Germanorum, qui illud non bibunt aut abſorbent, ſed liguriunt, & tamquam ei collum frangunt.

Alius, male cum his civitatibus agi dicebat, quæ & multis judicibus, & multis Medicis indigerent.

Convivis illud quidam ſolebat occinere: Si modeſti & temperantes eſtis homines, quod vobis appono ſatis eſt; ſin minus, jam hoc quoque nimium eſt.

Nec guloſus, nec avarus.

ARiſtippum Plato reprehendit, quod magnum delicatorum piſcium nume-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

rum coëmiſſet, tanquam id philoſophum minus deceret, Reſpondente Ariſtippo ſibi hos parvo emptos, ſubjunxit Plato: Atqui ne viliori quidem ego precio eos emerim. Cui Ariſtippus: Vides igitur ô Plato, non me guloſum, ſed te avarum eſſe.

Merobibi urbana excuſatio.

APud nonnullas nationes mos eſt vinum antequam bibatur, aqua diluere. Hinc merobibus quidam Germanus in convivio ceteris Baccho vel Nymphas vel lymphas potius admiſcentibus, cur idem non faceret, facetè ita ſe excuſavit. Diu jam eſt quum Aſtrologum quendam de vitæ meæ fortunis conſului. Etſi autem de multis ille me monuit, mihi ut caverem; animo tamen probe adhuc inſculptum habeo, illum ob magnum periculum, alioquin certo incurrendum, aquas mihi vitandas præcepiſſe. Ab eo igitur tempore ſtatui, nunquam vinum aqua miſtum bibere; ac præceptum iſtud obſervando, à periculo illo hactenus recte mihi cavi, & etiamnum cavebo.

Faceta quædam.

MEdicus quendam, comeſtis jam piris monebat, ventriculum piris concludendum eſſe: at ille, nihilominus, inquit, poculum

culum mihi porrigite, nam & poſt hauſtum hunc rurſus potius pira comedam.

Bonus quidam poſtquam cibos multo ſale & pipere conditos ſumſiſſet, media nocte lecto exſurgens, & capite è feneſtra proſpiciens, quanta maxima potuit voce exclamavit: *Ad ignem, ad ignem.* Territi hac voce vicini accurrerunt: ac quærentibus ubinam arderet? *In mea gula*, reſpondit, *In mea gula.*

Quidam cæcutiens rogatus, quid maxime viſum ipſius offendiſſet? Malum oculorum, reſpondit.

Servus quidam quum videret herum ſuum litterarum faſciculum conſcindere, rogavit eum tres aut quatuor ut ſibi donaret. Quærenti autem domino, quid iis facere vellet, aut ad quid opus haberet? Quum, inquit, patriam meam relinquerem, rogavit me mater mea, ut litteras quandoque ad ſe mitterem. Mittam igitur has, quibus te non indigere video. Numquid hic eſt everuccum patria?

Ridiculum.

NOvas ædes quendam conſtruentem, architectus rogabat quo terram egeſtam transferri vellet. Foſſam facite, inquit, & in eam injicite. Tum ille, quo vero terra ex hac egeſta reponenda eſt? Aliam, in-

quit, foſſam tam amplam facite, ut utramque capiat Acumen hominis!

Ridicula gratiarum actio.

NUnc quidam jus ſive viator à pagi cujuſdam Communitate ad Officialem proximæ Civitatis ablegatus erat, ut ei munus quoddam illius nomine offerret. Dicente autem Officiali. *Gratias meo nomine Communitati agito, & dic, ut opera mea ubi neceßum eſt, libere utatur*; reſpondit ille: *Ita faciat quoque veſtra Dominatio cum Domina Communitate, quam perpetuo bonam habebitis ſororem.*

Quum Princeps quidam per ditionem ſuam iter faciens, in pago quodam divertiſſet, incolæ concilio habito, eidem muneris loco neſcio quid offerre decreverunt. Ea ergo provincia prætori & tribus aliis, totius pagi ſapientioribus demandatur: qui ubi cum munere comparuiſſent, & id, ut facile cogitari poteſt, egregia oratione mirum in modum ornaſſent: Secretarius, Principis juſſu eiſdem gratias agit, in fine hæc verba addens: *Dominum ſuum eis clementem Principem eſſe & ſemper futurum*: ut prætor excipiens, *Et hoc ſciat*, inquit, *Dominus noſter, nos viciſſim ipſius clementes ſubditos & ruſticos perpetuo manſuros.*

Alia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Alia ridicula literarum inſcriptio.

ANtonius Guevara in epiſtola quadam Commitiſſæ Conſentinæ non minus ridiculum quid accidiſſe ſcribit. Quum enim, mortuo marito, litteris, ut moris eſt, ſubditos de eo certiores feciſſet, & nomen ſuum ita ſubſcripſiſſet, *Mœſta & infelix vidua, &c.* illi titulum quoque in reſponſione imitandum ſibi cenſuerunt. Sic itaque exorſi, *Illuſtriſſima & mœſta domina, &c.* eaſdem litteras ita concluſerunt: *Ex mandato Senatus, magiſtratus, & gubernatorum, &c.* addita demum inſcriptione; *Mœſtæ & infelici dominæ noſtræ viduæ.* Sed ineptiarum ſatis.

Carmen quoddam Marcus Laudenſis Clementi VIII. Pontifici legendum exhibuerat, qui vix tertio lecto verſu. Eho, inquit, Marce, verſus hic una ſyllaba juſto brevior eſt. Tum Marcus, *Nihil refert, mox Sanctitas V. alium inveniet, qui tanto ſit longior.*

Aliena non curanda.

QUidam è feneſtra proſpiciens, & agaſonem videns aſinum multis ictibus impetentem, hominem inclamat, cur miſerum animal tam crudeliter tractaret? *Ignoſce*, inquit ille, *mihi Domine, neſciebam ego, aſinum meum tanta tibi cognatione junctum, ut tantam ejus curam geras.*

Lites

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Lites fugiendæ.

ÆRe alieno oppreſſus quidam quum ſolvendo par non eſſet, diu intra limen ſe continuit, interim vero negotiorum cauſa abſentem ſe credi volebat. Quum vero re detecta jam inibi eſſet ut fraudis condemnaretur, ab Advocato ſic defenſus eſt: Non mirum videri debere ſi homo quietis amans, omnem litem ſubterfugiendam, & propterea latendum ſibi aliquam diu ſtatuerit.

Vt ſeris, ita metes.

NObilis quædam fœmina ad ſacrum audiendum in templum properans, ex homine obvio, qui tamen nobilem habitu ſe ferebat, è templo egrediente, per irriſionem percunctata fuerat, *utrum Ruſticorum Miſſa jam peracta eſſet?* Ibi ille, *Etiam*, inquit, *jam vero Meretricum incipit, ideoque properandum tibi intelligo.*

Toſettus Patavinus Philoſophus mulieri obviæ via deceſſit, hac comitate erga illam uti inquiens, quod videret eam, & mulierem & bellam eſſe. Ibi illa ſive faſtu elata, ſive irridere ſe exiſtimans, At tu plane deformis es, inquit. Toſettus, *prius ego*, inquit, *mendacium dixi, jam tu alterum dicis.*

Nobilem virginem juvenculam duo equites

equites ſimul ambiebant, unus valde adoleſcens, alter provectioris ætatis. Præſente puella, adoleſcentior ut ſeniorem pungeret rogabat *Quot annorum eſſet? Non*, inquit alter, *adeo accurate numerum inivi: id tamen ſcio, aſinum viginti annorum homine ſexagenario longe ſeniorem eſſe.*

Joannes Dux Andegavenſis ad Neapolitanum regnum occupandum proficiſcens, vexillum ſuum ita inſcribi juſſerat: *Fuit miſſus cui nomen erat Joannes.* At Alphonſus ſuum: *Ipſe venit & non receperunt eum.*

Hypocriſis.

OPulentus quidam mercator pauperem obſervarat, qui quotidie precationum libellum & roſarium manu tenens, ſacris intererat, & in omnibus ſingularem devotionem præferebat. Cum eo igitur aliquando colloquutus bonam argenti ſummam ſine ullo chirographo ei mutuo dedit: quam poſtea quum repeteret, ille non modo debitum negavit, ſed ne noviſſe quidem hominem dixit. Hinc mercator ille ab aliis quod tam facile ignoto argentum crediddiſſet, irriſus, *At non*, inquit, *Marcus Ravennas* (hoc enim nomen alteri fuerat) *ſed libellus ipſius & roſarium me deceperunt.*

Nulla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Nulla calamitas ſola.

M. Paulus Neapolitanus Juris conſultus, audiens amicum quendam ſuum conſumptis fere omnibus fortunis, etiam ob neſcio quod vitium ab uxore excluſum, *Mirum hoc eſt*, ajebat, *eum qui tam facile Patrimonium conſummavit, Matrimonium non poſſe conſummare.*

De Aſtutia non jactandum.

DUo mercatores de prudentia & ſagacitate inter ſe contendebant. Tum unus proverbium illud vulgare uſurpans, Equidem centies, inquit, te ego vendiderim priuſquam tu me ſemel. *Recte autumas*, inquit alter, *neque enim vel obulum quiſquam pro te mihi daret.*

Verax.

DE re neſcio qua Petro Marzono & Joanne Polito coram mercatorum collegio litigantibus, quum Marzonus cauſſam ſuam expoſuiſſet, Politus ad judices. Ne, inquit, vos fidem huic habete: *ego vobis evangelium* (id eſt, ipſiſſimam veritatem) *dicam.* Tum Marzonus, detracto pileo, & aperto capite devotus aſtitit. Mirantibus judicibus, Quin vos, inquit, idem facitis, dum hic Evangelium nobis legit. Ridiculum.

Fundis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Fundus quidam ornati incedunt.

POmpoſus quidam venditis ædibus veſtes ſuperbiſſimas ſibi confecerat: quem toga damaſcena indutum, ac valde ſudantem quidam conſpicatus, alteri commonſtrans, Quam hic ſudat, inquit! Ibi alter: *quid mirum: quum tantum onus, totam ſcilicet domum circumferat.*

Salutatio jocoſa.

PHilippum Beroaldum quidam obvius ita ſalutavit: *Deus det vobis bonum ſero*, Cui Beroaldus: *Et vobis malum cito.*

Capilli cur citius quam barbæ caneſcant.

DÔctus quidam homo ad Principem vocatus, & variis de rebus interrogatus, tam ſapienter ad omnia reſpondit, ut omnibus eſſet admirationi, præſertim quum non admodum provectæ ætatis videretur. Tandem Princeps, quot natus eſſet annos, rogat: illo quinquaginta jam ſe impleviſſe dicente, Princeps, Quí fit, inquit, quod nondum caneſcas? Tum ille detracto pileolo, quo caput hactenus tectum habuerat, canos oſtendit: quos miratus Princeps, At quid hoc rei ſit, inquit, quod in barba tua vix ullum canitiei appareat veſtigium? Nihil mirum, inquit alter, quum barba viginti annis junior ſit capillis.

Unus

Unus inimicus nimis.

CIvem quendam Coſmus Medices monebat, ut cum inimico quam primum in gratiam rediret. Quum ille diceret ſe hominis ejus inimicitiam non multum curare, ut qui præter hunc, neminem inimicum haberet: Coſmus, Quin tu, ait, conſilio meo morem geris? Nam potentibus quoque unus hoſtis nimis, & vel centum amici parum ſunt.

Paradoxum.

PRoſper quidam pauperes ingluvie, divites fame, & clericos frigore perire dixit. Hoc vero ſic explicabat. Quando pauper aliquis in morbum incidit, ſtatim omnes cognati & propinqui aliis hunc alius alium cibum congerunt: unde ille inuſitarum deliciarum avidus, ita ſeſe implet, ut ſtomacho nimium gravato, cruditate tandem moriatur. At divites ad evacuandas ſuperfluorum ciborum reliquias tam tenui ac rigida diæta à medicis conſtringuntur, ut debilitatem inde contractam vix unquam reſtaurare poſſint. At clericis, qui nec conjuges nec liberos hæredes habent, quam primum ægrotare incipiunt, famuli, domeſtici, vicini, cognati & veſtem qua ſe tegunt, & lectum in quo cubant, vivis etiam

etiam ac videntibus auferunt, ut ita miſeri frigore mori cogantur.

Ne certa pro incertis.

IMperator Maximilianus I. à Rege quodam ad fædus contra alium Principem invitatus, hac conditione ut illo victo plane & profligato, opulentiſſimus quidam Ducatus Cæſaris eſſet, ſic reſpondiſſe dicitur. In Germania noſtra tres fuerunt robuſti juvenes, qui quum in caupona quadam dies aliquot noctesque genio indulſiſſent, hoſpiti promiſerunt, ſe ſymbolum ipſi ſoluturos a precio pellis cujuſdam urſi, qui toti viciniæ multum damni dabat: ad quem capiendum jam jam ſeſe accingebant. Sic igitur in ſylvam profecti, paullo poſt urſum obvium habuerunt: quo conſpecto, tantus eos metus invaſit, ut è veſtigio quiſque qua poterat, diffugeret: unus tamen quum evadere ſe non poſſe cerneret, humi ſeſe tamquam mortuum proſtravit. Adeſt mox urſus, & admotis naribus, an vitæ aliquod in eo veſtigium aut ſignum ſupereſſet, explorat, quo non reperto, intactum hominem relinquit & abit. Liberatus ille hoc periculo ſurgit, & paullo poſt ad ſocios, qui hæc eminus conſpexerant; venit. Rogatur quid ipſi in aurem inſuſurraſſet urſus: Hoc, inquit, ne prius pellem

ego

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ego vendam quam feram ceperim. Hoc cum reſponſo legatos demiſit, monens, prædam non dividendam prius eſſe, quam hoſtis ſit profligatus.

Tributa odioſa.

CArdinalis quidam apud omnes gravi odio laborabat, quod Pontifici novarum contributionum ac vectigalium auctor vulgo erederetur. Quum vero coram Pontifice & quibuſdam ſecretioribus Conſiliariis pecuniæ conficiendæ rationes inirentur, quidam ex his Cardinali [illegible] æquus, Equidem, inquit, Sanctiſſime Pater, nullam ego meliorem cirra omnem ſubditorum querelam, immo cum ipſorum quoque gaudio colligendæ pecuniæ rationem noverim, quam ut Armellino (id enim Cardinali nomen) pellis detrahatur, & per ditionem veſtram ut luporum pellibus fieri ſolet, circumferatur. Neque enim dubito quin ſubditi omnes pro ea ſaltim inſpiciunda, ſtipem ultro ſint collaturi. Nihil commotus Armellinus, bene, inquit, eſt, quod tua ipſius confeſſione etiam mea mortui pellis alicui uſui eſſe poteſt: de te vero id ego certo ſcio, nec vivum nec mortuum ae cuiquam uſui futurum;

Fortunæ luſus.

QUum ad Coſmum Medicum litteratus quidam, ſed male admodum veſtitus enisset, ſtipem ab eo petens, Coſmus in-er alia percunctabatur, cur tam pannoſus ıcederet. A latronibus ſpoliatum ſe di-enti: Credibile magis eſt, inquit Coſmus, orſan luſu veſtes & numos perdidiſſe. Ex-ipiens ſcholaris. Fateor ait: & in hoc qui-em luſu tam meam quam multorum alio-um partem fortuna tibi, ut video, adjecit: gnificans ſcilicet, divitias eſſe quaſi for-unæ luſum, quæ quod uni eripit, alteri onfert. Argutiam hujus reſponſi miratus Coſmus, hominem & nova veſte, & hone-to viatico donavit.

Solicitudo.

IMperatore in Italia bellum gerente, Antonellus quidam Forolivienſis, militum uctor, clam antequam ad manus venire-ur ſeſe ſubduxit. Hic quum poſtea in Coſ-ni Medicis familiam receptus eſſet, & Aſtor quidam ejus ſolicitudinem ſæpe de-prædicaret, Coſmus tandem inquit, Sane olicitudinem ille ſuam ſatis demonſtravit, nte tempus fugiendo.

Hominum perverſitas.

QUidam in Balneas iturus, mendico ſti-pem petenti numum dederat. Id con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſpicatus comes ejus, paraſitus, Cur tu inquit, huic pecuniam das, qua ipſi nos indigemus? Eo, inquit ille, ut precibus ejus adjutus, & ſimul divinæ obſequens voluntati, tanto facilius ad cœlum evolem. Cui ille: Tum ſane tu ſtultus es, qui plus ſumptus in balneas, ubi tantum unam aut alteram horam manſurus es, quam ad cœlum ubi in æternum manſurus ſis, conſequendum facis.

Mors odioſa.

MOrtem quidam dixit, quum Jupiter eam in terram ad homines mittere vellet, diu provinciam hanc deprecatam eſſe, ut quæ ſciret quam odioſa omnibus mortalibus, futura eſſet. Tum Jovem, ut confidenter iret, neque odium formidaret, hortatum eſſe: facturum enim ut eo ipſo magna ex parte liberetur, mortis cauſſis varias, atque etiam minimas in res translatis.

Clementia Principi propria.

ALphonſus Rex ob nimiam manſuetudinem & clementiam à quodam reprehenſus, Tu, inquit, exſpecta dum Leones & Urſi regnaverint: ego quidem illud ſcio clementiam homini, ſed inprimis Principis crudelitatem vero beſtiis convenire.

In ty-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

In tyrannos vel imperium affectantes.

SEnis in Italia ſex viri olim creari ſolebant, penes quos ſumma erat Reipublicæ: eorum tamen magiſtratus bimeſtris tantum erat. Moris vero erat ut ſinguli unum diem in collegas haberent imperium, eoſq; certis & ad id deſtinatis locis convenire, ac de rebus propoſitis conſultare juberent. Eo die finito, is qui præſederat, quaſi ſe abdicans, alteri imperium una cum eburneo quodam ſcipione, imperii in ſigne tradebat, plerumque tam ad iſtum quam alios collegas accommodata ad rem oratione utens. Accidit vero ut quo tempore Pandulphus Petrutius per ſummam aſtutiam Rempublicam invaſerat, ut è Boninſignorum quidam familia è ſex viris unus, poteſtate illa quodam die perfunctus, collegæ imperium reſignarit, & poſt elegans exordium in hanc narrationem delapſus ſit: quomodo ſcilicet Satanas, poteſtate à Deo accepta, pium illum Jobum armentis, ſervis, ædibus, filiis, ac tandem ipſa quoque corporis ſanitate privarit, nec quicquam ipſi reliquerit quam uxorem, non in ſolatium, ſed ad majus tormentum, ut ſcilicet ſua importunitate omnes illas calamitates miſero Jobo multo magis exaſperaret. Iiſdem, inquit, artibus Paudulphus Petrutius, poſtquam omnem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

omnem publicam auctoritatem & poteſtatem in ſe tranſtulit, publicos reditus omnes & vectigalia ſibi vindicavit, & ut uno verbo dicam, Rempublicam noſtram poſſumdedit, & quaſi in tyrannidem convertit, hanc ſaltim nobis publici imperii ſpeciem reliquit, non ut dignitati noſtræ & honori deſerviret, ſed ut dolorem miſerorum civium multo magis incenderet & aggravaret: qua quidem ego jam me abdico, eamque in hunc collegam noſtrum, qualis ea ab illo nobis relicta eſt, transfero. His dictis, tacuit, & omnium animis acerbam de præſenti rerum ſtatu cogitationem reliquit.

Ita contende, ne amittas.

DUo aſinum forte fortuna ſine hero vagantem repererant. Utroque vero ſuum eſſe contendente, interim aſinus clam ſubduxit ſe, & uterque domum inanis rediit.

Pietas rara.

BIas à quodam quid Pietas eſſet interrogatus, nihil omnino reſpondit. Tandem illo reſponſum valde urgente, *Quid*, inquit, *tu de rebus nihil ad te attinentibus quæris?*

Idem cum flatioſis quibuſdam navigans horribili orta tempeſtate, omnibus vota facien-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

facientibus, & clara voce deos obteſtantibus Submiſſius, inquit, aliquanto loquamini, ne dii vos hic eſſe ſentiant.

Facetum Gonellæ dictum & factum.

GOnella Italus, omnes inter ſui temporis ſanniones & facetos homines primas tenens, cum Nicolao & Ferrariæ Marchione frequenter verſabatur. Habebat vero equum admodum parvum, cui Marchio clam caudam abſcindi juſſit. Mox Gonella mulis aliquot, qui ibidem ſtabulabantur, ſuperius labrum diſcindit. Appellatus Gonella, nihil omnino ſeſe excuſavit, ſed tantum ut damni fieret æſtimatio petiit. Quæ ut commodius fieret, muli primum, deinde Gonellæ equuleus ita ut erat decurtatus, producti ſunt, maximo cum omnium, & ipſius inprimis Marchionis riſu. Tum Gonella ad Marchionem & ceteros, Quum, inquit, nemo veſtrum in hoc ſpectaculo riſum tenere poſſit, an exiſtimatis mulos nos quotieſcunque caballum hunc meum ipſis tam familiarem, cauda privatum aſpiciunt, riſum tenere poſſe? Hic omnibus in multo majorem riſum ſolutis, Gonella abſolutus, & facetiſſimus omnium homo judicatus fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Et ſurgendum & agendum.

LAurentius Medices à familiari rogatus, cur ſomnum in multam lucem produceret, Quid tu, inquit, ergo mane agis? Quum ille neſcio quæ negociola à ſe confecta memoraret, Laurentius ait: At quæ ego mane ſomnio, pluris ſunt iis omnibus quæ tu mane agis.

Mercatorum fides.

QUum de mercatore quodam magnæ inter ſuæ profeſſionis ſocios fidei, ſed extremæ avaritiæ ſermo incidiſſet, Joannes Medices, Ecce, inquit, ſingularem Dei miſericordiam, patientis ut ei qui in ipſum non credit, omnes homines ultro credant.

Divitiæ injuſtæ.

DIcere quidam ſolebat, Beatos in his terris illos eſſe, quorum patres in inferno ſepulti ſint, innuens eos quibus parentes multas divitias, quæ plerumque uſura & aliis ejuſmodi artibus comparantur, reliquerunt. At plerumque *mala parta, male dilabuntur.*

Stultos fuge.

COſmus Medices dicebat, à ſtultorum ſive morionum & id genus hominum conſortio & colloquio omnino abſtinendum,

dum, ut qui cuicumque, nullo habito reſpectu, male faciant aut dicant.

Venetiis ad nobiles quoſdam in foro D. Marci obambulantes quidem acceſſit, ſtipem rogans, addita promiſſione inſignis cujuſdam & ſaluberrimi remedii, quod communicare ipſis velit. Acceptis hinc aliquot numis, ſingulis filum quatuor ulnas longum reddit, ſuadens, ut quemcumque ſtultum ad ſe propius ne accedere paterentur.

Idem Coſmus cuidam jactanti, quod ſua opera à præſentiſſimo vitæ periculo conſervatus eſſet, Si, inquit, periculum illud tu cum aliis prius mihi non creaſſes, idem à me depellere nihil neceſſe habuiſſes.

Idem alii in Senatorum numerum recipi cupienti, ac dicenti eo ſe honore dignum eſſe, ut qui numquam quidquam contra Rempublicam tentarit, ſic reſpondit: *Qui non eſt mecum, contra me eſt:* Rempublicam enim ad Principatum redegerat Coſmus.

Odore paſtus, ſuo ſolvit.

Viator in diverſorium ſerius aliquanto veniens, jam reliquis hoſpitibus cœnantibus, & nihil reliqui facientibus, noctem illam ita uti venerat famelicus tranſegit. Mane quum abire vellet, hoſpes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

adeſt, & ſymbolum ſibi ſolvi jubet. Quid? inquit ille, an quidquam ego ſolvam qui nihil omnino cibi deguſtavi? At odore, inquit hoſpes, paſcere te potuiſti Bene, ait alter: & prolato è pera ſcutato, & in abacum quaſi ſonitus explorandi gratia projecto. Quid tibi videtur, inquit: an bona hæc eſt moneta? Videtur, ait hoſpes. Ergo, inquit, pro cibi tui odore ſonitum mei numi pro ſymbola cape: ſicque abiit. Cretenſis cum Cretenſi.

Patria non vituperanda.

PErettus Mantuanus, Philoſophus acutiſſimus, facetus etiam, ſed neſcio quam ob cauſam à patria valde alienus, auditoribus aliquot præſentibus, Mantuanos natura ſtupidos eſſe, & ad doctrinam capiendam parum aptos dixerat, uſus ad id probandum vulgaris tum proverbii teſtimonio. Tum ex auditoribus quidam: Ne hoc dii ſciverint, magiſter, inquit, ut quod jocando forte dicis, verum ſit: niſi forte tu nothus patriæ & plane degener videri velis.

Nemo ſine crimine.

MOtta homo eruditus, ſed à Natura altera manu privatus, à Legatione quadam rediens, Pontifici quæ egiſſet exponens,

ponens, ſæpius à Cardinali quodam interpellatus ubi alterum reliquiſſet brachium, quum fere jam peroraſſet, Sancte Pater, inquit, nemo eſt omnium hominum quin defectum aliquem patiatur. Aliquibus ſine pedibus, quibuſdam ſine manibus, nonnullis etiam ſine cerebro naſci contingit. Atque ita Cardinalis illius ſtuporem ſatis acerbe perſtrinxit.

Ars imperandi.

ROgatus quidam; qui fiat quum nemo facile alicujus etiam levis artis quam non didicit, ſcientiam venditat; & ars imperandi longe omnium ſit difficillima: omnes nihilominus imperare cupiant? id eo fieri reſpondit, quod qui imperare neſciunt, pro ſtultis habeantur, nemo vero ſit qui ſibi ipſi ſtultus videatur.

Stultus.

PAraſitus cuidam quærenti, cur ſtultum ſe fingeret, quum tantum aut forte etiam plus quam qui valde ſapientes ſibi videntur, ſaperet: In hoc, inquit, male mecum fortuna agit, quod ego quanto ſtultiorem me fingo, tanto ſapientior habeor; è contra filius meus, quanto magis laborat ut ſapiens habeatur, tanto ſtultior omnibus videtur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Strategema paraſiticum.

FAmelico cuidam in taberna minuti piſciculi, aliis vero non procul inde ſedentibus majores piſcis erant appoſiti. Tum ille unum & alterum, quaſi percunctaturis aliquid auri admovit. Mirantibus quid hoc ſibi vellet, Pater, ait, meus piſcator fuit, & olim in flumine periit. Ex his igitur quid illo factum ſit, ſciſcitari volui: at enim ſeſe noviſſe negant, utpote juniores; & ſi quid certi ſcire velim, ex majoribus illis exquirere jubent.

Jocus in Judæum.

JUdæus quidam S. Joannis Apoſtoli effigiem argenteam Alphonſo Regi licitanti eam quingentis ducatis æſtimavit ſive indicavit. Tum Rex, Heu, inquit, quantopere tu à majorum tuorum moribus degenerans! Illi enim herum & magiſtrum triginta denariis vendiderunt, & tu diſcipuli effigiem quingentis ducatis æſtimas.

Nihil cum flagitiis.

QUidam neſcio quod ob maleficium, virgis per urbem cæſus ducebatur; Quum vero is tarde admodum incederet, quidam miſeratione ductus, hominem increpavit, dicens quid tu, miſer, tam lente velut

te velut animi gratia ambulans, incedis? Quin potius grandibus is gradibus, ut tanto citius doloribus tam crebrorum ictuum libereris? Ibi trium ille litterarum homo conſiſtens, quam poteſt alte exclamat: Quid ad te attinet, bone vir, lente ego vel velociter eam? Ego jam meo modo inceſſero: tibi, ſi quando itidem virgis ita cædaris, tuo quoquè modo incedas licet.

Aſtrologiæ vanitas.

QUodam diſcipulis ſuis ſtellarum & inprimis planetarum ſive errantium ſtellarum curſum demonſtrante, Julius Faventinus, At, illi, inquit, nequaquam errant, ſed vos.

Bona dos mulierum, multi anni.

QUum de matrimonio quodam ſermo haberetur & ſponſam alius tot, alius vero plures habere annos dixiſſet, quidam, Quanto plures; inquit, habet annos, tanto meliorem habet dotem.

Sitis remedium.

FEbri quidam calidiſſima ac proinde magna ſiti laborans, medicis de remediis contra ſitim conſilia conferentibus, *Vos*, ait, *febri remedia quærite; ſiti ego remedium facile ipſe invenero.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Præſentibus utendum.

PEtrus Marſus Senenſis amicum cœlo admodum turbido & non pluvias tantum, ſed grandinem quoque minante, iter facientem amantiſſimis verbis ut in ædes ſuas quoad præteriiſſet tempeſtas, diverteret, invitarat, is vero nihilominus iter proſequens quum vix octavam miliaris partem emenſus eſſet, tam effuſo imbre tamque turbulenta tempeſtate exceptus fuit, ut pergere amplius non poſſet. Reverſus igitur ad Marci villam fores pulſat; ac proſpicienti è feneſtra Marco, *Amice*, inquit, *prius illud meum propoſitum mutavi*, *& Ego meum*, reſpondit Marcus: ſtatimque ſe ſubduxit, ſic illi alibi hoſpitium fuit quærendum.

Judex indoctus.

COram judice quodam duo de hæreditate contendebant, uno tandem dicente; *hanc defuncti voluntatem non eſſe*, judex, Quid opus eſt, inquit, diutius litigare! vos *Defunctum* illum cras adducite, ut è præſenti quid velit exquiram. Exiſtimabat *Confunctus* hic, *Defunctum* teſtatoris eſſe nomen, & eum adhuc vivere. Utinam hodie quoque ejuſmodi hominibus judicia & publica munera non committerentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Juſtitia aquæ ſimilis.

NOn inſcite quidam Juſtitiam Aquæ comparat. Sicut enim Aqua à curſu ſuo impedita, obſtacula quævis rumpit, ac obvia quæque ſecum rapit, aut undiquaque ſtagnans omnia operit; ita Juſtitia ſibi obſiſtentes tandem in certiſſimum exitium de volvit.

In ſimulatorem.

PRinceps quidam Italus, ex gentis more, perſonatus ſæpe diſcurrebat, ac quamvis etiam vili & abſurdo maxime habitu indutus, plerunque tamen ab iis quibus occurrebat, agnoſcebatur. Id ægre ferens, Petrum Paulum Codonum, mordacem hominem, rogavit, anne modum aliquem ſciret perſonam ita tegendi, ut à nemine agnoſceretur? Adſtabat Joannes Palmerius, homo aſtutus & verſipellis. Tum Codonus, *Optima*, inquit, *ratio fuerit, ſi agnoſci nolis, Joannis Palmerii aſſumere perſonam.* Aſtutum illius & rectum animum ſignificans.

In cauſidicos.

ADvocatus quidam, poſt multas in foro victorias, vitæ monaſticæ nomen dedit. Quum vero monaſterii negocia procurare juſſus, cauſſa fere ſemper caderet, miranti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

bus fratribus. Neceſſe eſt, inquit, ut alium meum in locum ſubſtituatis. Quia enim mentiri & falſum dicere jam dedidici, exigua ſane ſpes eſt me ulla in cauſſa ſuperiorem futurum.

Mulier inani ſpe diteſcendi inflata.

MErcatum ad urbis proximæ profectura
Ruſtica ferebat, Paſcha circiter, plenum
Ovis quaſillum: læta jamque tum lucro,
Factura certo quod ſibi videbatur,
Sed nondum habebat, cogitatione, ut fit,
Inter vias fingebat aureos montes
Sibi, ratiocinata in hunc modum: Dextra
Plena ære multo mihi domnm revertetur,
Bene collocetur, ovis emetur, hæc anno
Vertente tantum, ſpero, mî dabit quæſtum,
Ut comparari fœta eo queat vacca:
Fœcunda pariet hæc brevi gregem armenti
Numeroſum: & auro me beabit ex lacte,
Caſeoque, butyroque, quod forum plena
Manu refundet. Nobile inde equorum par
Hoc ære commercabor. At ſolum, tanto
Studio exaratum, fructuum feret magnam
Vim. Prata, ſilvas, vineas dein nummo
Præſente coemam. Læta denique in tanto
Proventu & opibus delicatam agam vitam.
Convivia apparabo: non ibi cantor,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Pſalteſve deerit. Cum marito ego reſtim
Saltabo ductans : jò, Evoe, Evoe, ô Bacche.
Hæc mente volvens, corbis & ſui oblita,
In gyrum agebat corpus, & pede alterno
Terram feriebat, corbis it : cadunt ova,
Et fracta ad unum decolorem humum pingunt.
Stupet, illa, inopſque conſili omnis : Ergo, inquit,
Grave ingemiſcens, ſomnium puto vidi.
Vigilans, eadem dives atque inops hora.

Humana aſtutia diabolicam ſæpe ſuperat.

ANdreas Lucardus cuidam objicienti quod hypocriſim ab ipſo didiciſſet, talem fabulam narravit. Fuit monachus quidam, qui jejunii impatiens, quum nihil aliud ſuppeteret in cella ſua, ovum candelæ admotum tamdiu verſavit, donec percoctum eſſet. Id quum Abbas per rimam introſpiciens vidiſſet, cellam ingreſſus, monachum acerrimæ increpuit : qui excuſans ſe ajebat, dæmonis ſubtilitate hanc tam malignam peccandi rationem ſibi commonſtratam. Ibi dæmon qui ſub menſa latitarat, proripiens ſeſe : Mentiris ait, peſſime : hanc enim nequitiam non tu à me, ſed ego à te didici.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Hoſpites quomodo ejiciendi.

IN monaſterium quoddam duo monachi, negocii quod apud ejus loci Epiſcopum habebant, cauſſa diverterant. Quum vero diutius ibi moram traherent, cœnobii præfectus Epiſcopum adit, ut illi expedirentur rogans, quod fere quotidiani ejuſmodi hoſpites monaſterii jam ante exiguis facultatibus nimis graves eſſent. Dicente Epiſcopo jamdudum illos à ſe expeditos, nec diu forſan hæſuros, præfectus diſceſſum illorum indies exſpectabat. Quum vero animadverteret, profectionem ipſis cordi non eſſe: Platonem Epiſcopi familiarem adit, & conſilium ab eo exquirit: Plato re intellecta, ad præfectum ait: Scis domine, immundorum ſpirituum duo eſſe genera: quorum unum in nomine domini, alterum non niſi in oratione & jejunio ejiciatur. Quandoquidem ergo hi, ut videtur, ex primo genere non ſunt, crediderim ſane ex altero eſſe genere ac propterea iis remediis contra eos utendum, quæ ibi præſcripta ſunt, præfectus rem intelligens, prædictis monachis eo veſpere cœnam non præbuit: ſicque effecit ut illi ſummo mane in viam ſeſe dederint.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Ablatum raro redditur.

SAthanas dæmoniolum quoddam caſtigavit, quod tamdiu quendam quem ad furtum faciendum induxerat, obſervaſſet, ne ablatum ille redderet, ajens: ſatis fuiſſe quod furtum ipſi perſuaſerit, neque enim eum qui alteri quid abſtulerit, facile, ac non niſi coactum id redditurum.

Cauſſa amiſſi imperii.

MAttheus Vicecomes Mediolanenſis à Guidone Turrio urbe ac toto imperio ejectus, Negatolæ in ditione Veronenſi aliqamdiu ſatis miſere, utpote ab omnibus deſertus, vitam ſuſtentavit. Ad eum aliquando Guido legatos miſit, qui tria hæc explorarent, præſentem vitæ conditionem, ſpem reditus, tum tempus legati quum eo veniſſent, Mattheum placide ad Atheſis ripam inambulantem offenderunt, & mandatis expoſitis, reſponſum ab eo petierunt, Ad hæc Matthæus: Quid rerum jam agam ac vitæ meæ conditionem coram videtis, Imperii recuperandi ſpem nondum me abjeciſſe, Guidoni dicite. Ad tempus quod attinet, id tum futurum, quando Turrii atque ei adhærentium peccatà meis ſunt præponderata.

Par

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Par pari.

GAleatius Sfortia Dux Mediolanenſis ad Bartholomæum Colionum celeberrimum Veneti exercitus ducem, vulpem cavea incluſam miſerat, iununens ſcilicet veteranum quidem & aſtutum eſſe militem, interdum tamen, ut eſt in proverbio, etiam vulpem capi. Tum Colionus ſtatim avim quandam (quod genus avium pio falconibus pueri principium geſtare ſolent) nolis argenteis & carenulis mire ornatum remiſit, Indicare volens, Galearum juvenem temerarum nec tanto imperio parem eſſe, imo vix quidquam Principis præter ſpeciem habere.

Nemo ſine crimine.

CArolus V. Imperator multis proceribus Hiſpanis comitatus, tabernam quandam præterequitans, ante quam multi Germani milites, ſtantes, ſedentes, hilariter bibebant; commonſtratis aliquot, cuidam ex comitibus ait: Annon Germani hi, ut & plerique alii, ſingulari corporis atque animi robore præſtare tibi videntur; Hoc nemo negare poteſt ait Hiſpanus: unum tamen mihi vehementer diſplicet, quod tam immodice vino ſeſe ingurgitant. Et boc verum eſt, inquit Imperator: ſed an

tu

tu neſcis quibus vitiis Hiſpani laborent? ut enim illi vini, ita hi alieni ſunt avidi.

Aliud (ſi non idem) de hoc eodem Imperatore narratur. Quum enim neſcio quo bello quidam eum acceſſiſſent, monentes ut Germanis interdiceret ne ſeſe inebriarent, Imperator, Hoc idem, inquit, erit ac ſi Hiſpanis interdicere velim ne furentur.

Iocus militaris.

IN Regis Alphonſi exercitu quidam Roſtrus nomine militans, rubrum pileum in modum gallinaceæ criſtæ efformatum geſtabat. Huic excubias agenti aliquando Rex, illudere volens, ajebat: Quando tu galle tandem hoc mane cantabis? Tum Roſtrus, Male inquit, mane cantat, qui veſperi cœnatus non eſt. Cujus dicti feſtivitate delectatus Rex, bono Roſtro veſtem dedit novam & verſicolorum, ut non nomine tantum ſed habitu quoque gallum repræſentaret.

Miniſtri heris ditiores.

PRincipe quodam de rei numariæ defectu quærente, aſtantium quidam ait: Equidem conſilium V. Celſ. dederim, ut Cancellariatum, Quæſturam, aut aliud ejuſmodi officium aliquamdiu uſurpet, neque enim dubito quin V. Celſ. intra breve

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

tempus magnas inde adeptura ſit divitias.

Terra omnium mater.

AD Gotofredum Bullionum, expugnatis Hieroſolymis, & tota fere Palæſtina ſubacta, vicini Reguli certatim dona adferentes, quum ipſum ſimplici veſte indutum, ſine ullis Regiæ dignitatis inſignibus, in terra ſedentem vidiſſent, vehementer admirati ſunt, exiſtimantes nequaquam tanti imperatoris dignitati convenire, ita fere nudum, humi ſedentem, ab omnibus conſpici. Id quum interpres Regi indicaſſet, ſubridens Gotofredus viciſſim eis indicare juſſit, Nemini turpe eſſe, terræ inſidere, ut è qua univerſum hominum genus prodierit, & eodem ſit reverſurum.

Raro meliora ſuccedunt.

MOrtuo quodam excellentis doctrinæ & virtutis Cardinali, quum N. eam dignitatem homini hiſce rebus parum inſtructo datam vidiſſet, Noſter, inquit, Pontifex jam facit quod ruſtici facere ſolent, qui fracto aut amiſſo cultro, in vaginam interim, ne corrumpatur, lignum pro ferro condunt.

Summa quiſque petit.

JUlio III. qui Cardinalis de Monte antea dicebatur, ſutor Pontificias crepidas induens,

duens, quum eas nimis anguſtas pro pedis modulo eſſe dixiſſet, ac propterea eas reſarcire & ad Pontificis pedem aptare vellet: Tu vero, inquit pontifex, ſtrenue calceos hos meis pedibus indue, quibus mihi commodiores nullus unquam ſutor confecit.

Quatuor mala ex quatuor bonis.

QUatuor bonæ matres, quatuor peſſimas filias parere ſolent: *Veritas Odiũ, Proſperitas Superbiam, Securitas Periculũ, Familiaritas Contemptum.* Hanc ſententiam è fatuo in Gallia audiviſſe ſe teſtatur Marcellus Virgilius, quæ profecto vel ipſo Thalete aut Salomone digna eſt.

Idem facete, *Senes, aures in ſinu, pedes in manibus, & dentes in cingulo portare dixit.*

Aliud regem, aliud privatum decet.

ALphonſus Aragoniæ Rex à Conſiliario quodam reprehenſus, quod contra omnium fere ſenatorum ſententiam bellum ſuſcipere decreviſſet, Oportebat inquit, Conſiliarios Regis aut ipſos Reges eſſe, aut certe animum Regis habere: ſiquidem multa conſiliariis & hominibus privatis conveniunt, quæ Regi non conveniunt: Et Parmenoni licet, quod Alexandro non licet. Illud ſane certum eſt, *talem plerumque eſſe Principem, quales illi quos circum ſe habet.*

Natæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Natalium obſcuritas nemini probro eſt.

QUum præſente Alphonſo Rege de Nicolao Picennino ſermo incidiſſet, & in illo alius rei militaris peritiam, alius qua apud milites valeret auctoritatem, alius fortia facinora, alius denique aliud laudaret: quidam imaginariæ nobilitatis opinione inflatus, hæc omnia, inquit, fortaſſe aliquid eſſent, ſi lanionis (ita enim perhibebatur) non eſſet filius. Tum Alphonſus, *Equidem malim.* inquit, *Nicolaus Picenninus eſſe, quam Regum quorundam filius.* De Picennino quidem ſic Æneas Sylvius: *Picenninum lanionis filium quaſi regem noſtra ætas venerata eſt.* Hanc in ſententiam poëta:

Malo pater tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis
Æacidæ ſimilis, Vulcanique arma capeſſas,
Quam te Therſitæ ſimilem producat Achilles.

Impudens petacitas eluſa.

AD Alphonſum aulicus quidam venit, in ſomnis viſum ſibi narrans, ſacculum aureis plenum à Rege ſibi donatum, Cui Rex; *An neſcis, ſomniis Chriſtianos nihil tribuere ?*

Eadem arte Papa quidam Cervæ Epiſcopum

copum eluſit. Quum enim is diceret, famam ſpargi, Sibi à Pontifice urbis præfecturam demandatam, *Scis*, inquit pontifex, *famam tam ficti quam veri eſſe nunciã. Falſam quidem eſſe tu re ipſa experieris.*

Quod firmiſſimum imperii columen.

LUdovicus Sfortia Dux Mediolanenſis, Ludovico XII. Franciæ Rege expeditionem contra ipſum adornante, Saccum Cancellarium ſuum interrogavit, ſi forte contingeret ut à Rege obſideretur, quanam in re potiſſimum poſt Deum fiduciam collocare deberet? *Subditorum*, inquit Saccus, *amor & benevolentia tutiſſimum eſt in omni adverſitate Principum perfugium.*

Similiter Alphonſus Rex monitus, ne ita ſolus, ſine ullo ſatellitio, prodiret, ac populo ſe crederet: *Nequaquam*, ait, *ſolus ego ambulo, ſed mea me comitatur integritas & æquitas.* Diſſimilis hic valde fuit multis Principibus, qui metui quam amari pulchrius ac ſuæ magnitudini magis decorum exiſtimant. Sed illi hoc Ciceronis cogitent: *Malus cuſtos & magiſter diuturnitatis eſt metus.* Idem ex Ennio: *Quem metuunt, oderunt: quem quiſq; odit, periiſſe expedit.* Idem alibi: *Qui ſe metui volunt, à quibus metuuntur, eoſdem metuant ipſi neceſſe eſt: nullaque adeo vis imperii tanta eſt quæ premente metu, poſſit eſſe diuturna.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Id autem verum eſſe, ſupradictus Sfortia ſuo probavit exemplo. Hauſta enim ex illis Cancellarii verbis, affectati ab ipſo imperii ſuſpicione, ut quem ſubditis ob æquitatem, chariſſimum eſſe non ignoraret, eundem capitis ſupplicio affici juſſit quod quidem ille magna conſtantia ſubiit, & exprobrata Duci crudelitate, his verbis extremum ei Valedixit, vel futurum potius prædixit: *A me il capo, à te il ſtato*, id eſt, Mihi quidem jam caput adimitur, at tu mox univerſa ditione & imperio exuêris. Quod & poſtea factum eſt, Mediolano è Franciæ Rege expugnato, & Sfortia Duce in miſeram captivitatem abducto.

Marte, non fraude.

IDem ſæpedictus, ſed numquam ſatis laudatus Rex, quibuſdam Franciſci Sfortiæ, qui cum bellum gerebat, clandeſtinis artibus tollendi conſilia ineuntibus, *Numquam*, ait, *placuit mihi victoria quam ignominia & pœnitudo ſequitur.* Quod ſi ab ejuſmodi conſiliis non deſiſtatis, equidem faxo ut quantopere mihi ea diſpliceant, ipſo facto ſentiatis.

Idem Rogerio Pallantiæ Comiti ad Joannis Caſtiliæ Regis cædem ſeſe offerenti, Mihi, inquit licet non dicam Caſtiliæ, ſed univerſi orbis imperium hoc modo acquirere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

re poſſim, nemo tamen perſuaſerit, ut in
m turpe ac deteſtabile facinus conſen-
am.

Singulare filii erga patrem modeſtiæ exemplum.

FErdinandus Alphonſi vere Magni Pater,
mortis horam non procul abeſſe ani-
madvertens, Alphonſum filium ita allo-
utus eſſe dicitur: Non ignoro, mi fili,
mnia regna mea, quibus quamdiu Deo
ſum eſt, præfui, tibi tamquam primo-
enito deberi: velim tamen ut te non ab-
ente fratri tuo Joanni Caſtiliæ regnum
adere mihi liceat, Hoc ut à te me impe-
are ſinas peto, ac ſi pateris, rogo etiam
que oro. Ad hæc Alphonſus: Scio, mi
ater & domine, omnia hæc regna, immo
mnia fere quæcunque habes, mea eſſe,
a tamen ut ea omnia favori tuo & bonæ
oluntati accepta referenda intelligam, eo-
ue ſemper, atque etiamnum paternum
ium animum ac voluntatem ei quod ra-
one primogenituræ mihi competit juri
rætuli. Quod ſi ergo pro ſingulari tua ſa-
entia exiſtimas, regna hæc à fratre meo
ommodius ac melius quam à me guber-
ari poſſe, non abnuo quin omnium eum
æredem ac dominum inſtituas: ego tam
hac quam in aliis rebus omnibus volun-
ati tuæ non ſecus quam ipſius Dei manda-
to mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

to morem geram. His auditis, ſenex obortis lachrymis, filium amplexus, tanto quietius poſtea è vita diſceſſit.

Rara avis.

QUum Alphonſus immatura adhuc ætate regnum iniiſſet, Senatores ac proceres eum adierunt, ſignificantes, utile atque adeo neceſſarium ſibi videri ut ſeptem viri qui Deum metuerunt, Juſtitiam amarent, cupiditates ſuas frænarent, nec ullis donis aut mueribus corrumpi ſe ſinerent, ipſi adjungerentur, quorum conſiliis in adminiſtrando Regno uteretur. Conſilium hoc probavit Alphonſus, & ad proceres converſus, Si, inquit, non ſeptem ſed unius ejuſmodi viri mihi copiam feceritis, equidem non tantum regni adminiſtrationem ei ultro tradam, ſed regno quoque cedam.

Animi noſtri origo.

IDem Davalo è proceribus uni, quærenti, qui fieret quod animus hominis numquam quieſcere poſſet, ſed ſemper ab uno ad aliud tenderet? Anima inquit, noſtra originem ſuam à Deo habet, nec prius quieſcere poteſt quam eo unde orta eſt, redierit: nec vero caducis his & fluxis rebus umquam ſatiari poteſt, ſed Deum ac cœlum, tamquam proprium ſibi & naturalem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ocum, petit & deſiderat. Quid magis
Chriſtianum dici poſſet? Nec mirum hoc
n tali Rege, qui quater decies ſacra Bi-
lia, cum Commentariis, ſibi perlecta vere
loriatus eſt.

Magnanimum reſponſum ſæpe magis prodeſt quam obeſt.

ADolphus Comes Naſſovius, qui Anno
M. CCXII. ad Imperatoriæ dignita-
s faſtigium evectus eſt, cum Brabantiæ
uce bellum gerens, quinque eo bello in-
rfectis præcipuis Brabantiæ magnatibus,
ndem captus, & ad Ducem adductus
uit, Eum Dux, torvum intuens, rogabat,
uis tu es? Adolphus, ſum, inquit, Comes
aſſovius. *Sed quis tu es?* Tum Dux: Bra-
ntiæ Dux ſum, quem tu bello jamdiu
exaſti. *Miror ergo*, ait Adolphus, *te gla-
um meum effugiſſe, quem ſane contra te
cueram.* Hoc magnanimo captivi etiam
ſponſo motus Dux, Adolphum non libe-
um modo dimiſit, ſed rogatum quoque ut
micus ſibi poſthac eſſe vellet, multis donis
muneribus ornavit.

Imperatoris hujus ſymbolum fuit: *Præ-
at vir ſine pecunia, quam pecunia ſine vi-
. Animus eſt qui divitem facit.* Quod qui-
em ex illo Themiſtoclis deſumptum vide-
r, qui utrum diviti & fatuo, an pauperi &
prudenti

prudenti filiam elocare mallet, rogatus, *Malo*, inquit, *utrum pecunia, quam pecuniam viro indigentem.*

Recte Horatius:

Quod ſatis eſt cui contingit, nihil amplius optet.

Et in Odis idem:

- - Bene eſt cui Deus obtulit,
Parca quod ſatis eſt manu,

Nec minus ſapienter Seneca: *Quemadmodum nihil refert, utrum ægrum in lecto ligneo an in aureo colloces, quocumque illum transtuleris morbum ſuum ſecum aufert: ita nihil refert, utrum æger animus in divitiis ſit vel paupertate, malum ſuum ſemper illum ſequitur.*

Et Mimus.

Cui convenit cum paupertate, dives eſt.
Nec qui parum habet, ſed qui plura cupit pauper eſt.
Quod vult habet, qui velle quod ſatis eſt poteſt.
Is minimo eget mortalis, qui minimum cupit.

Magnatum vita.

HEnricus Glareanus vir doctiſſimus, ſed parum opulentus, rogatus ab amico, quomodo viveret ac valeret? Ego, inquit, Principum ac magnatum vitam vivo: Altero quærente, qualiſnam ea eſſet? *Ego*, inquit,

quit, *bibo & genio indulgeo, interim in omnium ære ſum & maneo.*

Pulchrum caput; ſed cerebrum non habet.

ANgelus Stuffa Florentinorum ad Sigiſmundum Malateſtam Ariminenſium tum Principem legatus, pileo ſine petaſo ex more illius temporis, grandi & ſpacioſo utebatur. Mirus hic habitus Ariminenſibus viſus eſt, ut qui etiam media hyeme caput leviter integere, collum nihilominus faſciis in volutum habere ſolent. Ex iis ergo unus Marco valdus nomine, per irriſionem ad Angelum infit: Crediderim ſane vobis frigida valde eſſe capita. Cui Angelus: Dicam tibi quam obrem nos capita tam diligenter cuſtodiamus, Vos, credo, de anſerum aut anatum eſtis genere, ut qui etiam mediis pluviis capita verſus cœlum ſurrigunt, nec nebulam aut ullam tempeſtatem curant, quum ſcilicet vix micam habeant cerebri. At nos, quibus cerebrum eſt, illud quoque ſedulo nequid ei noceat, curare debemus.

Errata aliorum oporta, aliorum occulta.

QUum Medicus quidam neſcio quod in pictura erratum reprehendiſſet, pictor æſtans, ægerrime id ferens, non in Medicum tantum, verum etiam ipſam Medici-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

nam multa convicia effudit, inter alia illud quoque objiciens, ſolis Medicis homines impune licere occidere, nec ullum eſſe medicum, qui priuſquam artem recte condiſcat, unum cœmiterium mortuis non impleat. Ad hæc Medicus, Bona verba, inquit, quæſo. In hoc ſane veſtra ars præſtat, quod tam excellentiam quam errorem operis dies oſtendit, At in eo fortuna nobis magis eſt propitia, quod cura noſtra ſanatos, vivos omnium oculis exponit, ſed errores noſtros ab oculis ablatos, ſub terram abſcondit.

Facetum.

QUum Romæ inter quoſdam nobiles & doctos de Franciſco Petrarcha ejuſque operibus ſermo haberetur, & quidam dicerent, multa eum ex antiquis neſcio quibus verſificatoribus deſumpſiſſe; alii vero è ſuo unius ingenio ea quæ hodieque cum admiratione leguntur, expromſiſſe contenderent: Humor quidam Bononienſis (de cujus jocis integer liber ſcribi poſſit) qui ſermoni huic intervenerat, & poſito pallio menſæ aſſederat, ſententiam rogatus, Ego, inquit, exiſtimo Petrarcham antiquos illos Poëtas ita tractaſſe, quemadmodum Hiſpani pallia per noctem ſurrepta, quæ novis ornamentis aliiſque modis ita reconcinnant,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

cinnant, ut ne agnoſci poſſint. Forte ibi aderat Hiſpanus nobilis, qui audito hoc gentis ſuæ elogio, converſo ad Humorem vultu, Quid tu, inquit, de Hiſpanis loqueris? Tum Humor quaſi mirabundus, Ergo tu, inquit, Hiſpanus es? ac ſtatim puerum pallium ſibi deferre juſſit, eoque humeris injecto ſeſſum ſe recepit. En Satyricum dictum & factum ſimul.

Levitas fœminarum propria.

MUltis virginem quandam nobilem ob eximias tam animi quam corporis dotes collaudantibus, unus ſive invidia, ſive contradicendi ſtudio, vanam eam & levem eſſe dixit. Ibi matrona quædam honeſtiſſima, Ergo tu, inquit, hoc vitium quoque à muliebri ſexu aufferre, & tibi tuique ſimilibus adſcribere cupis? Quid ergo eis relinquis?

Mordax in Principem.

SYlveſter Bottigella magnati cuidam, quænam dotes Principi neceſſariæ eſſent quærenti, Omnes illæ, inquit, quæ tibi deſunt. Hodie per jugulum talia verba reditura ſint.

Hominibus non facile fidendum.

BEllo quod Julio III. Pontifice in Italia geſtum fuit, Rudolphus Ballionus &

Aſcanius Cornia, Pontifici militantes, à monacho quodam, qui quaſi pro ſancto habebatur, perſuaſi, copias ad Cutilianum montanam Piſtorienſis ditionis arcem, ejus opera clam occupandam adduxerant: quibus in inſidias aurea præparatas præcipitantibus & male multatis, Pontifex, accepto cladis nuncio, indignabundus exclamaſſe dicitur: ô ſtulti homines qui Deo ipſi non credunt, Sanctulo credere non dubitarunt.

Sera admonitio.

ALphonſum Pazzium nobilem Florentinum cum aliis multo depoſito precio ludentem, quidam his verbis admonuit: Cave Alphonſe, ne reliquum perdas. Tum ille, qui fœnum in cornu gerebat; Equidem cavebo quantum potero, verum te eadem de re admonendi, ſcio jam dudum tempus præteriiſſe. Cujus dicti acrimoniam bene intellexit is, qui præter ſignatam pecuniam, etiam multa beneficia à Cardinali cognato ipſi relicta, jam amoribus & vanitatibus impenderat.

Idem Alphonſus cum quodam an judicio contendens, quum adverſarius inter alia ei tamquam maleſani capitis argumentum, objeciſſet, quod à patre duodecim ipſi tutores ſive curatores dati eſſent. Nil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

mirum hoc, inquit, quin credo patrem meum, ſi ſciviſſet tecum mihi rem aut litem fore, non duodecim ſed viginti quatuor mihi daturum fuiſſe.

Præpoſtera vel impia potius eleëmoſyna.

THomas Guadagnius mercator Florentinus, uſitatis etiam hodie artibus tantum lucri fecit, ut Franciſco I. Franciæ Regi quinquies centum ſcutatorum millia mutuo dederit. Hic poſt mortem aliquam ſui memoriam & monumentum relinquere cupiens, Lugduni Noſocomeum extruere inſtituit. Præparato jam ad fundamenta ſolo quemcunque; amicum aut notum nactus eo ducebat, conſilium operis quam poterat optima forma & modo exædificandi, exquirens. Quum vero inter alios aliquando Nicolaum Salterellium Florentinum itidem, hominem facetum & archirectonicæ artis non imperitum eo duxiſſet, eique omnia ædificii lineamenta & partes commonſtraſſet, rogans ut ſi quid immutandum aut commodius faciendum animadverteret, indicare id ne gravaretur: Salterellius, Cetera, inquit, mihi ſatis placent, unum tamen deſidero, quod ſcilicet nimis parvum & anguſtum mihi videatur. Cur hoc dicis? inquit Guadagnius, non tu vides quantum hoc univerſum ſit ſpatium?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Eſt magnum ſane, inquit Salterellius: ſi tamen omnes huc veniant quos tu ad paupertatem redegiſti, nimis, ſcio anguſtum erit, immo vix dimidiam eorum partem capiet.

Par pari commiſſus.

JUvenem quendam ab amico ad prandium invitatum, nobilis virgo, quod eum hodiernæ civilitatis parem expertum videret, ex oppoſito ſedens pudore afficere volebat. Cernens ergo cibum ante juvenem poſitum hinc inde truncatum, Sane, ait, domine, fortis es. Tum ille qui ipſam non minus ſtrenue, ſed forte civilius aliquanto manducantem viderat, Mihi quidem, inquit, forti eſſe neceſſe eſt, ut qui non minus robuſtum habeam antagoniſtam.

Cui Patientia.

HOmo quidam facetus amicum qui debiti cauſa ad monaſterium ſive locum quendam ſacrum confugerat, inviſens, quum curarum ipſum & cogitationum plenum vidiſſet, quamvis rem omnem ſciret, interrogavit tamen, Quid ita triſtis eſſet? Cui is: Equidem quamdiu vixero vix, credo, triſtitia à me abſceſſerit. Scis enim, opinor, quam multa ſcutatorum millia non ulla mea culpa, ſed fortunæ malignitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

brevi tempore amiſerim. Et jam creditores mei fortunarum mearum reliquiis non contenti, etiam carcerem & vincula mihi minantur, nec ullo alio modo paciſci mecum volunt. Ac profecto jamdudum ſpe omni abjecta, mortem mihi ipſe conſciviſſem, niſi è lectione libri cujuſdam, *De Patientia* inſcripti rurſum ſpiritus aliquid & animi hauſiſſem; quem quidem divinitus mihi objectum credo, ut à tanto facinore deſiſterem, & ad meliorem mentem redirem. Ibi Paulus, Ergo jam, inquit, creditoribus veſtris omnibus ſatisfactum eſt? Non, ait ille. Tum hic rurſus: Ergo illos potius librum hunc *De Patientia* legere oportebat, qui velint nolint, eo quod ipſis debes, carere coguntur.

Filii degeneres.

DOctum quendam, nobilem & magnæ auctoritatis hominem princeps rogarat, an filios, & quot haberet? ille cogitabundus aliquamdiu ſedens, nihil reſpondit. Princeps ergo verba ab illo minus intellecta exiſtimans, idem rurſus rogat. Ibi ille, Nullos, inquit, habere me pœne dixeram, etſi tres habeo: quorum primus valde ſapiens ſibi videtur, quum plane ſit & fungus & fatuus; alter ob formam mirifice ſibi placet, quum tamen Therſite ſit deformior;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

mior ; tertius fortis haberi vult, qui ipſam ignaviorem poſſit facere ignaviam. Tales ergo quum ſint, orbum me recte puto.

Fœminarum mores.

HOſpes quidam apud N. civem diverterat. Quum vero mulieris continuis clamoribus & rixis domum implentis offenſus importunitate, de mutando hoſpitio cogitaret, eoque veniam ab illo petiiſſet: Quid tu hominis es? inquit bonus ille paterfamilias, qui vix biduum aut triduum uxoris meæ mores ferre poteſt, quos jam ego per viginti & amplius annos, patienter fero.

In timidum.

QUidam hominem timidum obvium habens, undenam veniret, rogabat, Quum ille in macello ſe fuiſſe dixiſſet, alter, Quæſo, inquit, an tu eum locum adire auſus es, ubi tot boves & oves occiſæ ſunt & quotidie occiduntur?

Ad proditionem qui apti.

DE prodenda quadam arce miles multis ſceleribus infamis cum Alexandro Rangonio & aliis proceribus egerat. Id intelligens N. vir prudens dicto Comiti à ſecretis, ſedulò monuit ne homini fidem haberent,

berent, ut qui peſſimus eſſet & ſceleratiſſimus. Tum Rangonius, Tanto melior, inquit: ſi enim aliis eſſet moribus, hanc ad rem parum eſſet idoneus.

Facetum de nanis.

NIcolaus Conſtantius roganti cuidam, qui fieret quod plerumque homines pumili eſſent animoſi? Eo, inquit, quia exiguo corpuſculo defendendo ſufficere ſe putant.

In voraces.

QUidam inter duos homines voraciſſimos ſedens, ab amico forte ſuperveniente rogatus, quomodo ſe haberet? Male, inquit: quippe inter Scyllam & Charybdim verſor.

Judices ungendi.

NOn minus vere quam eleganter quidam ait, qui negocia ſua feliciter expedire velit, ei judicis manus ungendas eſſe, quod quidem unguentum tantæ virtutis eſt, ut cuicumque cauſſæ apud Advocatos alium colorem, & apud Judicem ipſi quoque Juſtitiæ alium habitum conciliet. At unguentum hoc non ex oleo, ſed ex auro & argento confici debet. Myſterium hoc non intelligens mulier quædam, cui neſcio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

quæ cauſſa apud judicem erat, monita à vicino, ut ſi quid impetrare vellet, judici manus ungeret, lecythum oleo plenum ſecum detulit, & ad Judicem accedens, manus ipſius perungere cœpit. Mulieris ſimplicitatem, & ipſius actionis myſterium intelligens Judex; ſatis, inquit, hujus unctionis eſt: at jam ad extergendas manus ulnis aliquot panni opus ſit, quas quum poſtea mulier ad Judicem tuliſſet, & quod petierat obtinuiſſet, unctionis nullam, ſed deterſionis magnam vim eſſe prædicavit.

Quemadmodum aurum Lydio lapide, ita homines officiis & muneribus probari, Alphonſus Rex dicere ſolebat. Cui ſimile eſt illud vulgatum: *Magiſtratus virum oſtendit*.

In munerum captatores.

LUdovicus XI. Franciæ Rex, acceptis neſcio unde duodecim ſcutatorum millibus, non ignarus mox aulicos undique tamquam ad prædæ partem convolaturos, pecuniam omnem in menſam effundi juſſit: & ad circumſtantes converſus, Numquid, ait, jam probe numatus Rex ſum? Quid vero his mihi numis faciundum cenſetis? Quamquam facile ipſe intelligam, quum donati mihi ſint: aliis quoque à me

donandos.

donandos. Ubi jam ſunt amici mei, qui gratum mihi & utile officium aliquod præſtiterunt? Omnium animis magnam in ſpem erectis, Rex quempiam hianti ore atque oculis theſaurum illum quaſi devorantem conſpicatus, Quid tu, ait, hominis es? nullane recenſere tua potes merita, quæ aliqua digna ſunt compenſatione? Ille falcones Regis ſeſe diligenter & fideliter, ac magnis etiam cum ſuis expenſis aluiſſe dicebat, ſeque Regiæ liberalitati quam humillime commendabat. Inde alii atque alii prodeuntes, ſua quiſque officia, atque interdum etiam non ſine mendacio, jactabant ac deprædicabant. Adſtabat vero inter reliquos Regis Cancellarius, quem ipſum Rex quoque accerſiri juſſerat: ſed reliquis prudentior, nulla ſua merita narrabat, ſed tacitus tamquam poſt ſcenam ſive ſiparium, ſe continebat. Re in longum, ut cupiditas illorum & ſpes tanto magis accenderetur, protracta, tandem Rex ad Cancellarium converſus, An tu, inquit, ſolus nihil poſtulas? an ſolus nihil habes quod prædicare poſſis? Ibi Cancellarius: Ego inquit, ô Rex à tua liberalitate multo plus accepi quam omnibus meis officiis umquam promerui: ac jam in illam tantum mihi curam & cogitationem imcumbendum eſt, ut quam poſſum gratum me exhibeam: tantum abeſt ut quidquam à Re-

gia Veſtra Majeſtate poſcere velim aut debeam. Ergo tu, inquit Rex, ſolus inter tam multos, pecunia opus non habes? Equidem reſpondit Cancellarius, ut opus non habeam, jam dudum Regia Veſtra liberalitate mihi proſpectum eſt. Tum Rex ad reliquos, Numquid magnificus, inquit, Rex ego vobis videor, qui Cancellarium habeam tam opulentum? Hinc dici non poteſt quanto majorem ſpem plerique omnes conceperint, poſtquam audivere. Cancellarium neque ſibi quidquam poſcere, neque opus habere. Suſpenſis diu omnium animis, Rex tandem Cancellarium ad ſe vocat, &, Quamvis, inquit, tu ſolus nec à me petere quidquam, nec ullum tuum meritum jactare volueris; ego tamen & præteritorum conſcius & futurorum certus, volo ac jubeo ut quantum numorum in hac menſa jacet, id omne domum tecum auferas. Mox reliquis qui tamquam corvi hiantes deluſi, triſtes hæc audiebant, Vobis, inquit, alia occaſio exſpectanda eſt. *Qui bene ſervit, & tacet; etiam tacens, petit.*

Regia Cardinalis cujuſdam vox.

HIppolytus Medices Cardinalis Clementis VII. Pontificis nepos magnifice & munifice numeroſam alebat familiam, adeo ut quamvis maximi reditus, vix tantis ſumptibus

ptibus ſufficerent. Ejus rei Pontifex non ignarus, quodam die, Hippolyto animi gratia in campum exſpatiato, omnium miniſtrorum ipſius catalogum, adſcripto quo quiſque fungeretur munere, adferri ſibi juſſit: ac primum ad tantam multitudinem pœne obſtupuit; deinde ſumpto ſtylo, multorum tamquam inutilium, aut certe non valde neceſſariorum nomina delevit. Accerſito deinde domus præfecto, Tu, inquit, hero tuo, nepoti meo, indica velle me omnino & jubere, ut eos omnes quorum nomina hic declata vides, à ſe dimittat, ut quibus ſine ullo incommodo carere poſſit. Veſperi domum reverſo Hippolyto præfectus, exhibito catalogo, Pontificis mandatum exponit. Quo audito, Cardinalis in hæc ſtatim verba erupit: Verum quidem pontifex dicit, me tot miniſtris opus non habere; at quum illi me opus habeant, interdico tibi ne tu quenquam eorum quos ille eraſit, amoveas.

Liberum & facetum Legati reſponſum.

ANtonius Puccius Florentinorum Philippum Ducem Mediolanenſem, Aſtrologiæ valde deditum, legatus, quum diu audientiam impetrare non poſſet, quod Dux totus ex Aſtrologi conſilio penderet: tandem à Principe (quum Aſtrologus tempus

pus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

pus jam commodum veniſſe monuerat) vocatus & mandata exponere juſſus, venire detractavit, inquiens: Si Duci ea hora horoſcopus faveret, ſibi non favere.

Aſtrologia vanitas.

MIrifica fuit ac incredibilis etiam Alphonſi Aragoniæ Regis in omnes liberalitas; tum præcipuus erga litteratos amor. Is tamen in tanta doctorum, & in quacumque diſciplina præſtantiſſimorum virorum, quam ſemper circa ſe habebat, frequentia, neminem umquam Aſtrologum aut ad ſe invitaſſe, aut ulla munificentia proſequutus eſſe dicitur. Cuidam de ea diſciplina diſſerenti, idem ſic reſpondit: Aſtra ſive ſtellæ ſtultis: at ſapientes aſtris imperant. Æquum igitur fuerit, ut ſtulti Principes Aſtrologos in precio habeant, quos ſapientes merito contemnunt.

Quo tempore Concilium Conſtantiæ celebrabatur, Petrus de Monte Alcino famoſus. Aſtrologus Prognoſticon edidit, in quo inter alia, ſi diis placet, vaticinabatur, eo anno Sigiſmundum Auſtriacum Imperatorem Romæ à Papa coronatum iri; ac Joannem XXIII. Papam, qui ad Concilium ad dicendam cauſſam evocatus fuerat, honorifice in Italiam ad priſtinam dignitatem reverſurum. Quum vero depoſito

poſito à Concilii Patribus Joanne, & Sigiſmundo Italicam profectionem intermittente, neutrum factum eſſet, & dicto Aſtrologo quidam tam manifeſtum mendacium exprobrarent: Ne, inquit ille, vobis hoc mirum videatur, quod de duobus ſtultis judicium ferens, à vero aberrarim, de quibus ne ipſe quidem Ptolemæus vel unum verum verbum prædicere aut divinare potuiſſet.

Ære dirutus.

NObilis quidam Romanus, conſumptis fere omnibus facultatibus à mercatore veſtem & alia emerat, certo ſolutioni conſtituto tempore: quo elapſo, bonus ille debitor, nuſpiam argentum quo ſatisfaceret reperiens, à publico aliquot dies abſtinuit, totus interea in modo aliquo ſolutionis comminiſcendo occupatus. Quum vero nihil expedire poſſet, ſolitudinis pertæſus negotia ſolita in foro & alibi rurſus obire cœpit. Mercator quamvis homini non ſemel occurriſſet, aliquamdiu tamen tacuit: tandem vero ubi illum non modo ſolutionem procraſtinare, verum etiam moram, uti ante conſueverat, non amplius excuſare animadvertit, quodam die obvium monuit, ut recordaretur ſolutioni, præſtitutum tempus jamdudum præteriiſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

teriſſe. Ille equidem ſatis, inquit, cujus memones recordor, ac ſæpius etiam cogitavi ac recogitavi qua ratione tibi poſſem ſatisfacere: quum vero nullum hactenus modum comminiſci potuerim, ſtatui illam cogitationem & curam debiti hujus à me extorquendi, tibi relinquere.

Alius obæratus, quoties mane è lecto ſurgebat, Male pereat, inquit, quiſquis me hodie debiti nomine appellarit. Idem deinde à creditoribus obviis, aut etiam ultro eum quærentibus, monitus quod ipſorum plane oblivisceretur: Ne vos, inquit, hoc dicite me veſtri oblitum eſſe, ut quorum etiam hodie è lecto ſurgens, ſim recordatus. *Superius illud argutum magis quam honeſtum: hoc parum Chriſtianum.*

Ambitioſi quam ægre aliis cedant.

QUum anno M. D. XXXVIII. Paulus III. PP. belli inter Carolum V. & Franciſcum Franciæ Regem componendi cauſa, Niceam quo dies condictus erat: proficiſci conſtituiſſet M. Andreas Turinus, Pontificis medicus & domeſticus, Vereor, inquit, Sanctiſſime pater, ne idem vobis accidat quod eremitæ cuidam, qui Deum cum Sathana reconciliandi negotium ſuſceperat. Talem deinde fabulam exorſus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

xorſus. Fuit Eremita quidam cui ob vi-
æ morumque; ſanctitatem, diabolus viſi-
bili ſpecie varie illuſit: quas tamen ille ten-
ationes omnes Dei præſentia & auxilio
uperavit. Quum vero hac occaſione idem
um utroque; Deo ſcil. & Sathana, ſæpius
oqueretur, illa tandem animum ipſius ſub-
it cogitatio, quomodo unum cum altero
n gratiam reducere poſſet. Ac prius qui-
am Deum affatus, Vides, inquit, Domi-
e, quam multas infœlices animas malus
lle Sathanas hoſtis tuus quotidie ſeducat,
c nullum ullo umquam tempore tam tuis
uam piorum conatibus adverſandi finem
aciat. Optimum itaque mihi videtur, at-
que ita uti facias rogo & obſecro, ut cul-
am omnem ei condones, eumque in gra-
iam recipias, quo is à tam pernicioſis ho-
minum generi artibus & conſiliis poſt-
ac deſiſtat. Non recuſo, inquit Deus,
modo is culpam ſuam agnoſcat ac depre-
etur. Tam facili accepto reſponſo, jam
ono illi Eremitæ res pœnæ confecta vi-
debatur. Ubi ergo primum diabolus ipſi
pparuit, his ad eum verbis uſus eſt: Quid
u miſer tandem ex tot animabus perditis
ucri facis? Quid infœlices illi morta-
es in te commiſerunt, quos tanto nume-
o in infernum trahis? Non tu vides te
llis quidem nocere; tibi tamen ne hilum
quidem prodeſſe? Quanto magis è re tua
fuerit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

fuerit, cum Deo in gratiam redire, ac tantis te malis, laboribus & cruciatibus quos tibi inimicitia hæc affert, liberare; Multis deinde aliis in eandem ſententiam adductis rationibus, tandem ait, hanc controverſiam omnem paucis verbis dirimi ac componi poſſe. Hic diabolus Eremitæ verba & conſilium non aſpernatus, ab eo modum & conditiones futuræ reconciliationis ſcire voluit; qui reſpondit, quatuor verbis rem omnem tranſigi poſſe, his ſcilicet: *Peccavi Domine, miſerere mei.* Hoc bene habet, inquit Sathanas. Sed quid ait? Quatuor hæc verba utrum à me an ab illo dici vis? A te, inquit Eremita. Numquam hoc fiet, ait diabolus, ac indignatione plenus ab Eremito diſceſſit.

Ne rixæ aliorum te immiſceas.

QUidem duorum pugnam diremturus, profundum in capite vulnus acceperat Adductus medicus cerebrum ſcrutati cœpit, num forte læſum eſſet. Tum aſtantium quidam, Fruſtra, inquit, tu apud hunc cerebrum quæris, quod ſi habuiſſet, numquam ſe alienæ rixæ immiſcuiſſet.

Poëtæ famelici.

QUum in convivio Poëtarum facta eſſet mentio, & quidam varia eorum genera, ut

ra, ut Epicos, elegiacos, lyricos, melicos, &c. recenſuiſſet: Stephanus Ferrarius Miror, inquit omnium frequentiſſimos à te omitti, Rogante altero, quinam illi eſſent, *Famelici*, reſpondit: quos ſane hodie complures eſſe nemo negaverit.

Abſentes non rodendi.

ORto inter quoſdam de iis qui omnibus detrahere, ac de omnibus, maxime de abſentibus male loqui conſueſſent, ſermone, Carolus Vicecomes, Epiſcopus poſtea Vigintimillienſis, Ego, inquit, potius omnibus, etiam indignis benefecero, quam de inimico meo vel etiam digno male loquor. *Generoſe & Chriſtiane.*

In tardam ſtependiorum ſolutionem.

ULyſſes Spinius centurio, quum milites non ſemel ob tardam ſtipendiorum ſolutionem tumultuari conantes, ſua fide interpoſita ægre in officio continuiſſet: tandem allato unius menſis ſtipendio, & inſtituta luſtratione, Commiſſarius ex militibus unum, tamquam extra numerum is & adſcitius eſſet, arguit, inter cætera dicens faciem ſibi hominis notam, & alias viſam, eidem tamen è primoribus dentem unum defuiſſe: at hunc nullo carere. Tum centurio indignabundus, Quid hoc mirum? inquit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

inquit. Tamdiu vos cum ſtipendio emanſiſtis, ut interea huic novus dens ſuccreverit.

Facetum & ridiculum.

MArcus quidam Laudenſis Cardinalis N. domeſticus quum carnem duram & nigram menſæ appoſitam vidiſſet, continuo quanta potuit celeritate, neſcio quid murmurans, ſeſe proripuit. Paulo poſt vultu lætabundo reverſus, & à ſociis rogatus, cur tam propere à menſa ſurrexiſſet: Equidem, ait, ô ſocii & commenſales chariſſimi, dici vix poteſt quum primum carnes has menſæ inferri vidi, quantopere conturbatus fuerim. Argumentum enim è colore, odore, ſapore & duritie ſumens, jam de mea mula actum, haſpue ipſius carnes eſſe putabam: celeriter ergo ad ſtabulum cucurri, ut an ſuperſtes adhuc eſſet, viderem: eaque viva adhuc & integra inventa, lætus jam ad vos redeo.

Inhumanum Medici factum.

BAccius Medicus Florentinus, artis ſuæ bene gnarus, ſed cerebroſus, fœminæ cujuſdam curam vocatus, explorato arteriæ pulſu, qui vehementis febris indicium faciebat, inter alia tandem de ætate rogavit. Quum illa ſexaginta tres annos natam

natam ſe diceret, rejecto ægræ brachio, Quamdiu, inquit, tu in hoc mundo vivere cupis? & irato ſimilis, bonam mulierem incuratam reliquit.

Prima ætas ſequentis indicium.

CArolo Auſtriaco, qui poſtea ejus nominis V. Imperator fuit, adhuc adoleſcenti, decem pueri nobiles ejuſdem fere ætatis, tam converſandi quam ſerviendi gratia adjuncti fuerant, ac dati viginti aurei menſtrui, quos pro ſua voluntate & arbitrio diſpenſaret. Accepta igitur primi menſis proviſione, ſtatim omne id aurum inter dictos ſuos coætaneos & pueros, ſecundum arithmeticam proportionem diviſit; qui idipſum quoque ſine ulla mora, vix apud ſe calidum extruſerunt, & in res nullius aut parvi monenti, ut mos eſt puerorum, abuſi ſunt. Id quum Carolus animadvertiſſet, allato ſecundi menſis auro honorario, pueris avide prædam iterum æqualiter, uti putabant, dividendam exſpectantibus, uni ex illis aureum dedit, & eo crumenam emere juſſit, inque eam allatam ſtatim reliquum aurum reconditum, cuidam familiarium paullo adultiori aſſervandum dedit, idem deinde tertio ac quarto menſe factum, iiſdem pueris valde ringentibus, hoc iis, etiam quibus eorum cura

com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

commiſſa erat, vehementer admirantibus, & de innata quadam avaritia hinc facientibus conjecturam. Non multo poſt quum Carolus intellexiſſet puerorum uni, neſcio quo caſu, equum periiſſe, familiari illi depoſitario & cuſtodi mandavit ut eidem & aurum omne & marſupium tradere, ac ſuo nomine donaret. En virtutem ante annos, & quod vulgari proverbio dici ſolet, *Ex aurora diem.*

Poëtæ ne ſis importunus.

FRanciſcus Philelphus ſuperioris ætatis vir doctiſſimus, ſæpiſſime aliorum rogatu ſcribendis orationibus, epitaphiis, epigrammatis, & id genus talibus, ſine emolumento fere occupatus, quodam nimis importune, ut cognato ſibi adoleſcenti mortuo epitaphium ſcriberet urgente, defuncti nomen edi ſibi juſſit. Quum is Joannem Vitellum (qui Latinis vitulus eſt) vocari dixiſſet, Philelphus leviter atroſo ungue, ſequens Epitaphium (quod poſtea aliis quoque accommodatum fuit) effinxit:

Jupiter omnipotens Vituli miſerere Joannis,
Quem mors præveniens non ſinit eſſe bovẽ.

Continuus metus peſſimus carnifex.

TReſpades Mantuanus quum hominis cujuſdam acerrimi, qui ob neſcio quam

quam injuriam plagas ipſi minatus fuerat, manus effugiſſet, tandem ab eodem forte fortuna obviam facto probe depexus, multum ſibi gratulatus eſt, quod poſthac quieto ſibi animo domo egredi, & per urbem ambulare liceret.

Alius ſimili modo à quodam acceptus, digreſſo eo à quo male multatus fuerat, Benefactum, inquit, quod tandem à te ira, à me vero metus diſceſſit.

Cur podagrici loquaces.

QUidam rogatus, cur podagrici plerique tam eſſent loquaces, *Ideo*, inquit, *quod pedes in lingua habeant*.

Idem Ennium poëtam, ajebat, quoties pedum doloribus vexabatur, multo vino ſe ingurgitaſſe, ac tum demum ligatis pedibus, ſoluta lingua, quod vellet verſus profudiſſe. Unde illud:

Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma Proſilit, &c.

Mala non quærenda.

ALphonſus Rex eos ſtultiſſimos ſibi videri dixit, qui uxorem aufugientem quærerent. Rationem hanc addit Hercules Rangonius, quod ejuſmodi homines ſuam ipſorum quærerent turpitudinem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Aſtus in judicio.

TRes juvenes quum piraticam diu exercuiſſent, & magnam collegiſſent pecuniam, tandem in urbem quandam commigrarant, eo conſilio, ut reliquum vitæ ibi & multo tutius & honeſtius traducerent. Quum vero id quod communi ope acquiſierant, non ita commode ſine rixa dividi poſſe videretur: aurum & argentum omne argentario ſive daniſtæ cuidam tradiderunt, hac conditione, ut ne cuiquam ille vel numum, niſi omnibus tribus præſentibus, adnumeraret. Paullo poſt ab uno horum ceteris aſtutiori perſuaſi, magis è re fore ſi ea pecunia ædes, prædia & alia, quibus communiter uti poſſent, ſibi compararent, argentarium adeunt, & ut pecuniam, quam mox integram repetituri eſſent, in promptu haberet monent. Quadam vero die animi gratia foras prodeuntes ſocios, inter equitandum idem monet, quinquaginta Ducatis ad inſtruendam domum opus eſſe: quos duo illi ab argentario petere jubent: ac ſimul domum ejus tranſeuntes, argentarium quod ille peteret, dare jubent, ac dein viam proſequuntur. Ille mox acceptam ab argentario univerſam ſummam, equo imponit; & longe diverſum iter ingreſſus, aufugit. Interim duo illi reverſi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

rem omnem ex argentario cognoſcunt: quumque fruſtra fugitivum ſe inſequutores animadverterent, argentarium in jus vocant, conditionem allegantes, quæ conventum eſſet, ne cui, niſi ceteris quoque præſentibus, concreditam pecuniam adnumeraret. Non mediocriter hinc turbato argentario in mentem venit Gellium Aretinum Ic. à doctrina quidem parum, ſed ab ingenio & natura ſatis inſtructum adire: qui, audito caſu, cum vicinis aliquot ſuis re deliberata, id conſilii argentario dedit, ut male quidem à ſe pecuniam renumeratam fateretur: ſe tamen paratum eſſe diceret, eandem juxta ſcripturæ ſuper ea re factæ tenorem denuo ſolvere: at id fieri non debere, niſi tribus illis præſentibus. Abirent ergo & tertium illum adducerent, tumque ſe in mora non futurum.

Qui homines chariſſimi Principibus eſſe debeant.

FRidericus Imperator interrogatus, quoſnam hominum haberet chariſſimos: Eos, inquit, *qui Deum magis, quam me metuunt.* Rari profecto tales Principes: ſed & rari tales Conſiliarii & miniſtri. Hodie enim *Mitius agi putatur cũ Deo, quam cum homine.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Sapiens & quaſi Salomonium judicium.

NEapolim Auſtriæ, ubi Imperator aulam tum habebat, ruſticus quidam currum frumento onuſtum advexerat: cui in hoſpitium digreſſo, aulicus quidam equum curru ſolutum furtim ſubduxit. Re intellecta, imperator ruſticum ad ſe vocatum de furto & ejus auctore percunctatur. Ruſticus de furto ſibi nimis quam vellet conſtare ait: auctorem vero penitus ſe ignorare. Poſt varias aſtantium Conſiliariorum conjecturas, Equidem, inquit Imperator, illud mihi mirum videtur, quod alter quoque ruſtico huic equus non itidem furto ablatus ſit, qui ſciam quantum hic jam equitum ſit qui equis opus habent. Tum ruſticus: alter illa quidem ô Imperator, equa eſt, & ad militarem uſum minus apta. Id audiens Imperator, hominem equam conſcendere, ac omnia urbis equilia adequitare juſſit, quo facto, equus ſociam odoratus, hinnitu & ſe & facti auctorem prodidit.

Quibus fidendum.

QUum in Friderici Imperatoris manus litteræ quædam à Gaſpare Schlickio ad proceres quoſdam Hungaros ſcriptæ incidiſſent, pleriſque ut eas aperiret (quod ea res ſuſpicione non careret) ſuadentibus,

Ego,

Ego, inquit Imperator, Gaſparem pro viro bono habeo & fideli amico, quod ſi fallor, malo ut error hic quacunque alia ratione, quam mea diligentia inveniatur.

Honor potius quam res.

VEterano quodam milite neſcio quid à Sigiſmundo Imperatore, uti dicebat, ſibi promiſſum flagitante, Imperator, Nimis magnum, inquit, eſt quod poſtulas, Tum ille, Olim tibi, ô Imperator, id non promittere licuit; jam promiſſum, negare non licet. Quod ſi, ait Imperator, alterutrum patiundum eſt, ſane rei, quam exiſtimationis jacturam facere malo.

Inimici quomodo vincendi.

QUibuſdam ægre ferentibus quod idem Imperator hoſtibus à ſe victis non vitam tantum, verum etiam fortunas omnes donaret, immo eoſdem in amicorum numerum receptos, præcipuo loco haberet: ad Laurentium Hungariæ Palatinum converſus Sigiſmundus; Tibi, inquit, & aliis fortaſſe utilius videtur hoſtem perdere, quod mortuus bellum amplius non faciat: at ego eo ipſo hoſtem perdo, dum in gratiam receptum, ex hoſte amicum facio, & quantum poſſum, orno. Regia certe vox. *Nimio ſatius eſt hoſtem beneficio, quam maleficio vincere.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Quinam imperio digni.

IDem rogatus quos imperio aptiſſimos judicaret, *Eos*, reſpondit, *qui nec ſecundis rebus inſoleſcerent, nec adverſis frangerentur.* Quæ ſane virtus Romanorum quaſi propria fuit. Unde de Roma Claudianus:

Numquam ſuccubuit damnis, & territa nullo
Vulnere, poſt Cannas major Trebiamq; fremebat.

Et de iiſdem Aſdrubal apud Livium ait, Raro ſimul hominibus bonam fortunam bonamque mentem dari. Populum Romanum in eo invictum eſſe, quod *in ſecundis rebus ſapere & conſulere meminerit.* Idem etiam animus Marobodui fuit, qui, ut Tacitus lib. 2. Annal. teſtatur, ad Tiber. ſcripſit, *non ut profugus, aut ſupplex, ſed ex memoria præteritæ fortunæ.* Et ſuperiori ætate Franciſcus Galliæ Rex, nec non Joannes Fridericus Saxoniæ Princeps, & alii, etſi captivi, ſemper mores & ſpiritus regios ac priſtinos retinuerunt. Plinius: *Viri fortis animus quo plus premitur, quoque magis ſævit fortuna, hoc eſt erectior.*

Aurum animi carnifex.

QUum idem magnam auri vim ex Hungaria illatam cubiculo ſuo, quia jam dies abierat, inferri juſſiſſet, & cubitum conce-

conceдens, diu inſomnis lectulo incubaret: intempeſta nocte Conſiliarios quoſdam & præcipuos amicos ad ſe vocari juſſit. Demirantibus cunctis, quidnam tam intempeſtiva ſibi vellet vocatio, introductis in regium cubiculum aurum commonſtrat, *En*, dicens, *peſſimum carnificem qui me hac tota nocte ſomnum capere non ſivit. Vos quidquid hoc eſt auferte, & inter vos dividite.* Quod quum illi prompte feciſſent: *Nunc abite*, inquit, *jam ego multo melius quievero.*

Anacreon quoque quum auri talentum à Polycrate accepiſſet, aliis id diſtribuit, dicens: *Odi munus quod vigilare cogit.*

Parrheſia apud bonos Principes.

QUum moroſus quiſpiam præſente Imperatore Sigiſmundo diceret, in Conſtantienſi Concilio, cui tum Imperator intererat, non licere ea quæ quis ſentiret, libere loqui: excipiens Imperator, *Hoc ſi non liceret*, inquit, *jam tu hoc ipſum tam libere non eſſes loquutus.*

Reformatio à quibus incipienda.

APud eundem de reformando Eccleſiaſtico ſtatu aliquando actum fuerat. Dicentibus quibuſdam à Minoribus (ſunt ii ex Franciſcana familia) fratribus incipiendum: *Non*, ait Imperator, *à Minoribus, ſed à Majoribus inchoanda eſt reformatio.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Qui magni faciendi.

IDem Imperato rogatus, cur viros doctos, etiam tenuis fortunæ, tanto in precio haberet, quum alii Reges & principes majorem nobilitatis quam doctrinæ plerumque haberent rationem? Merito, ait, eos ego magnifacio, qui quod habent, non ab hominibus, ſed à Deo acceperunt. Cur enim eos non ornarem quos Natura tam excellentibus donis ornavit? Nobilem quidem aut divitem facere quemcunque volo, poſſum; doctum facere non poſſum, *Qui nihil aliud habet, quam majorum imagines, opinione Nobilis eſt verius quam re. At qui virtute præditus eſt, unde manat etiam vulgaris illa nobilitas, germanam & nativam nobilitatem habet.*

Qui vivi, qui mortui.

N. CAvalcantium Equidem Florentinum, ſingulari doctrina virum, familiares quidam in cœmiterio quodam obvii, tamquam nocturni lemures & ejuſmodi terriculamenta, aggreſſi fuerant. Is initio territus, quum mox amicos agnoviſſet: Equidem, ait, vobis iraſcerer, niſi ſcirem, *in veſtro* quod vultis facere, vobis licere. Hujus verbi ſenſum quum illi initio minus intellexiſſent, tandem eo digreſſo, unus ait: Videtiſne pro quibus ille nos habeat?

pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

pro mortuis ſcilicet, etſi vivimus: ſiquidem locum hunc nobis tamquam proprium, aſſignat.

Ludovico Duci in muſeo libris incumbenti, amicus quidam accedens dicebat, Quid tu inter mortuos jaces abſconditus? Quin ad nos viventes prodis? Immo, inquit ille, jam inter vivos verſor. Hi enim fama vivunt & vivent in omne ævum: at veſtra mors eſt, ut qui nulla re poſteritati, vos umquam vixiſſe, teſtatum facere vultis aut poteſtis.

Imperium quibus debeatur.

GEorgius Gradenicus nobilis Venetus dicere ſolebat, Nihil ſibi magis mirum videri, quam quo, quum cetera animantia rationis expertia, regem aut ducem non ferant, niſi is ſui generis omnes antecellat, homines tamen qui ſoli rationis ſunt compotes, etiam iis ſæpe principibus obedire ſuſtineant, qui ipſis quadrupedibus magis bruti ſunt.

Boni Principes pauci.

IN Italia Jacobus Galbus magni nominis ea ætate Theologus, in quodam ſermone ad populum multa de periculoſo Principum ſtatu, & quam pauci poſt hanc vitam æterna illa potirentur, dixerat. Monitus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

deinde ab amico, ut ad vitandam malam Principum gratiam, quod imprudenti forſan ſibi exciderat, alia ad populum concione corrigeret, aut ſaltem mitigaret, quamvis natura pertinax, tamen facturum ſe id recepit. Poſt aliquam multos ergo dies, captata è textu quem explicabat occaſione, Nuper, ait, ſe quædam de periculoſo Principum ſtatu, & eorum qui ſalvarentur paucitate diſſeruiſſe, quæ intelligat nonnullis minus placere, atque etiam à vero videri aliena. Ne ergo quomodo id quod dixerat accipiendum ſit, quiſquam dubitare poſſit, velle ſe, pro ſuo more, apertius aliquanto id declarare, nimirum quod in univerſum de dubia principum ſalute dixiſſet, cum limitatione quadam intelligendum, neque enim ſe à regno cœlorum eos excluſos putare qui infra ſeptimum ætatis annum moriantur, ſed eos tantum quos ætas & rerum omnium licentia corruperit. *Acerbe & nimis Satyrice.* Sed eſt Deo gratia, quod vix ullum ſæculum noſtro, bonorum, prudentium & litteratorum principum fuerit feracius, ut jam illud locum non habeat, *Omnium bonorum Principum nomina in uno ambulo ſcribi poſſe.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Neuter offendendus.

GAllis ingenti ſtrage à Conſalvo Ferdinando Hiſpanorum duce profligatis, Hiſpaniæ Regis Orator Duci & Senatui Veneto tantam ſui Regis victoriam nunciaturus, in curiam ſeſe contulit; quo paullo poſt Galliæ quoque Regis Orator venit. Quum ergo ambo introducti unus quidem læto & erecto alter triſti & demiſſo vultu conſediſſent; M. Leonardus Lauredanus utrumque ita affatus eſt: Inpræſentiarum quidem ego tam conſilio quam verbis Divi Pauli Apoſtoli utendum mihi video, ut videlicet, quum Dei voluntati nemo reſiſtere, & factum infectum fieri nequeat, *gaudeam cum gaudentibus, & fleam cum flentibus*, Quibus quidem ſapientiſſimis verbis omnem invidiam & odium utriuſque gentis vitavit, & cum utriuſque Legati gratia, ſingularem prudentiæ laudem eſt conſequutus.

Ne tu cede minis.

FRidericus Comes Montefeltrius decennis puer pro Guidone patre apud N. Malateſtam Ariminenſem obſes relictus, quum finitis induciis pater Malateſtæ ditionem armata manu iterum invaſiſſet, Malateſtæ minanti, ſi ſecundum pater ejus armata manu rediiſſet, capitis ſe de ipſo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſupplicium ſumpturum, ſine ulla cunctatione reſpondit: quod ſi pater meus tertium redierit, de quo tnm ſupplicium ſumes? Vox non puero ſed cordata viro digna.

Semper liberalis generoſitas.

CAajeta expugnata, Conſalvus Fardinandus multis Gallorum, nepeeites domum reverterentur, equos donavit. Tum Obignius dux eorum, Quæſo te, inquit, ut equos nobis quam optimos præbeas; qui ſcilicet & abeuntibus nobis & mox revertentibus uſui eſſe, ac viæ, laborem ferre poſſint: innuens ſcilic. bellum nondum confectum, ſed mox redintegratum iri. Tum Conſalvus, Redite, ait, quando & quotieſcumque vultis. Equidem equos hos, veſtes & alia quæ lubens jam vobis do, etiam reverſi, poſtea à mea liberalitate facile rurſus impetrabitis.

Una fidelia plures dealbare parietes.

HIbernus quidam Romam profectus, Cardinalem cujus opera indigebat, adigens, ut tanto eum promptiorem ſibi redderet, inſignem ajebat aſturconem ſeſe adduxiſſe, ſed eundem, quod malæ ſoleationis vitia claudicaret, Bononiæ reliquiſſe, Cardinali deſtinatum munus. Ibi Cardinalis, Ne tu cura, inquit, quod male ille

ſoleatus

ſoleatus ſit. Si enim male ſoleatus non eſſet, mihi forſan ſoli donaſſes, at jam eundem omnibus reliquis Cardinalibus donare poteris.

Non barba ſed cor.

AD Imperatorem Veneti legatos miſerant: quibus quod non admitterentur cauſſam rogantibus, reſponſum fuit, Mirum videri imperatori, quum id genus munera gravibus & ſapientibus viris demandari ſoleant. Venetos ex omni Patrum Conſcriptorum numero neminem reperire potuiſſe quam duos ejuſmodi juvenes, qui hac legatione fungerentur. Quum ergo juventutem ſuam diſpicatui haberi animadverterent Legati, ab Imperatore ad colloquium ſemel tantum admitti petierunt, polliciti de iis quæ in mandatis haberent, ne verbum quidem facturos. Quo impetrato, alter eorum ſic exorſus eſt: Si Venetorum Reſpublica, Sacratiſſime Imperator, ſapientiam non in corde hominum ſed barba ſitam eſſe credidiſſet, jam quidem ad Cæſaream V. Majeſtatem duos vetulos & barbatos hircos miſiſſet. Quibus ex verbis Imperator quibus cum hominibus ſibi res eſſet intelligens, comiter eos audivit, & liberaliter dimiſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Externus honos.

ROmæ inter duos diverſæ nationis contentione orta, utra gens Chriſtianæ religionis ſtudium ferventius amplecteretur: uno jactante quantus honos S. Euchariſtiæ tam publice quam privatim apud ſuos haberetur; alter. Nihil mirum hoc, inquit: nam & nos *peregrinis ſive extraneis* quas poſſumus honoris ſignificationes exhibemus.

Quævis cauſſa tyranno ſatis eſt.

CAſtrutius, qui Lucenſem Rempublicam aliquamdiu tyrannide oppreſſerat, ab amico reprehenſus quod è Quartigianorum familia quoſdam occidi juſſiſſet, dicente, multorum eum animos à ſe ab alienaturum, ſi veteres amicos tam male tractaret: *Nihil hoc*, inquit, *ad veteres amicos, ſed novos inimicos attinet.*

Ejuſdem factum cuidam damnanti, quod ſcilicet Luparum virum bonum, prudentiſſimum, & ipſi fidelem ab omnibus habitum, bonis ſpoliatum, in exilium ejeciſſet, ſubridens reſpondit Caſtrutius: Non prudentia, ſed avaritia, non fides ſed proditio Lupari à me punita eſt. Vir bonus eſſe non poteſt qui avarus eſt. Quamdiu vitia ejus ignoravi, ut chariſſimum amicum habui & colui: at poſteaquam oſten-

dit pecuniam ſe chariorem habere quam meam ſalutem, me quoque fortunas & pecuniam Lupari quam ipſum Luparum pluris facere oportuit.

In monachatus deſertorem.

QUidam monachus factus, poſt abjecto cucullo, ad ſæcularem vitam, uti vocant, rediit; utque ſcommata malevolorum vitaret, à publico & aliis hominum congreſſibus diu abſtinuit. Tandem quum ab amico ad convivium invitatus, ibi etiam à neſcio quo tamquam excucullatus ludibrio haberetur, ac pudore totus ſuffunderetur; aſſidenſium aliquis, *Ne vos*, inquit, *exiſtimate hunc ejus pudere, quod cucullum abjecerit, ſed ejus potius, quod umquam induerit.*

In avaros.

AVarus quidam vinum quod familiæ præbebat, enormiter admodum aqua diluere ſolebat, ut poſtea eſſet vilius; idemque manducantes vel menſæ adſtans, vel obambulans, vel è regione ſedens, diligenter obſervabat. Unum vero aliquando ſtrenue tuburcinantem videns, continere ſe non potuit quin exclamaret: *Ec quando molendinum hoc ſiſtetur? Non tam cito hoc fiet*, inquit juvenis, *quandoquidem tu aquam affundere non ceſſas.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

In malam mulierem.

QUodam fœminam parum honeſtam, tamquam muliebrium virtutum exemplar dilaudante, Camilla Arnolphina quæ fœminam illam forte melius noverat, *Immo*, inquit, *piaculare puto talem fœminam non comburi, & cineres ejus, memoriæ cauſſa, aſſervari.*

Eadem quum de homine quodam proceræ ſtaturæ, ſed parvæ ſapientiæ facta eſſet mentio, *An neſcitis*, ait, *ſuperiores celſarum ædium partes non habitari?* Caput cerebro vacuum habere ſignificans.

Blanditæ ſubruſticæ.

NYcolaus Picinninus, ſtrenuus & magni nominis bellator, ab Antonio Panormitano obvio honorifice ſalutatus, & ipſe civilitate aliqua uti volens, militari plane voce & geſtu contrà eum compellabat: *Ita vivam Antoni, ut quotieſcumque te video, cæcum me eſſe cupio.* Perturbatus his verbis Panormitanus, ubi ſe collegit, *Quamobrem*, inquit, *mi Domine? quiſquamne eſt qui virtutem & res præclare à te geſtas plus in oculis atque animo ferat, quique tui honoris ſit ſtudioſior, quam ego?* Hic ſubridens Picinninus, rudes & militares mores ad civilitatem accommodans, *Sic habeto*, inquit, *quoties ego cumq; te hominem tanta ac tam*

multiplici doctrina ornatum intueor, deinde me meamq; ignorantiam conſidero : me & odiſſe te tamquam mihi contrarium, & revereri ſimul, tamquam hominem litteratum. Ait Panormitanus, numqnam ſibi initio majoris perturbationis, nec in fine majoris riſus materiam objectam eſſe.

Modus ut quis videatur ſapiens.

FLorentiæ Antonius Puccius cum neſcio quo egerat, ut tam neceſſario Reipublicæ tempore Confalonieri, ſive Vexilliferi, quæ inter primas dignitates eſt, officium acceptaret Eum, ſe excuſantem quod tantam ſapientiam non haberet quantam munus illud requireret, Puccius rogat. An ſi tantum ſaperet quantum Coſmus Medices, ſatis ſapiens ſibi videretur? Immo, inquit ille, vel dimidium, credo, ad hoc mihi ſuffecerit. Tum Puccius, Quid ſi ego conſilium tibi dedero ut plus illo ſapere videaris; Sed quid ais? nihilne omnino ſapis; Aliquantulum fortaſſis, inquit alter. Bene, ait Puccius. Fac ergo id quod Coſmus tibi ſuaſerit & dixerit; ſicque ipſius ſapientiam quaſi tuam facies : cui ſi illud etiam quod à te ipſo habes, adjunxeris, tanto plus Coſmo ſapere videberis.

Modus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Modus rationes reddendi.

MAximilianus I. Imperator quum erga omnes, tum præcipue erga ſanguine nobiles, ſed fortunis pauperes admodum fuit liberalis. Ex horum numero aliquem ad neſcio quam Imperii civitatem miſerat, qui centum florenorum millia Fiſco Imperatoris debita, poſtularet. Et hic quidem in exſequendo ſibi commiſſo munere tanta dexteritate & diligentia uſus eſt, ut quinquaginta florenorum millia extorſerit: de quibus triginta millibus Imperatoris fiſco illatis, reſiduum ſibi ſervavit. Id quum poſtea rationum magiſtri cognoviſſent, Imperatorem moverunt ut ab homine illo rationem repoſceret. Vocatum ad ſe Imperator, rationem ejus quod accepiſſet reddere jubet. Ille facturum id ſe recepit, ac diſceſſit. Paucos poſt dies, illo non comparente Rationarii Imperatorem rurſus inſtigant ut illum ad rationes reddendas evocaret: qui quum comparuiſſet, Imperator. Non tu promiſiſti nuper, ait, te quamprimum rationes redditurum? Sic eſt, inquit ille, inviċtiſſime Imperator; & jam in eo ſum. Hinc exiſtimans Imperator, libros illum & adverſaria interea inſpicere velle, rurſus dierum aliquot moram homini indulſit: quibus elapſis, Rationarii hominem multis

multis modis apud Imperatorem criminati ſunt, ut qui non ſolum acceptam pecuniam mala fide tractaſſet, verum etiam aperte nunc Cæſaris mandatum contemneret. Tertium ergo ad Imperatorem accerſitur, & ſine ulla ampliori dilatione præſentibus Cæſaris quæſtoribus & Rationariis rationes reddere jubetur. Ille non ignarus, horum ſuaſu & inſtigatione (ut qui quod illi acceſſerat, ſibi deceſſiſſe exiſtimarent) Imperatorem tam ſerio rationes poſcere ad ejus Majeſtatem humili geſtu & voce converſus, ſic infit: Rationes reddere, invictiſſime Imperator, non quidem recuſo: veruntamen quum artis hujus, mihi antea inuſitatæ, minus peritus ſim, hi vero qui ad accipiendas à me rationes parati abaco aſſident, artem hanc ad unguem calleant: quam humillime rogo & oro, ut ii præſente Veſtra Cæſarea Majeſtate ac me inſpectante prius à ſe accepti & expenſi rationes reddere jubeantur, neque enim dubito quin hæc una inſpectio facilem mihi & meas rationes reddendi modum commonſtratura ſit. Imperator quid hæc ſibi poſtulatio vellet optime intelligens, æquum petis, inquit, ac dimiſſo nobili quæſtorum ſuorum rationes poſtea diligentius inſpexit. Vulgo dicitur: *Minores fures ſunt in compedibus ferreis, ſed majores in torquibus aureis.*

Aliud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Aliud non minus facetum.

MOnacho cuidam, Theodorico Rageluido nomine, Carolus IV. Imperator arcis neſcio cujus quæſturam demandarat: quam ille ſic adminiſtravit, ut brevi magnas divitias corraſerit. Delatus ab invidis apud Imperatorem quod mala fide in bonis ipſius adminiſtrandis verſaretur, & ſuis tantum ſtuderet utilitatibus, & ſtatuto eam ad rem die, præſente Imperatore & iis qui malæ fidei ipſum inſimulaverant, rationes reddere juſſus, *Nulla mora*, inquit *opus eſt inviʃtiſſime Imperator, quod jubes hac ipſa hora facere paratus ſum.* Iuſſus ergo ſtatim libros & alia ad eam rem neceſſaria adferre *Ne his quidem*, inquit, *opus eſt. Mearum rationum ſummam accipite. Quum huic muneri à te præpoſitus fui, clementiſſime Cæſar, vili & monachali habitu indutus, pauxillulum pecuniæ in crumena habui. Id ſi per V. Majeſtatem retinere mihi liceat, eſt quod gratias agam. Si quid amplius habeo, id omne tuum eſt, ô Imperator: cui qui etiam lubens volens omnia reddo.* His auditis ad circumſtantes, ac præcipue Theodorici delatores converſus Imperator, *Quis veſtrum*, inquit, *eſt qui huic in modum rationes mihi reddere paratus ſit?* Silentibus cunctis & pudore confuſis, Imperator Theodoricum complexus, bono animo eſſe juſ-

e juſſit , atque eundem poſtea ad Epiſcopa-
um Mindenſem, tandem etiam ad Magde-
burgenſem Archiepiſcopatum promovit.

Beneficiorum oblivio.

PRrincipi N. nobilis quidam valde generoſum equum donarat , ſpe gratiæ & favoris , ſi quando opus ſibi foret , præſtandi. Equum hunc quum poſt aliquot menſes alius Princeps vidiſſet ac vehementer laudaſſet , ſimulque quæreret , unde aut à quo haberet ? Ille neſcire ſe reſpondit , credere tamen ſibi à neſcio quo donatum. Verba hæc nobilis ille qui donarat , non procul inde ſtans , audiens , facile conjicere potuit quænam ſibi inde ſperanda eſſet remuneratio , quare de equo ſuo recuperando conſilium iniit. Quodam ergo die equionem ſiue ſtabularium qui equum ad proximam piſcinam aquarum ducebat , inſequutus , arepto freno , furem inclamat , involat , & pugno contundit , tum ſine mora quum ad Judicem adducit , ac ſuum eſſe multis teſtimoniis probat. Princeps à Judice quid hac in re fieri vellet rogatus , ei cujus eſſet , equum reſtitui juſſit : ac ſimul mandavit ut is qui ſibi hunc equum donaſſet , diligenter inquireretur , quem ajebat gravi ſupplico dignum , ut qui alienum & furtivum equum principi donare auſus eſſet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſet. En hominem ipſarum gratiarum & Mnemoſynes manibus factum!

Majorum amicitia parum tuta.

DUx quidam à duobus potentiſſimis Regibus ad ineundum ſecum fedus invitatus, ſequenti apologo modeſte ſeſe excuſavit: Lepori quondam Urſus, Leo, & Aquila amicitiam ſuam, atque etiam fedus quibus vellet conditionibus obtulerunt. Lepus ſuo ſe modulo primo metens, deinde eorum quibuſcum res ſibi futura eſſet, ingenium, naturam & vires conſiderans, amicitiam quidem amplexus eſt, fedus autem recuſavit, dicens: *Illis ſemper quod vorent opus fore, ſibi vero paſtum, nunquam deeſſe.*

Fatuis Reſpublica non committenda.

QUum præſente Petro Medice qui Legatus Roma revertens à Peruſinis honorifice fuerat exceptus, Senatorum quidam multa inepte, atque etiam ſtulte dixiſſet; alius eo eodem ordine ad Petrum ait: Ignoſce Domine, licet non dubitem, tales homines etiam apud vos eſſe. *Sunt*, inquit Petrus, *at eis ad Reipublicæ adminiſtrationem non utimur.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Quæ litteræ hodie pluris fiant.

QUum Romæ inter Cardinalis cujuſdam domeſticos quidam dixiſſet, hominem valde litteratum in urbem veniſſe, alius quæſiit, quaſnam ille litteras haberet aut afferret? Reſpondente altero, Hebraicas, Græcas, Latinas, &c. Ille, Argentarias ſive collybiſticas malim, inquit.

In viles.

DOctor quidam togam holoſericam pellibus ſuffultam fieri ſibi curarat: ſed quum in ejuſmodi veſtem qua raro uteretur, tantos ſumptus facere nollet, lacinias quidem precioſioribus, nempe zebelinis prætexi, interiora vero ovillis ſubduci juſſit. Ei obvio homo quidam, qui quoſvis adunco naſo ſuſpendere conſueverat, illudere volens, Bona, inquit, fortuna te in tam pulchra veſte comitetur. Sed quæſo dic mihi, an interiora exterioribus his reſpondeant? Non hoc auſim dicere, inquit Doctor; prætextas quales ſint vides, ut reliquæ pelles ſint ex eodem genere quo tua.

In cunctatores, & voluptuarios.

HUgutio Fagiola accepto Luce, ubi tum erat, inter prandendum nuncio, Piſanos ſeditionem movere, Prius, inquit, pran-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

prandeamus: poſtea ſatis tempori Piſas ad caſtigandos rebelles veniemus. Finito ergo prandio, celeriter Piſas contendit: ſed à civibus excluſus Lucam propere rediit, ubi etiam portas occluſas offendit. Sic ergo undique excluſus, Veronam ad Canem Scaligerum ſe recepit, ejuſque liberalitate vitam ſuſtentavit. Quum vero aliquando in menſa ſermo de hominibus voracitate inſignibus incidiſſet, & Hugutio ſibi adoleſcenti binos capones, quatuor turdos, armum ovillum, & pectus vitulinum in unam cœnam vix ſatis, fuiſſe diceret, Petrus Nanus homo valde argutus, atque etiam mordax, Parum hoc, inquit, mihi videtur, præ illo quod tu uno prandio duas opulentiſſimas civitates (Piſas & Lucam intelligebat, quarum fuerat dominus) abſumpſiſti.

Argutum reſponſum.

STudioſis quibuſdam extra Neapolim animi gratia obambulantibus, ruſticus aſino inequitans occurrit: quo vehementer rudere incipiente, quidam, O te inſcitum, inquit, talis beſtiæ magiſtrum; quam tam intempeſtive, ſeu extra anni tempus (quale tum erat) rudere ſinis! Ruſticus, Hoc, inquit, commune habet meum jumentum cum cæteris beſtiis, quod pro anni cantent tempore: attamen ſi quando turbæ alicui cogna-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

cognatorum ſuorum occurrat , abſtinere non poteſt (quæ eſt ejus comitas) quin lætitiam ſuam claro quaſi jubilo & clamore teſtetur.

Quæ anni pars quibus gratiſſima.

GEnuæ nobilis quidam cum aliis ad ædium ſuarum fores ſtans , & cum vicinis colloquens , joci cauſſa è prætereunte ruſtico ſciſcitabatur , quonam anni tempore ruſticam homines plurimum delectarentur ? Hiberno , inquit ruſticus. Tum enim ad focum ſedentes , rapa , & caſtaneas aſſamus : & cœnati , circa ipſum focum cubantes , ſuaviter dormimus , noxios interim halitus & vapores tam è ſummo quam imo gutture efflantes. Ecquid vobis de ejuſmodi vita videtur ? Mihi quidem , inquit , Nobilis , vos porcorum cognati videmini. Tum ruſticus : Dic ſodes , quænam vobis urbanis hominibus anni pars eſt gratiſſima ; Verna , ait alter : quando ſcilicet redeunt jam gramina campis , revireſcunt arbores , vernant flores , avicularum paſſim auditur concentus , omnia denique rident. Ergo vos , inquit ruſticus , aſini mei cognati eſtis , qui & ipſe tum temporis omni lætitia incedit , adeoque rudere vix umquam ceſſat.

Veſtitu

Veſtitu non ſuperbiendum.

IN gynæceo quodam nobilis erat puella, ſubfuſca, formæ ſuæ nihilominus multum tribuens? quam quum candida eaque precioſa admodum & artificioſe elaborata veſte exornaſſet, & inter reliquas magnifice ſe inferret, aulicus quidam rogatus, quid ſibi puella illa videretur: *Muſca*, inquit, *Patria inſidens tabula.*

Vana gloria ſe ipſam confundit.

EQues quidam Hiſpanus, cæterum vir probus, ſed ultra modum ambitioſus, in Apulia oræ maritimæ partem aliquam cum imperio regebat. Per id tempus myoparones aliquot Turcici non exiguum piratarum numerum in terram expoſuerant: ſed qui mox ab incolis celerrime convolantibus, partim cæſi, partim, captis etiam aliquot navibus, repulſi ſunt. Quamvis autem Gubernator prælio ipſe non interfuerit; quia tamen id ſuis auſpiciis geſtum & confectum putabat, ejus quoque gloriam ſibi deberi arbittatus, rei geſtæ hiſtoriam in pariete ad portam ſui Palatii depingi curavit, addita brevi narratione, & in primis ſuo tamquam capitis ac præcipui ducis nomine. Erat vero totum opus negligenter & perfunctorie factum: eoque pluviarum & imbrium vi brevi ita ablutum ut vix ullum

lum

lum picturæ veſtigium paries exhiberet. In quem intuens illac forte tranſiens Hiſpanus quidam, qui conflictui interfuerat, *Bendita*, inquit, *piedra*, *qua non quieres dezir lamentira*, id eſt, *Benedicta petra* (*ſeu, paries*) *qua mendacio aſtipulari non vis.*

Ridicula conſolatio.

SCripſerat neſcio quis ad Cardinalem Polum litteras, quibus eum de morte ſingularis cujuſdam amici conſolabatur, multis præter rationem congeſtis rationibus. Quas legens Polus, Polvere, inquit, litteræ hæ ad conſolandum accommodatæ, quas nemo ſine riſu facile legerit.

Inanis cura & ſumptus.

IDem neſcio quem videns, barbam & capillos impenſe curantem atque exornantem dicentibus familiaribus, in unam rem binos ſcutatos ſingulis menſibus impendere, Itane? ait. Crediderim ergo barbam ipſius pluris eſſe quam totum caput.

Quæ nocent, docent.

CAtharina Henrici VIII. Angliæ regis uxor ad familiares ſæpe dicere ſolebat, nec adverſam nimis, nec minus proſperam vitam ſibi in votis eſſe. Etſi vero tam hanc quam illam graves admodum comitentur

tentationes & pericula, ut ſane mediocris ſeu temperatus vitæ ſtatus ſit optimus & maxime expetendus: ſibi tamen ſi optio detur, malle miſerrimam quam omnibus (uti putantur) bonis & deliciis affluentiſſimam agere vitam: Afflictis enim raro deeſſe ſolatia; at fortunatis rectam rationem fere ſemper.

Portus animæ.

BEatus Ægidius in tribus ajebat animarum tranquillitatem conſiſtere. Primum eſſe, ut miſerias & tentationes perferamus & vincamus. Secundum, ut poſtquam boni aliquid egerimus, tanto magis nos humiliemus. Tertium ut ea quæ non videntur unicè deſideremus.

Idem longum ad inſtar gruis collum ſibi optabat, non ut Philoxenus ad cibi & potûs diutius guſtandas delicias, ſed ad verba tam leviter alias evolantia diutius continenda.

Imperia animæ periculoſa.

CUm Carolo V. Imperatore familiariter aliquando loquebatur Antonius Læva homo magnam in re militari laudem conſequutus. Delapſo ad res Italiæ ſermone, Læva Imperatori facilem, ut putabat, totius Italiæ ſubjugandæ rationem commonſtrat;

monſtrat; ante omnia hos, illos Principes è medio tollendos, inquiens. Ibi Imperator: Quid interim ac dein animæ meæ futurum eſt? Ergo tu, ait Læva, animam habes? Vade, & Imperium abdica. Illud nempe innuere volebat, conſcientiam & dominationem non bene inter ſe convenire. Falſo: quum Pietate & Juſtitia ſerventur regna: & Tyrannide nihil ſit inſtabilius, nihil minus fidum. Videtis Principes, quales vos circumſtet miniſtri!

Religio militaris diſciplinæ fundamentum.

ALio ingenio ex eadem gente fuit Camillus Urſinus, qui bonum militem eſſe negavit qui non eſſet bonus Chriſtianus. Addens, Corruptæ hodierno tempore militaris diſciplinæ præcipuam cauſſam eſſe contemptum Religionis.

Senectutis commoda.

DIcere quidam ſolebat, tribus his prærogativis (ſcilicet) à Natura ſenes dotatos eſſe, ut plus videant, plus valeant, & plus imperent. Plus videre; ut quibus ob viſus debilitatem pleraque gemina videantur. Plus poſſe; ut qui mulum conſcenturi, & pedem in ſtapeda ponentes, ephippium ſeu ſellam, loco ſuo motam, omnino ad ſe trahant. Plus vero imperare; quibus

è decem rebus quas decies petierint, vix una ſemel miniſtretur.

Par pari referendum.

PEtrus Niger per vicum iter faciens, canem ad ſe accurrentem & nudatis dentibus mox in ſe irruiturum, haſta transfixit. Ea propter ad magiſtratum à villico tractus, & rogatus quid ita in miſerum animal ſæviiſſet, idque non inverſa potius haſtæ quam præpilata parte percuſſiſſet: Eô, inquit, quod ille non cauda, ſed dentibus morſum mihi minabatur.

Bona hujus Mundi tranſitoria.

AMicis ſuis rex quidam theſauros à patre relictos, in primis vero gemmas & uniones immenſi & ſplendoris & precii monſtrabat. Inter quos quum unus in has voces erupiſſet: O pulchras res! ô precioſum theſaurum! Sed illud unum dolendum mihi videtur, quod morientibus hæc omnia relinquenda ſunt. Tum rex: Stulte loqueris. Si enim parentes mei non fuiſſent mortui, ego iſta non haberem, adeoque nec rex eſſem.

Victoria quævis bene parta.

CAſtrutio Caſtracano, Lucæ, Piſarum & Piſtorii domino magis placebant victoriæ

ctoriæ aſtu quam vi & armis partæ. Ajebat enim victoriam, non modum victoriæ exiſtimationem & gloriam conciliare. *Dolus an virtus, quis in hoſte requirat?*

Eodem homine vix quiſquam fuit ad pericula ſubeunda audacior, & in iiſdem diſpellendis cautior. Ajebat, homini tentanda omnia, nec quidquam pertimeſcendum. Fortunam quippe, ſeu Deum ipſum fortes juvare; & inertes à fortibus caſtigari.

Aliena ſæpe aliis prodeſt ſtultitia.

CIves duo una animi recreandi cauſſa extra urbem progreſſi, cuculum forte audiunt more ſuo coccyſſantem. Heic alter alterum cum riſu intuere, utri avis illa cantaret, id eſt, utri parum fauſtum ac pudicum matrimonium nunciaret (qui enim Cuculi nominentur, notum eſt) inter ſe contendunt, & ad convitia, ut fere fit, deveniunt; adeoque ipſum adeunt judicem, & de facta ſibi ab altero injuria conquerentur. Inſtituitur lis ſeu proceſſus, in quem quum uterque pecuniæ aliquid impendiſſet, Judex eam ſententiam tulit, Neutri, ſed ſibi ſoli Cuculum illum coccyſſaſſe: ſicque eos dimiſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Vanitas irriſa.

IN diverſorio cœnabat mercator quidam, negociandi cauſſa diſcurſans. Forte fortuna eodem venit eques quidam: qui de nomine ſuo rogatus à mercatore, ait, ſibi nomen eſſe: Don Joanni Ramiro de Mendoza & Guſman. Tum mercator, Equidem, inquit, pro uno adhuc tam locum hic quam cibi copiam video: ſed pro tam multis nec locus nobis eſt nec apparatus.

Excerebrati.

UNá habitabant duo litteratores, Poëta unus, alter Muſicus. Dum variis de rebus inter ſe diſſerunt, inprimis de bonarum artium contemptu, alter, Hei, inquit, quo jam deventum eſt? ô ſæculum ingratum! Equidem hodie auribus meis audivi aulicum neſcio quem, dicentem, tam Poëtas quam Muſicos cerebro carere. Poſt mutuam conſolationem, puerum cujus communi miniſterio utebantur, ad ſe vocant, & adnumeratis aliquot denariolis, in cœnam caput vitulinum ſibi apparari jubent. Facit puer quod juſſus erat, & ſub cœnæ tempus caput vitulinum patinæ imponit. Interea illis ſolito diutius emanentibus, nidore & fame victus, cerebrum, guſtatu illectus, totum vorat. Inde reverſis heris caput apponit: quod quum cerebro

vacuum illi vidiſſent puerum inclamant. Quid hoc eſt? Ille, Muſicus, inquit, & Poëta.

Sera poſt mortem medicina.

PRinceps quidam in ſua familia morionem, ſeu hominem ſimplicem alebat. Huic quum è cubiculariis quidam vexandi gratia, dixiſſet, Ego te occidam, trepidus ille ad Principem ſe recepit, & periculum ſuum exponit. Ibi Princeps, Bono eſto, ait, animo. Ille ſi te occiderit, juſſu meo ſtatim in patibulo ſuſpendetur. Hoc non volo; inquit Morio, ſed illud tantnm ut uno die prius eum ſuſpendi jubeas, quam me occidat.

Maturanda, quæ abſcondi non poſſunt.

DUxerat aliquis uxorem, ſed quod dici ſolet, vaccam cum vitula. Quum poſt paucos menſes infante nato, error prorupiſſet, & plerique dicerent, partum nimis mature editum, quidam, Non hoc forte eſt, inquit, ſed nuptiæ nimis ſero ſunt. celebratæ.

Omnium rerum viciſſitudo.

ALvarus de Luna inter Hiſpaniæ magnates non poſtremus, pro inſignibus utebatur Luna dimidiata. Ea inſignia quum quidam parieti appicta vidiſſet, ſub-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ſcripſit: *Numquam plena.* Alvarus compertare hominem ad ſe vocat, & quid ſibi vellent ſubſcripta illa verba, rogat. Ille, Hoc, inquit, quod ſummopere tibi optandum puto. An tu enim neſcis, Lunam quam primum plena fuerit, ſtatim minui?

Ridiculum terriculamentum.

MArtinus Scarſus, Prati (ut Itali magiſtratum vocant) Poteſtas à ſpiritualium rerum Vicario rogatus fuit, ut Clericis quibuſdam, qui ad Eccleſiaſticam normam non vivebant, metum injiceret, ſicque eos ad meliorem converteret frugem. Deſignatos citat Scarſus in diem ſequentem, & unum in conclave includit: ipſe dein veſtem pellitam inverſam indutus, eôdem ingreditur, & nigro ſindone vultum celans, jam hunc jam illum, baubans interim, puerili more inſequitur. Clerici non ſine riſu, inſequentem hac illac fugiunt, inuſitatum ludum in homine gravi admirantes, tandem dimittuntur. Non multo poſt idem redit Vicarius, iterumque ſeriò de mala Clericorum vita conqueritur, addens, neceſſarium ſibi videri ut non inani, ſed vero aliquo terriculamento ad frugem revocentur. Scarſus iterum vocatos eodem conclavi includi, mox ſingulos evocari, & per miniſtrum nodoſæ chordæ una & altera plaga affici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

afficii jubet. Hoc de re certior factus Vicarius Scarſo non tantum ſuccenſuit, verum etiam ob Cleri honorem violatum dicam impingere voluit: ſed ille alium modum terroris injiciendi quam quibus uſus eſſet, neſciiſſe ſe ajebat. Verum terrorem eſſe ultimi ſupplici.

Importunitas convivialis.

QUidam ad amicum cœnandi cauſſa frequenter commeare ſolitus, quum juſſu patrisfamilias cœna longius differretur, hominem inclamabat, Ecquando tandem cœnandi tempus eſſet. Cui ille, ubi tu, inquit diſceſſeris.

Remedia ſanitatis.

ANimi cauſſa Pontifex (Paulum III. quidam fuiſſe ajunt) Româ prodierat. Non longe ab urbe occurrit ei ſenex ruſticanus optimæ ſtaturæ, vividi coloris, barbæ ab umbilicum uſque promiſſa, & ruſticorum quidem more, ſed honeſte & decenter veſtitus. Ad ſe vocatum Papa interrogat tum de vitæ genere tum de ætate. Ait ille, nonagenario ſe majorem eſſe: ruſticanam agere vitam, & è prædioli quod diligenter coleret, fructibus vivere: qnotidie tam negociorum quam corporis exercendi cauſſa, unum & alterum milliare pedibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

obire: uxorem ſibi eſſe, tum filios, itemque nepotes ac pronepotes, qui multum ſolicitudinis ac curarum ſibi faceſſerent. Rogatus, quibus modis in tanta ætate vires conſervaret, Ego, ait, nec cibos nec veſtitum muto, nullis utor condimentis, nec ulla re appetitum provocare ſtudeo: tum curas omnes, quantum poſſum, à me ſegrego. Reſponſo delectatus Pontifex, centenûm aureorum penſionem annuam homini aſſignavit, ut reliquum vitæ tanto tranquillius exigeret. Gratias ille egit his verbis: Non nego, Beatiſſime Pater, humillimas me liberalitati tuæ debere gratias: ſcio tamen eamdem annis vitæ meæ detracturam potius aliquid quam addituram.

Perfidia ſaculi.

Concionator quidam magiſtratum admonens ut juſtitiam æquabiliter omnibus adminiſtrent, Scio inquit, vos quando ejuſmodi officia aditis, jusjurandum præſtare ea à vobis integre adminiſtratum iri: ſed credo ego vos jam ante aliud jusjurandum dediſſe, quod quidem multo diligentius obſervatis, nimirum vos nihil eorum quæ juraſtis facturos.

Nationum proprietates ſeu colores.

MOnebat quidam (an recte, neſcio) ab Italo ruffo, ab Hiſpano albo, & à Germano nigro cavendum eſſe.

Ridicula excuſatio.

EQues quidam cum aliis iter faciens, quum ad flumen ventum eſſet, primus id ingreſſus eſt, ſed non reperto vado, parum abfuit quin cum equo ſuffocaretur. Tum comitum unus, Mihi hoc mirum videtur, inquit, quod antea jactaſti tanti te equum tuum facere, cui hodie, nobis inſpectantibus, vitæ periculum creaſti Ille, Erras, ait. Bene certe inter me & equum meum convenit; ut qui, non diu eſt compotaverimus.

Linguæ cuſtodia.

SApiens quidam ajebat, qui civili converſatione fœliciter & quum laude uti velit, ei inprimis linguæ curam habendam eſſe, ne quid temere, ne quid vane, ne quid ſuperbe effutiat. Eſſe enim linguam velut ſpeculum animi, in quo omnes ejus affectus expreſſe cernuntur: eſſe hunc vere Lydium lapidem, quo quidquid in homine eſt virtutum aut vitiorum, exploretur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Rara viduæ caſtitas.

VIdua quædam in ſecundum matrimonium expetita, Mors, ait, non debet exſtinguere caſtæ mulieris amorem.

Bonum oblivionis remedium.

HOmo quidam debiliſſimæ memoriæ ex amicis cuidam ſcutatum mutuo dederat, ſed nomen ac perſonam oblitus, multum ſeſe cruciabat, nec tamen quis ille eſſet, reminiſci poterat. Id quum uxor ex eo intellexiſſet, conſuluit, ut quicumque occurrens ei Bonum diem optaret: gratias quidem ageret, ſed ſtatim ſubjiceret: Malim tamen ego meam pecuniam. Quid fit? quum multi fruſtra occuriſſent, ut qui verborum illorum myſteria non intelligerent, tandem ille cui pecunia mutuo data fuerat, oſtenſus reſponſo, Alia, inquit, & magis modeſta ratione repoſcere mutuum poteras: quod tamen non invitus jam tibi repræſento. I nunc, & muliebrem ſexum conſilii expertem crede.

Inſignis humanitas.

IN Hiſpania moris eſt, ut Prætores (quos Alquaziles vocant) noctu vicatim obambulent & apud quemcumque arma deprehenderint, auferant, ſecumque aſportent. Eorum unus quum in hominem valde

valde onuſtum incidiſſet, rogat, quænam arma ferret: pallioque rejecto, quum non mediocrem lagænam vino plenam deprehendiſſet, eam cum ſatellitibus ſuis totam evacuat, ajens: Se gladium ſibi ſumere, ſed illi, vaginæ gratiam facere.

Argutum Romuli reſponſum.

ROmulum dicunt (ex L. Piſonis Annalibus refert Agellius) ad cœnam vocatum ibi non multum bibiſſe: quia poſtridie negocium haberet. Ei dicunt: Romule, ſi iſthoc omnes homines faciant, vinum vilius ſit. Is reſpondit: Immo vero carum, ſi quantum quiſque volet, bibat, nam ego bibi quantum volui.

Ipſe fac, ſi recte factum velis.

AVicula eſt parva, nomen ejus Caſſita, habitat, nidulaturque in ſegetibus; id ferme temporis ubi appetit jam meſſis, pullis jamjam plumantibus. Ea caſſita in ſementes forte conceſſerat tempeſtiviores: propterea frumentis flaveſcentibus, pulli etiam tunc involucres erant. Quum igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos ut ſiquid ibi novæ rei fieret diceretur ve animadverterent: idque uti ſibi, ubi rediſſet, renunciarent. Dominus poſtea ſegetum illarum filium adoleſcentem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

adoleſcentem vocat, &, Videſne, inquit, hæc ematuruiſſe & manus jam poſtulare? idcirco die craſtina ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges, veniant operamque dent mutuam, & meſſem hanc nobis adjuvent. Hæc ille ubi dixit, diſceſſit. Atque ubi rediit caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere orareque matrem, ut ſtatim jam properet, atque in alium locum ſeſe aſporret, nam dominus, inquiunt, miſit qui amicos rogaret, uti luce oriente veniant & metant. Mater jubet eos à metu otioſos eſſe. Si enim dominus, inquit, meſſem ad amicos rejicit, craſtino ſeges non metetur: neque neceſſe eſt hodie uti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulum volat: dominus quos rogaverat operitur: ſol fervit, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rurſus ad filium, Amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt: quin potius imus, & cognatos, affines vicinoſque noſtros oramus, ut adſint cras tempori ad metendum. Itidem hoc pulli pavefacti matri nunciant. Mater hortatur ut tum quoque ſine metu ac cura ſint: cognatos affineſque; nullos ferme tam eſſe obſequibiles, ait, ut ad laborem capeſſendum nihil cunctentur, & ſtatim dicto obediant, Vos modo, inquit, advertite, ſi modo quid denuo dicetur. Alia luce orta, avis in paſtum profecta eſt: cognati & affines ope-

ram

[..]am quam dare rogati ſunt, ſuperſedent. [A]d poſtremum igitur dominos filio, Va[l]eant, inquit, amicis cum propinquis. Affe[r]es prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alterum, & frumen[t]um noſmetipſi manibus noſtris cras me[t]emus. Id ubi ex pullis dixiſſe dominum [m]ater audivit, Tempus, inquit, eſt ceden[d]i & abeundi, fiet nunc proculdubio quod [f]uturum dixit. In ipſo enim jam vertitur [c]uja eſt res, non in alio unde petitur. Atque ita caſſita nidum migravit, & ſeges à [d]omino demeſſa eſt. Hoc ſcilic. illud eſt [q]uod libri Philoſophorum monent, *Ut [n]obis tantum ipſis nitamur.*

Laſcivia facete refutata.

PUella ruſtica tam forma quam ætate florens, è mercatu domum proficiſcens, [a]ſinam ante ſe agebat. A laſcivo quodam [a]doleſcente obvio rogata, cujas eſſet, & [q]uonam iter haberet, ſetafam inquit. Ille. Noſtine Ferdinandi Lupi filiam? (is eodem [i]n pago habitabat) Optime, inquit. Vicinæ ſumus. Tanlo melius ait adoleſcens: & proprius accedens, Hoc, inquit, te rogo, ut oſculum à me ſumptum, illi reddas. Puella, *Melius*, inquit, *feceris*, *ſi aſinæ meæ illud oſculum des perferendum. Is enim prior me domum veniet.*

Hono-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Honoranti honor reddendus.

COmes quidam Hiſpanus quum Archiepiſcopo neſcio cui obvio debitam exhibuiſſet reverentiam, ille vero pileum primoribus tantum digitis velut delibaſſet: Comes, Credo ego, ait Archiepiſcopum hunc noſtrum aut auribus Carere, aut ſcabioſum habere caput: quod ſcilicet nudare non auſit.

Eidem quum ex aula regia quidam obviam veniſſet, & roganti qui de ſe in aula ſermones eſſent, dicere ſe nec boni nec mali quidquam de ipſo audiviſſe: hominem plagis aliquot ſeu fuſtuario affici, ac dein eidem quinquaginta ducatos numerari juſſit, addens: ubi jam in aulam redieris, cauſſam habebis & bonum & malum de me dicendi, O *mirifica hominum ingenia!*

Principem & Juſtitia & Clementia decet.

SApiens quidam ex omnibus virtutibus Juſtitiam & Clementiam præcipue in Principibus requiri dixit. Illa enim bonorum; hac etiam improborum benevolentiam promoveri. Sed res duæ tam diverſæ prudenter miſcendæ & temperandæ ſunt.

Eadem arma non omnibus uſibus apta.

CLericum Cantabrum natione Cardinalis Petrus Conſalvus Mendoza reprehende-

henderat, quod armatus incederet. Excuſanti ſe non ut quemquam offenderet, ſed ut à canum morſibus ſe tueretur, arma ferre, Cardinalis, Atqui, ait, eo in caſu & pleriſque aliis Clerico convenientius eſt ut Euangelium S. Joannis recitet, & ſpiritualibus armis ſeſe defendat. Tum Clericus, Ne hoc quidem armorum genus ego aſpernandum putem: niſi ſcirem eſſe canes aliquos qui Latinæ linguæ plane ſunt imperiti.

Orbilius confuſus.

PÆdagogus quidam Orbilio plagoſior, puerum virgis ad ſanguinem uſque cæciderat; puer dimiſſus femoralia attrahere cunctans, licet monitus, Immo, inquit, Optimum fuerit, ut veſtibus omnino me exſuam, ut quæ ex patriæ conſuetudine carnifici cedunt.

Magnos magna decent.

AD Alphonſum Aquillarem bello & toga clariſſimum virum Caſtiliæ rex Ferdinandus diverterat. Erat vero ceteroqui arx magnifice ſtructa atque exornata: quum vero regi per ſcalas admodum anguſtas aſcendendum eſſet, rogabat Alphonſum, cur ſcalas illas ampliores fieri non juſſiſſet. Ibi Alphonſus. Numquam ego putavi fore ut tam magnus hoſpes ad me divertat.

Vini

Vini natura.

BErnardus Palomus facetus admodum Monachus de vino dicere ſolebat: Si vinum aqua diluas, vinum perdis: ſi non diluas, te perdis.

Forma cito abit.

DE iis qui in ducendis uxoribus formam præcipue ſpectant, quidam dicere ſolebat: Poſt ſextum menſem maritis deformes, at aliis tum formoſas videri.

Excuſanda corporis vitia.

QUidam mulierem claudam duxerat. Irridentibus amicis & hominis imprudentiam accuſantibus, Atqui, inquit ille, non eo illam ego duxi, ut cum illa venatum eam.

Frugale convivium.

INvitatus quidam Germanus ab Hiſpano ad cœnam, quum initio ſtatim raphanos appoſitos vidiſſet, At in mea patria, inquit, in fine convivii raphani apponi ſolent, tum Hiſpanus: Itidem apud nos.

Nobilis quis.

EXtraneum nobilitatem ſuam ad tędium jactantem plebejus quidam adunco naſo ſuſpendebat. Id ille ægre ferens. Tunc beſtia, inquit, ſcias in quo ſita ſit nobilitas?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

as. Optime ſcio, ait alter: nempe in eo ut uis ſexaginta milliaribus abſit à patria.

Avaritia miſera.

QUidam iter facienti hoſpita prægrandem catinum juſculo plenum, cui pau a admodum piſa innatabant appoſuerat. clamat ille famulum, & admotis ad ligu is manibus, quid vellet rogatus, Volo, quit, ut thoracem mihi detrahas. Dicen, quam ob rem? ut inquit, per gurgitem unc natem, & ipſa illa paucula ex piſcer.

Medicorum benignitas.

VIdens quidam hominem aureo torque multiplici exornatum, tum digitos anulis aureis plenos geſtantem, rogat quiſam eſſet ille tam magnifice ſe inferens? junt, Medicum eſſe. O ſcitum, inquit alr, Medicum, qui icterum (Germanis *Gelbcht.* ad auri quippe colorem alludebat) ab iis in ſe transfert.

Veterinarius quidam à Doctore Medi ac curandam mulam accerſitus, mercem oblatam accipere recuſavit, Indignum cens factum fore, ſi ab ejuſdem Facultas hominibus quidquam mercedis nomine cciperet.

De linguarum differentiis.

MUlti inter linguas ita diſtinguunt, ut dicant, cum Deo, ob Majeſtatem, Hiſpa-

Hiſpanice; cum Principibus, ob gravitatem, Italice; cum feminis, ob gratiam, Gallice; cum hoſtibus vero, ob terrorem, Germanice loquendum eſſe. Sed hac de re audi ſis, non illepidam hiſtoriolam. Legatus quidam Germanus apud Imperatorem Carolum V. dicere juſſus, quum ſermonis & linguæ auctoritate Hiſpanos ad applaſum commoviſſet ex iis unus ita cenſebat; opinione ſua Germanicam linguam & graviorem & ſeveriorem eſſe, atque ſe credere, & *Deum quum expelleret è Paradiſo Adamum, & Angelum gladio formidabile, qui Paradiſo cuſtos datus eſt, terroris majoris cauſſa Germanica lingua illum noſtrum patrem increpuiſſe.* Cui Germanus non ſine ſale reſpondit, Hiſpanicæ linguæ non minus ſe magni facere pompam quam ſubtilitatem; & perſuaſum habere, *diabolum quum Evam circum venire vellet, lingua Hiſpanica, fraudum & callidorum conſiliorum tragulis aptiſſima, uſum fuiſſe.*

Optimum remedium à ſeipſo.

BAjaſites I. Turcorum tyrannus (& talis proprie fuit) utebatur quodam æthiope apud Indos nato familiariſſime & ſuaviſſime; eumque ob facetias & lepores plurimum diligebat. Accidit aliquando ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

› ut Bajaſites caſtra metatus in planitie
ntorium figi juberet, ad arborem quam-
m ſublimen. Hanc intuens, *Bre Areb*, in-
uit (hoc eſt, *Heus æthiops) ſi me amas, in
ejus arboris verticem conſcende*. Statim
thiops, exutis veſtibus, paret & ſcandit. Ad
ſtigium ubi pervenerat, Bajaſites mandat
lachiis (ſatellites ſunt, qui circa Sulta-
um equitantem in albis ſubuculis curſitare
lent (ut admotis ſecuribus mox arborem
ntinuis ictibus dejiciant & proſternant.
uibus ſtrenue heri imperium exſequenti-
us, æthiops, arbore prope tota jam reſe-
a, anxius & præcipitio proximus Sultani
onſiliarios infra arborem ſtantes obteſta-
r ut apud Bajaſitem intercederent, & vitæ
atiam impetrarent. Sed fruſtra eorum
llicitabat interceſſionem, qui nec prodire
conſpectum Bajaſitis, ne dum unico ver-
ulo eum compellare audebant. Æthiops
aque conſilio ex tempore & re nata capto,
rategemate extremum vitæ periculum
tevertit, & ſubito ſolutis feminalibus ſeu
bligaculis, ventris ſordes, quas ipſe ti-
or non parum propellebat, excernit in ſa-
llites, qui arborem ſecabant. Hiſce vero
tam inopinam ſordium grandinem ab
pere diffugientibus, æthiops ex arbore
dimittit, & appellatis Sultani Conſilia-
iis qui ſpectaculo præſentes adſtabant, *uti-
am Conſiliarius veſtrus ſimilibus idem hoc
uſu*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

uſu veniat, inquit, *ut conſpurcentur! quorũ verba tantum non valent quantum meæ ſordes*. Proverbio dicuntur *Turdi malum ſibi cacare;* at hic ſibi ſalutem. Tanti eſt à ſeipſo & conſilium & opem petere.

Præpoſtera liberalitatis ratio.

DIves quidam ad thermas valetudinis cauſa profecturus, hominem facetum & omnium horarum, comitem ſibi adſcivit, ut haberet qui cum ocium ſuum oblectaret. Antequam vero iter ingrederetur, rogat eum quanta opus eſſe putaret pecunia? Ait ille, Id ſe non ſcire, ſed ſuadere ut tantam ſumeret quanta ſufficeret, ſic ut ſupereſſet potius aliquid quam deficeret. Recte mones, inquit dives: eoque tuum ſequutus conſilium, crumenam ad ſummum implebo. In via quum mendicus totus pannoſus & famelicus eis occurriſſet eleemoſynam propter Deum petens, Dives diu in crumena quæſitum denariolum ei dat. Alter ille irato quaſi vultu, Quid tu, ait, pecuniam uſui noſtro ſumptam ita prodigis? Nunquid meminiſti nos modo ad thermas ire, nondum reverti? Quid ſi ſumptus, deinde nos ipſos deficiant? Dives ſerio hæc dici exiſtimans: Neſçis tu, inquit, quid ego agam. Miſero huic denarium ego dedi quem ego ad regnum Dei acqui-

cquirendum mihi profuturum arbitror, rgo tu, ait alter, denario Dei regnum te cquiſiturum putas? Affirmanti; Si ita eſt, nquit, cur non ei quantum in crumena abes, largitus es, ut ſcilicet oretenus anima tua ad cœlum evolet? Mihi quidem ationes tuæ non placent: qui tantam peuniæ ſummam corpori parum recreando, ei autem regno acquirendo unum denaolum impendere velis? illic tamen ſemer, hic (in thermis) ad ſummum per viinti dies manſurus.

Remedium morbo gravius.

BEllo inter Florentinos & Senenſes, quibus Galliarum Rex auxiliabatur, flarante, civis quidam Senenſis cum filio cira urbem obambulans, loca ſingula dilienter contemplabatur. Id animadvertens lius, ut ſe quoque militaris rei non impetum oſtenderet, patri locum monſtrat, Hac, inquiens, auxiliares Regis copiæ multo facilime in urbem recipi poſſunt. Tace, ait pater, mi fili, & melius ominare. Mihi quidem major metus eſt à theriaca uàm à veneno.

Somnolentiæ præmium.

EQues quidam Montricenſis, haud magna cum re, ut ille ait, ambitioſus ta-

men

men & conſervandi ſui ſtatus cupidus, famulum conduxerat Martinum nomine, hominem mirifice ſomnolentum. Habebat ille amicum, non procul ab urbe ruſticantem: quem inviſere volens, ante villæ portam ex equo deſcendit, & Martino equum cuſtodiendum tradit. Is manui implicitis habenis, mox in gramen ſe proſternit, & profundo ſomno occupatur. Præteribat fore lavernio quidam, & ab occaſione invitatus, ubi hominem altum ſtertere animadvertit, accedit, & abſciſſis habenis quas Martinus brachio circumplicatas tenebat, ac novis è cingulo, ſuo factis, equum conſcendit, cumque eo ſeſe ſubducit. Non multo poſt Martinus eviglans, ac ſemiſomnis adhuc circumſpiciens, Ego, inquit, aut Martinus ſum, aut non ſum. Si Martinus ſum, heri mei equum amiſi; ſi non ſum, habenas has lucrifeci. Quod poſtea in proverbium abiit, Huic mandes ſi quid recte curatum velis.

Aulica aſtutia.

LEo X.P.M. Princeps & ipſe litteratus & litteratorum fautor liberaliſſimus, magnopere delectabatur ſi quis homo gravis ſuorum aulicorum artibus eo eſſet redactus ut ſtulte aliquid faceret: vel ut brevius dicam, aliena ſtultitia lubenter fruebatur; quod

quod qui amabili aliquo ſtultitiæ genere tenerentur, eos omnium feliciſſimos deprædicaret. Ad eum quum homo ſolidæ prudentiæ ac doctrinæ, à Carporum Principe miſſus, neſcio quas litteras attuliſſet, inter ſermones (ut erat Princeps ille valde affabilis) bono illi forte exciderat, earum litterarum à Pontifice maximopere laudatarum, ſe eſſe auctorem. Pontifex inde ambitioſius aliquanto aut vanius ingenium ejus æſtimans, ratus hominis animum ſtulta quadam opinione inflari poſſe, verbis miro artificio accommodatis litteras illas magis magiſque dilaudare, ingenium ejus ad cœlum ferre: ille vero hoc agi ſentiens, ut his quaſi fumis cerebrum ſibi obnubilaretur, ad pedes Pontificis procidens, ſic loqui: Miſericordiam Pater Beatiſſime, miſericordiam tuam ſi non in me ſaltem libros meos imploro: id inuens ſcilicet, ſe ad ſtultitiam redacto, libris ſuis nihil aliud reliquum eſſe quam ut ad mendicitatem redigantur. Pontifex hominis ingenium & ſolidam prudentiam demiratus, magnificis donis ornatum à ſe demiſit.

Aulicum ſtrategema.

M. Muſurius, natione Græcus, Latinæ tamen linguæ, & Poëticæ facultatis imprimis peritus, Romę ejuſdem Pontificis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

tempore, in magna apud omnes, ſed præcipue aulicos, (qui plerique litterati) erat exiſtimatione. Is quum accepiſſet neſcio quam Abbatiam valde locupletem vacare, properè in Curiam ſeu Pontificiale palatium ſe confert, id unum diſpiciens quomodo ipſe ad Pontificem accedere, & eum alloqui poſſet, quem ſciebat ea, erga doctos maxime, eſſe humanitate, ut non facile cuiquam quidquam negaret. Quum vero nemo eſſet qui eum ad Papam, aliis tum negociis occupatum, vellet deducere; interim metueret ne per longiorem moram ab alio præveniretur: Serapicam, hominem intimæ admiſſionis, & cui hoc unum fere curæ erat ut eos quos Pontifici oblectamento fore exiſtimaret, deduceret, adit, & ſic loquitur: Non diu eſt, quod & tu ſcis, quando Pontifex Dominus noſter, Abbatem Cajetanum poëtica lauro à ſe ornatum, elephanti inſidentem per Urbem circumduci juſſit. Equidem de me meiſque verſibus, ita ſentio, multis paraſangis illius hominis lutulentis non tam carminibus quam criminibus eſſe elegantiores; & ejuſmodi coronam ac triumphum mihi potius quam illi deberi. Id ergo unice à te contendo, ut idem beneficium à Domino noſtro petiturus, & ut ad eum ſine longiori mora introducar. Hæc audiens Serapica pulchram & exoptatam oblectandi Pontifi-

cis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

eris occaſionem ſibi datam exiſtimans, eum
adit, & quid è neſcio quo homine audiſſet,
exponit: quem ſtatim introducere jubetur.
Muſurius ibi ad Pontificis genua provolu-
tus, Ego, inquit, ſeu ſapiens ſeu ſtultus
habear, Pater Beatiſſime, humilime rogo,
ut Abbatiam illam (expreſſo nomine) in
patria mea, Hydruntino ſcilicet territorio
vacantem, largiri mihi digneris. Hic
Pontifex quodammodo ob admiſſionis mo-
dum erubeſcens, ad cubicularium primò
conversus, Tu, inquit, in poſterum vale
terapica: hominemque voti compotem à
ſe dimiſit.

Adulator irriſus.

EOrum qui omnibus ſeſe placere ſtudent,
mos eſt in omnibus aſſentari. Ait quis
aiunt; negat, negant, &c. Ex hoc homi-
num genere Pandulphus Petrucius; qui Se-
narum imperium invaſerat & aliquamdiu
uſurparat, quendam circa ſe habebat, qui
quamprimum Petrucius frigere ſe dicebat,
frigebat & ipſe; calere calebat & ipſe: eoſ-
dem denique in omnibus rebus quos oſten-
debat Petrucius, affectus ſimulabat. Idem
Petrucius familiariter utebatur Petro Pecio
quodam homine admodum faceto: qui a-
dulatoris iſtius mores faſtidiens, aliquando

Petrucio ajebat: Equidem vellem ut gangrænam (uſitata eſt apud Italos imprecatio,) *Canchro* (ut Merlinus: Cocalius) *te mangat, pedicus reſtante niente* tibi haberes. Quid ita? inquit Petrucius. Eò, ait Pecius, quod ineptus ille aſſentator mox quoque eandem ſit habiturus.

Sophiſticatio eluſa.

FIlium ſuum quidam ad Academiam neſcio quam miſerat, ad bonas diſcendas litteras ac deſciplinas. Is ingenio ſuo obſequens, omne fere tempus in ſophiſticationibus & vanis tricis conſumebat. Conſuetis feriis domum reverſus mirum eſt quam miſere ruſticos ac vicinos, quibuſcum quotidie verſabatur, tricis & cavillationibus ſuis exercuerit: admirabilia ſcilicet ingenii ac doctrinæ ſuæ edens ſpecimina. Dum aliquando cum patre cœnaret, & quatuor ova menſæ eſſent appoſita, Tu forte, inquit, mi pater quatuor tantum ova eſſe appoſita arbitraris, at ego probabo ſeptem eſſe. Ubi quatuor ſunt, ibi quoque ſunt tria, numquid hoc verum eſt? Aſſentiente patre, Numquid, ait, quatuor & tria faciunt ſeptem? Inde quum concluſionem inferre vellet, pater quatuor illis appoſitis ovis areptis, Bene, inquit, fili, & acute argumentaris: ego interim quatuor hæc comedam,

medam, tu tribus reliquis eſto contentus, Imaginariæ arte imaginarius cibus.

Sui ne te africa.

MIles quidam lepidiſſimam feminam Vincentiam nomine, quæ tamen corpore quæſtum fecerat, ita perdite amabat ut eam uxorem duxerit. Ea quum aliquando in templum ad ſacrum audiendum veniſſet, ac forte fortuna nobilis quædam matrona eodem conſediſſet loco, & agnita Vincentia, ſtatim inde abitum moliretur, quaſi ſocietate ſua indignam judicans; Vincentia hilari ac ſubridenti vultu, non eſt, inquit, tu mea, ut à me fugias. Morbus enim quo olim ægrotavi, nequaquam eſt contagioſus, niſi apud eas quæ eundem morbum amant.

Tene quod habes.

ARlotto plebano ſacerdoti (cujus multa faceta apud Italos ſctiptores exſtant) quidam ſuaſerant ut quoddam ſuum beneficium alicui (ſic hodie loquuntur) reſignaret, ille vero hanc eis narravit apologum. Fuit viator quidam, qui cum alio in hoſpitium delatus poſt cœnam eodem cum illo cubiculo incluſus fuit. Nondum oculis ſomnum ceperat, quum alterum illum (qui ſocium viderat marſupium in quo viaticum habebat, pulvino ſubjicientem)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

è lecto ſe molientē audit, proculdubio nummis illis inſidiantem. Quare ſcreare & ſputare occipit, ut vigilare ſe adhuc oſtenderet: ille vero alter, tacitus ſe in lectum refert. Non multo poſt inſidiator ille idem molitur ſed ſcreatu rurſus abigitur: dum interim miſer viator numulis ſuis timens, totam noctem inſomnem exigit. Unde ſequenti nocte marſupium non pulvino ſubjecit, ſed in medio cubiculo depoſuit, ratus melius eſſe numulorum facere jacturam, quam metu & inſomnia cruciari: & ſic per totam noctem bene ac ſuaviter dormivit; mane vero marſupium eviſceratum invenit. Idem, inquit Arlottus, ego de meo faciam beneficio. Ad Pontificis pedes deponam, cum conditione ut ſumptus mihi reſtituantur; nec mea intereſt cui illud poſtea obventurum ſit. Quamquam, ut hodie eſſe tempora video, valde dubito an & hoc ſim facturus.

Ingratis nihil gratum.

AB amico quidam cum aliis ad prandium invitatus, quum gallinam præpinguem ſed male aſſam ac ſemicrudam adhuc vellet ſcindere, *Nimis mature*, inquit, *amici ad menſam conſedimus. Quantum enim ex hac gallina video, non ad prandium ſed ad cœnam invitati ſumus.* O ingratum & impudentem convivam!

Sapien-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Sapientes non qui ſunt, ſed qui putantur.

HAbebat quidam Princeps in aula ſua nobilem juvenem, non ineruditum illum quidem, ſed nihil magnificum ſpirantem, minimeque ambitioſum Accidit quum Princeps inter aulicos munia quædam diſtribuiſſet, ut hunc quoq; juvenem ad ſe vocari juſſerit, ſic eum affatus: Nôſti tu, & profecto ita eſt, te vel generis tui cauſſa, à me valde amari, eoque te promotum velle. Tu vero quando incipies te gerere ut officio aliquo dignus videare? Tum juvenis, Quandocumque tibi, illuſtriſſime Princeps, placuerit. Quid agis? inquit Princeps, an ego efficere poſſum ut tu ſapiens aut officio dignus videare? Immo, inquit ille. Da mihi ſaltem munus, ut reliquis: certe non minus quam reliqui ſapiens & aptus habebor. Hoc reſponſo delectatus Princeps, hominem inter Conſiliarios ſuos adſcivit.

Præda ante victoriam non diſtribuenda.

MAximilianus I. Imperator numquam ſatis laudatus, ab exteris quibuſdam Principibus ad fedus contra alium fuerat invitatus, miſſa etiam jam facta ſpoliorum diſtributione, & ſua cuique portione aſſignata. Ille Legatis nihil aliud quam hoc reſpondit. Eſt, inquit, Germaniæ noſtræ Ci-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

vitas: cujus viciniæ prægrandis urſus plurimum damni dabat unde ei qui tam ferum & noxium animal interemiſſet, magnum erat conſtitutum præmium. Id quum intellexiſſent tres feroces & inconſulti juvenes prædam hanc è manibus nequaquam ſibi amittendam rati, vicinum adeunt hoſpitem, & oſtenſo animi ſui propoſito, rogant ut epulum præbeat; pro quo ipſi ea pecunia quæ ex interfecti urſi pelle confici poſſet ſatisfacturi ſint. Accipit conditionem hoſpes, qui ſolus metum ab illa beſtia multo pluris erat redemptus. Saturi illi, ad belluæ ſtabulum ſeu cubile pergunt: quam quum multo citius quam putarant occurrentem vidiſſent, metu conſternati, pro ſe quiſque hac illac diffugere cœperunt. Et unus quidem pernicior reliquis è ſaltu velociſſime evaſit; ſecundus in arborem celſiſſimam enixus eſt; tertius, vero quum effugere non poſſet, in humum ſe proſtravit, & in faciem procumbens, ſpiritum continuit, ad quem ut venit urſus, nares auribus aliiſque partibus jacentis admovet: quum vero ſpiritum nullum deprehendiſſet, quaſi mortuum, ſeu cadaver aſpernatus, abit, & ad cubile ſuum redit: hæc illo qui in arbore ſedebat deſuper ſpectante. Qui mox deſcendens, cum ſocio, qui interea ſe quoque collegerat, quanto poteſt curſu ſe inde proripuit: & ſic uterque

in prius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

in prius hoſpitium revertuntur. Ibi qui in arbore ſederat eum qui mortuum ſe ſimularat, percontatur, Quidnam urſus ipſi in aures immurmuraſſet, Ille, *Hoc*, inquit, *ne poſthac pellem, niſi capto prius urſo, vendemus.* Quod quidem apud nos vulgi ſermone etiamnum celebratur proverbium.

Ratio inſidias deprehendendi.

AD Principem peregrinus quidam venerat, dicens ſe cum ipſo privatim loqui velle, ac docere quomodo inſidias quæ ei ſtruerentur, cognoſcere poſſet.

Juſſit diceret. Dicit is: Da mihi talentum, ut inſidiarum indicia audiſſe videaris. Dedit, ſe audiſſe ſimulans; hominis commentum & artem admiratus.

Fœminarum loquacitas.

CIvis quidam facetus homo uxorem habebat, ceteroqui omnibus matrona dignis virtutibus ornatam, ſed loquacitatis vitio laborantem. Quam illa aliquando, neſcio quam ob cauſſam, in animi deliquium incidiſſet, & domeſtici ad herum trepidi accurrerent, nunciantes conjugi loquendi facultatem eſſe ereptam, ac mutam ſedere, ſinite illam ſic, inquit. Quod ſi illa ſic pertenderit, nullibi melior invenietur mulier.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Sterilitatis excuſatio.

MAtrona quædam ab iis quibuſcum familiariter verſabatur, rogata qui fieret, ut quum maritum juvenem ac bene diſpoſitum haberet, nullos tamen ex eo ſuſciperet liberos: Maritus meus, inquit, multis fateor ornatus eſt dotibus. Eſt enim bonus Muſicus, bonus ſcriba, bonus etiam Arithmeticus, excepto hoc uno quod non multiplicat.

Male celatur mendacium.

QUidam plurimas regiones vix nomine ſibi notas peragraſſe ſe jactitans, mira admodum, quæ his & illis locis vidiſſet, narrabat. Tum audientium unus, Credo, inquit, in Coſmographia re diu multumque verſatum eſſe. Ille, civitatis id nomen exiſtimans, Non, ait, ibi verſatus ſum; vidi tamen eminus dum ad dextram manum cum navi prætervheheremur. *Belle.*

Reſponſum impertinens.

CIvis quidam N. Spira veniens, nuncium habuit in via obvium: à quo rogatus, num Spiram poſſet attingere, Non quidem, inquit ille, hac tua haſta (quales portare ſolent nuncii) Non hoc, ait nuncius, quæro, ſed num in urbem intrare poſſim. Quidni? inquit alter, Tu non intres, ubi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ego hodie vidi currum fœno onuſtum, intrantem?

Sapiens homo à quibus debet cavere!

R. A Zelo amantium 2. à rapina militum 3. à penna notariorum 4. à Subtili practica procuratorum 5. à mercatoribus non dantibus mutuo. Contra non renuet prandere cum abbatibus; cœnari cum advocatis, jentaculum ſumere cum commiſſariis, aliiſque magnatibus, celebrabit paſcha in ædibus ſuis, at quadrageſimam ubique. Præceptores noſtri ſic nos inſtruere ſolebant: quinque hominum genera frequentant nundinas, 1. Emptores, 2. Venditores 3. Speculatores 4. ii qui ſpectatum veniunt 5. trium literarum homines, vulgo crumeniſecæ, ab hoc quinto hominum genere, diſcipuli vobis cavete.

Homo cujus partis Orationis eſt.

R. PArticipii partis: quia partem capit ab omni animalium genere ſic multis *Struthio cameli* ventriculus eſt, quia duriſſima concoquere poſſunt? aliis adeſt cor *Leonis*, in quorum numero ſunt milites quidam? plures *canis* natura gaudent? quamplurimi *ſuis*, omnia promiſcue devorantes, infiniti *aſini* complexione delectantur, à gallis dicti, *Aſnes à courtes oreilles.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Avarus cui ſimilis?

R. EST ſimilis porco, nam nemini prodeſt, niſi poſt mortem, ſed invidus, neque poſt mortem quicquam utilitatis adfert, & in vita ſua valde parum.

Quare rex rhombuli, trifolii, cordis & ligonis, quatuor chartarum reges ſemper ſunt pauperes?

R. QUia continuo ſunt in luſu: juxta illud: ludus homini perditio. Miſerrima eſt præterea conditio eorum regum; nam ſi uni parti nimium pecuniæ detraxerunt, condemnantur ad ignem, & ſicuti magi in cinerem rediguntur.

Quis naſus eſt optimus?

R. MAgnus vide Catalogum imperatorum Romanorum, omnes fuerunt naſuti. Numa ſecundus rex Romanorum, ſeſquipedalem naſum habebat, ideoque nominatus fuit Pompilius, quaſi dicas naſus in ſuperlativo gradu, Lycurgus & Solon habebant inſignem naſum, ſi fides ſit adhibenda Plutarcho: Summa omnes reges Italiæ fuerunt naſuti, excepto Tarquinio ſuperbo, qui ideo etiam urbe & regno pulſus fuit; quiſque apprehendat naſum ſuum, & videat num poſſit fieri imperator qui habent magnum naſum cæteris ſapientiores ſunt, & melius exercent animi functiones,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ctiones, quia melius excrementa exeunt: Unde Homerus quia, erat ſapiens, naſutus dicitur; Et proverbio illi dicuntur prudentes, qui è longinquo odorantur, & de ſtupido dicitur non habet naſum.

Quænam eſt differentia inter ſapientem & ſtultum?

R. ALiqui menſuræ duæ vini diſcriminant ſapientem à ſtulto. Nam cum Doctor menſuram unam atque alteram biberit, nihil differt à ſtulto, alii qui plus vident quam 25. Cœci cum ſuis perſpiciliis, ſic reſpondent, nullam aliam eſſe differentiam inter ſapientem & ſtultum, niſi quod hic publice, ille privatim ſive clanculum, ſuam exercet ſtultitiam, certe in quibuſdam etſi ſtultitia foris non appareat, ſemina ſtultitiæ tamen intus latitant, ſed qui ſe putat aliis ſapientiorem eſſe, is ſtultorum imperator dicendus eſt, etenim primus ſtultitiæ gradus eſt aliis ſeſe anteponere, huic quæſtioni finem imponens vobis omnibus opto annos Neſtoris, divitias Midæ, ipſius autem auriculas iis qui non habent.

EXPONE VERSUS ISTIUS EPITAPHII.

ô Deus omnipotens vituli miſerere Iohannis,
Quem mors præveniens non ſinit eſſe bovem.

Cor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Corpus in Italia eſt, habet inteſtina Brabantus:
Aſt animam nemo: cur? quia non habuit.

R. EST Epitaphium factum in honorem cujuſdam ſtudioſi nobilis, Heidelbergæ ſtudentis, qui cum inſigniter genio indulgeret, vinumque non pitiſſando ut decebat, ſed plenis buccis hauriret, vitam ſuam abbreviavit: illius ſenſus eſt.

O Deus omnipotens vituli miſere Joannis.

Vocabatur enim Joannes Kalb ſeu vitulus, quem mors præveniens non ſinit eſſe bovem: metuendum enim, ne ſi diutius vixiſſet, ex vitulo bos factus fuiſſet, corpus in Italia eſt, &c. Cum nobilis eſſet corpus ejus Italiam verſus miſſum, inteſtina vero ad Brabantos. Aſt animam nemo, cur? quia non habuit, certe ebrioſi neque vitam neque animam habent: ſicuti Paulus dicit de vidua in delitiis verſante 1. Tim. 5. vivens mortua eſt.

Privilegia Scabioſorum.

R. SI tres Sodales aſſideant & ſint niſi duo vitra, Dominus Scabioſus habebit unum pro ſe, privilegiatus eſt, ut ſolus bibat, ſolus edat, ſolus merdet. Si octo hoſpites diverterint in diverſorium, in quo ſit curta ſuppellex, & ſint niſi tres lecti, Dominus Scabioſus Privilegiatus eſt ut unum

occupet (cæteris omnibus ringentibus) ſolus dormiat, ita bene meretur de omnibus ſcabioſis: innumerabilia ejus privilegia ſunt, hoc privilegium etiam in eos competit, quod leproſos nitore ſuperent, quodque duo ſcabioſi oculati plus videant quam ducenti cæci cum ſuis perſpicillis.

Ridicula cujuſdam ægroti reſponſio.

ÆGrotabat quidam, & cum de ejus vita deſperatum eſſet, cœpit parochus hominem admonere ſuæ migrationis, & inter alia verba conſolatoria ita dixit, præpara te ad ſummam felicitatem, hodie enim portaberis ab angelis in ſinum Abrahami: ad quod ægrotus, hoc mihi profecto gratiſſimum eſt: nam ſi longa eſt via non poſſum ire pedibus, adeo defectus ſum & infirmus.

Eſtne mendicus præferendus diviti.

R. ESt Quia Alexander totius orbis Monarcha invidebat Diogeni paupertatem ſuam dicendo: ſi non eſſem Alexander vellem fieri Diogenes. 2. Quia paupertas artes perdocet: neceſſitas enim artium, inventrix & ingenii largitor: revera dum pauperes ſtudent, divites abdomini indulgent: & quia paupertas ſemper in magno pretio habita fuit, adeo mendici immunes ſunt ab omnibus vectigalibus & ubi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

ubique locorum jus municipale (quod quibuſdam in locis multo conſtat) gratis obtinent. 3. omnes reges totius mundi, principes cives, &c. de jure divino illis tenentur perdere tributum & dare eleëmoſynam, privilegium hoc illis nunquam deerit, quamdiu mundi hæc compages ſtabit, mendicos ſemper habebimus nobiſcum. Verum quidem eſt quod multum adhibeant diligentiæ, quo ſibi acquirant panem quotidianum, at id illis commune eſt cum advocatis, procuratoribus & tota tribu furunculorum.

4. Cum per mare per terras currat mercator ad indos, idque ſæpe cum vitæ periculo, ſoli mendici à latronibus liberati ſunt, juxta illud.

Cantabit vacuus coram latrone Viator.

5. Cum obærati à ſuis creditoribus vexenter, in ſolos mendicos neque procurator, neque creditor, neque Magiſtratus ullum jus habent; quia caluum vellere difficile eſt, tonſi ſunt uſque ad cutem, eſtque illis domi curtiſſima ſuppellex. Itaque petentes ablegant, contra ab omnibus ſtipem petunt. Cives ſunt totius mundi, cum cæteri homines una Civitate incluſi ſunt, veluti Pariſiis, Roma, Colonia &c. 9. Præterea neque fœda uſura animam ſuam conſpur-

purcant, nemo illis fortunam invidet. videtis ergo paupertatem eſſe malorum refugium, miſeriæ aſylum 7. donum pauperis ruſtici, in vola manus portantis pauxillulum aquæ ad Artaxerxem, nonne ſuperat divitias 100 Dominorum? pauperibus enim nunquam d'eeſt bona voluntas, & Thebanus Philoſophus niſi cognoviſſet paupertatis prærogativam, nunquam projeciſſet bona ſua in mare dicens. *Mergam vos ô divitiæ, ne mergar à vobis.* Fabritius id quoque exacte cognovit, cum rapa ſua prætulit auro ſamnitarum, magnus Philoſophus nudus exivit civitate Brienia, Diogenes nunquam rupiſſet ſcutellam ſuam ligneam, niſi ſciviſſet, naturam nobis de omni ſupellectili ſatis ſuperque providiſſe. Et certe tot homines docti non fuiſſent amplexi paupertatem, niſi guſtum aliquem boni in ipſa percepiſſent, breviter mendici quiete dormiunt, non timeant crumeniſecas, neque latrones nocturnos, neque opus habent heluetiis ad theſauros ſuos cuſtodiendos, ut id quod res eſt, dicam homo qui paucis contentus eſt, perfecte dives eſt, imô ditio quam ſi poſſideret opes Cræſi & Alexandri pauper nihil poteſt amittere & tamen ſingulis diebus lucrum facit.

Milites

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Milites, cui ſunt ſimiles.

R. PArochus quidam videns aliquot templum intrantes, abrupto concionis filo ſic illos aggreſſus eſt: vos milites, inquit, ſimiles eſtis Chriſto? ſicut Chriſtus toti mundo exoſus fuit, ita etiam vos hominibus exoſi eritis; ſicuti Chriſto multæ fuerunt tenſæ inſidiæ, ſic & vobis inſidiæ tendentur. Chriſtus fuit captus vos etiam capiemini, Chriſtus fuit condemnatus ad mortem, vos etiam condemnabini, Chriſtus fuit mortuus in cruce, vos etiam moriemini ſub patibulo. Chriſtus rogatu cujuſdam fuit ſepultus, vos etiam ſi qua gratia reſtat, ſepeliemini, Chriſtus reſurrexit à mortuis vos etiam à mortuis reſurgetis, Chriſtus aſcendit ad cœlos, at vos deſcendetis ad 100. mille diabolorum.

Hiſtoria jucunda de quodam Italo.

ITalus quidam opulentus, cum ſtipem opimam mendico erogaret, mendicus illi gratias egit, multaque fauſta homini precabatur, atque inter cætera optabat, ut angeli animam ejus in Paradiſum veherent: dives averſatus hoc votum reſpondit *piu fero che ſe puo eſſere*, id eſt, ſerius quam fieri poteſt: divitias ſuas cognitas, cœleſtibus ignotis & adhuc ſperandis præferens.

Hiſto-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Hiſtoria de Rege Philippo.

REgi ſummo Philippo obviam factus mendicus petiit largam eleëmoſynam quia frater ejus eſſet, quæſivit Rex ex qua parte, de Adam inquit, Rex juſſit ei dare nummulum. Et cum hic diceret hoc non eſt donum regis fratris, reſpondit Rex, ſi omnibus fratribus tantum darem, nihil penitus retinerem.

Hiſtoria Iucunda de Parocho.

MIlitem puerulum è baptiſmatis fonte ſuſcepturum, parochus interrogavit domine miles tune idoneus es huic muneri ſuſtinendo, ad quod miles, puto quod ſic, tum parochus noſtine præcepta Dei, ad quod miles quidni: tum parochus quod nam eſt primum præceptum, reſpondit miles, non vorabis, *du ſolt nicht Freſſen*, erras perverſe miles, inquit parochus, primum enim præceptum eſt, *non habebis Deos alienos in conſpectu meo.* Imo regerit miles, dominatio veſtra falltiur, nonne enim Deus ſtatim à creatione præcepit: *de ligno ſcientiæ boni & mali ne comedas.* Gen. 2. tum parochus ô miles magna eſt fides tua ſuperas me eruditione vel potius aſtutia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Recita teſtamentum porci ?

R. M. Grunnius Corocotta procellus tale teſtamentum fecit: ego infra ſcriptus de viſceribus meis dabo ſutoribus ſeras, rixatoribus capitinas, ſurdis auriculas, cauſſidicis & verboſis linguam, Bubulariis inteſtina, Eſiciariis femora, pueris veſicam, Cynedis muſculos, curſoribus & venatoribus talos, latronibus ungulas, muſicis chordas, epulonibus roſtrum, ruſticis merdam, ſucculis mammas, Virginibus caudam, & nec nominando coquo do lego, ac piſtillum, quæ mecum detuleram à querceto uſque ad haram, liget ſibi collum de reſte. optimi amatores mei vel conſimiles vitæ, rogo vos ut corpori meo ſatisfaciatis, bene condiatis, de bonis condimentis, nucleis piperis ac mellis, ut nomen meum in ſempiternum nominetur.

Jocus Ciceronis.

Cicero cum à quodam cæna exceptus eſſet, ſatis parca & quotidiana, nam pene ſe nulli negabat, valedicens hoſpiti, tacite ei in aurem ſuſurrabat, non putabam me tibi tam familiarem.

Diogenes Cynicus domum epulonis cujuſdam videns inſcriptam pretio venalem, quid dixit ?

R. Sciebam aliquando fore ut diuturna crapula dominum evomeres.

PHALE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

PHALERÆ POËTICÆ,

Recreationis cauſa adjunctæ.

Opum nimia Cupiditas quanta mala Proferat.

PRopter opes acquirendas mala plurima fiunt.
Et bona deficiunt plurima propter opes,
Propter opes ſe mercator dat mille periclis.
Exponitque mari ſe, ſua propter opes.
Propter opes vetula fit ſponſa puella marito,
Ducit avam juvenis vir quoque propter opes.
Propter opes quandoque volens vir cornua ſumit,
Sæpe dat invito fœmina propter opes.
Propter opes tolli patitur ſibi virgo pudorem,
Floreque fit dempto publica propter opes.
Propter opes, quæruntur opes, opulentia creſcit,
Creſcit avarities ſordida propter opes.
Propter opes, quæcunque prius promiſſa, negantur;
Et data dicuntur non data, propter opes.
Propter opes ſpes ſæpe ruit, vota irrita fiunt:
Summaque ad ima ruunt omnia, propter opes.
Propter opes medicus ſæpe haud bona pharmaca ſcribit,
Æger & hæc renuit ſumere propter opes.
Propter opes etiam cariſſima pharmaca fiunt.
Quæ nequeunt inopes ſumere propter opes.
Propter opes inopes medicos accedere nolunt.
Auxiliumque negant hi quoque propter opes.
Propter opes lites injuſtæ, injuſtaque dantur.
Judicia injuſto à judice propter opes.
Propter opes, ditumque domos, inopumque per errant.
Et capiunt fures omnia propter opes.
Propter opes paſſim ſunt prælia bella rapinæ.
Pacis iniqua etiam fœdera propter opes.
Propter opes quid non patitur miſerabile mundus?
Proditur arx, urbes regnaque propter opes,
Propter opes nunquid Chriſtum vendebat Judas.
Et crepuit pendens arbore propter opes.

Propter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Propter opes homines animam cum corpore perdunt,
Sic perduntur opes, cunctaque propter opes.

Quid eſt mulier?

Reſp. *Eſt animal totum Magna cum fraude ſuperbum:*
Quid dicam recte, laus, fraus, muliebria ſunto.

T. C.

Non omnibus recte feceris.

Diverſis diverſa juvant, quod ſpreverit unus
Alter amat, cunctis nemo placere poteſt:
Debet adhuc naſci ille coquus, qui noverit omnes
Sic condire cibos ſapidi ut ſint omnibus æque.

In hæreticũ quęrentem cur non tam furca quam ſanctorum ſtatuæ colerentur, cum una ſit ligni ſpecies.

Cur non furca tibi ut colitur Gereonis imago
Quæris: cum ſpecies una eademque rei.
Dic mihi cur cluni ſponſæ non baſia figas.
Ut labris: ſpecies una eademque cutis.

T. C.

Quæritur Fabianus cur cerebro careat:

Extra Calveſcunt alii, tu Calvus es intra,
Crinibus hi, cerebro tu Fabiane cares.

Halec laudatur.

Halec aſſatum Convivis eſt bene gratum,
De ſolo capite faciunt bene fercula quinque.

In Helluonem.

Pocula multa bibis, nec potis ebrius extas:
Rem magnam præſtas helluo; porcus idem.

Podagra.

Ut Veneri immodicas crebræ nupſiſſet Iachus,
Turgida protractim nata podagra fuit.
Filia quam ſociam quærat ſibi nemo procorum.
Ad ſenium ſed quæ triſtis alenda domi eſt.

Publicanus.

Si quando excruciant tua te delicta paventem,
Quiſquis es, exemplo diſce rogare meo.

In Chy-

In Chymicum.

Qui ſatur eſt vitæ, tractet perimentia vitam,
Arſenicum ſtibium, Mercuriuſque vale.

In tardos belli Duces.

Ducunt, producunt, longos pigra bella per annos,
Et vere nomen Commeruere Ducum.
Ducunt, perducunt, cum Rege & principe cives
Ad miſeram reſtem, ſunt iterumque Duces.
Ducunt, adducunt, argenti pondera & auri
In proprios loculos, ſuntque manentque Duces.

Beginna. Bogardus.

I nigro hoc differt albata Beginna Bogardo,
Bajulat hæc ægros, bajulat ille ſitos.

In Sixtum.

Mortua, Sixte tua eſt, vetus hoc inſcribe ſepulchro:
Hic jacet Eliſabeth, ſi bene fecit habet.

Querela ſenis.

Quæ me juverunt juvenem præclare gerentem,
Omnia jam ceſſant, deſtituuntque ſenem.
Quam vere morbus dicta eſt triſtiſque ſenectus
Corpore bis pueros, quæ quoque mente facit.

Monitio utilis.

ſcula da manibus, genibus da, da pedibuſque,
Si vero vis quid lambere, lambe caput.

Vult non vult dare Gallia.

ult non vult meretrix, ſimulat ſe nolle quod optat,
Allicit, allectum vexat ut illiciat.
ſta videri vult, & ſe vult ante rogari.
Præmia pro merito vult ſibi magna dari.
inſenſatos laqueis qui talibus hærent!
Prudentem Scorti quiſquis ab ore fugit.

Ad Fratres Germanos A la mode.

Alamodiſtæ, Quid mos vult ludicrus iſte?
m cattis quorſum Vobis tam flexile dorſum?
r digitum primum Ad fundum demittitis imum,
rvati lumbos, Quaſi tentent mittere bombos?
r nunc nodati, Nunc toti itis ligulati,
unc curtis braccis, Nunc longis laxis

Et nun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Et nunquam ſtabilem Portatis corpore veſtem?
An laus eſt HANSSI, *Quod fiat Simia* FRANCI?
Annata eſt gravitas: Pudor eſt ſic diſcere nugas.
Qui multum expendunt Apud hos qui talia vendunt,
Ah! redeunt multi Gallo de littore ſtulti,
Stulti aſt majores, Hinc qui venantur honores.
Quod linguæ ignari Galli ſint nomine clari:
Queis titulum dones, Potius hos eſſe capones.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
182 M 10